REZULTATI KONTROLE PRIREJE MLEKA IN MESA

Slovenija, 2020

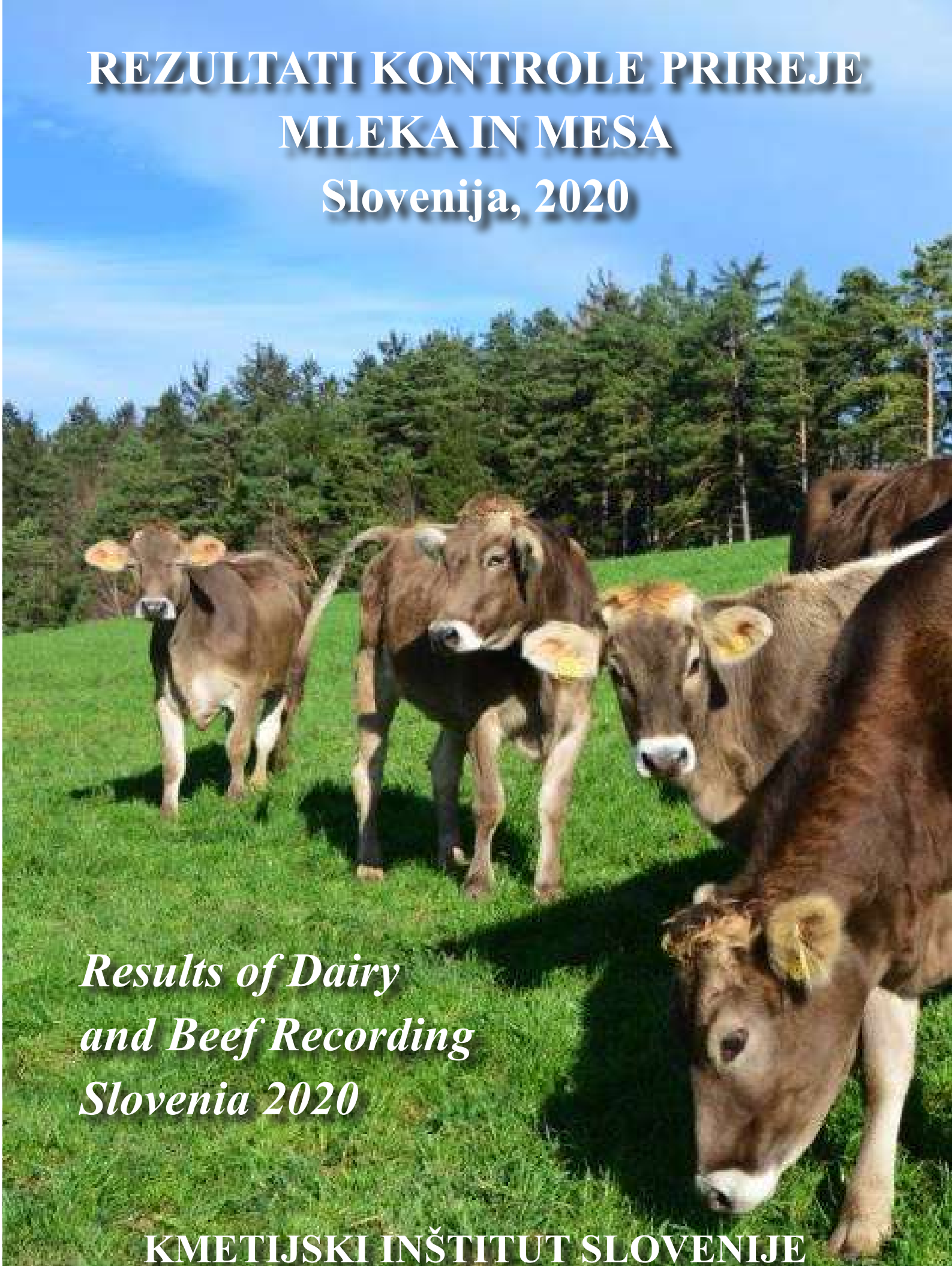

Results of Dairy and Beef Recording Slovenia 2020

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Druga priznana organizacija v govedoreji

Slika na naslovnici**:** Rjave telice na paši, rejec Peter Popič
Foto: dr. Nežka Petrič Popič

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Druga priznana organizacija v govedoreji
Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana

ISSN 1580-8149

REZULTATI KONTROLE PRIREJE MLEKA IN MESA

Slovenija

2020

Results of Dairy and Beef Recording

Slovenia

2020

Ljubljana, maj 2021

Izdaja:	Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v govedoreji, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana tel. 01 280 52 62
Spletna stran:	www.kis.si
Urednica:	Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.
Poročilo pripravili:	Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.
	dr. Janez Jeretina, univ. dipl. inž. zoot.
	dr. Betka Logar, univ. dipl. inž. zoot.
	mag. Andreja Opara, univ. dipl. inž. zoot.
	Žan Pečnik, mag. inž. zoot., mag. ekon. nar. virov
	Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot.
	Peter Podgoršek, univ. dipl. inž. zoot.
Vir podatkov:	Centralna podatkovna zbirka GOVEDO, Kmetijski inštitut Slovenije
	Poročilo o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2020
Spletna stran:	www.govedo.si

Kazalo vsebine

POVZETEK 14
SUMMARY 16
1 ŠTEVILO ŽIVALI 18
1.1 Krave molznice 22
1.2 Krave dojilje in rejnice 28
2 PLODNOST KRAV 32
2.1 Osemenjevanje 32
3 DOLGOŽIVOST 43
3.1 Preživetje 43
3.2 Proizvodni rezultati izločenih krav 44
4 KONTROLA PRIREJE MLEKA 46
4.1 Kronološki pregled mlečnosti 46
4.2 Kontrola prireje mleka v letu 2020 49
4.2.1 Somatske celice v mleku 54
4.2.2 Nadkontrola kontrole prireje mlečnosti 58
4.3 Kontrola prireje mlečnosti po pasmah 59
4.3.1 Prireja mleka krav rjave pasme 59
4.3.1.1 Vrhunski dosežki krav rjave pasme 61
4.3.1.2 Prireja mleka krav rjave pasme po območjih 62
4.3.2 Prireja mleka krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo 65
4.3.2.1 Vrhunski dosežki krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo 67
4.3.2.2 Prireja mleka krav lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih 7
4.3.3 Prireja mleka krav črno-bele pasme 80
4.3.3.1 Vrhunski dosežki krav črno-bele pasme 81
4.3.3.2 Prireja mleka krav črno-bele pasme po območjih 83
4.4 Prireja mleka v kmetijskih podjetjih 86
5 LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH 92
5.1 Rjava pasma 92
5.2 Lisasta pasma 93
5.3 Črno-bela pasma 96
6 INTENZIVNOST IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV PRI PRIREJI MLEKA 97
7 KONTROLA PRIREJE MESA 100

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2020 18
Preglednica 2: Aktivne živali, Slovenija 2020 19
Preglednica 3: Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2020 20
Preglednica 4: Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2020 21
Preglednica 5: Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2020 21
Preglednica 6: Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020 22
Preglednica 7: Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2020 22

Preglednica 8: Število in delež vseh krav molznic po pasmah/križanjih in letih 23
Preglednica 9: Krave molznice po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2020 24
Preglednica 10: Spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990 24
Preglednica 11: Število čred in število krav molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2020 26
Preglednica 12: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020 26
Preglednica 13: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020 27
Preglednica 14: Izločitve krav molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2020.....27
Preglednica 15: Velikostna sestava čred, število in delež dojilj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2020 28
Preglednica 16: Krave dojilje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2020 28
Preglednica 17: Število in delež krav dojilj in rejnic po pasmah/križanjih in letih 29
Preglednica 18: Število rej z dojiljami in število dojilj glede na število dojilj v čredi, Slovenija 2020.....30
Preglednica 19: Število dojilj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2020.....30
Preglednica 20: Krave dojilje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020 31
Preglednica 21: Krave dojilje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020.....31
Preglednica 22: Krave molznice po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2020.....31
Preglednica 23: Število prvih osemenitev po pasmah in letih 36
Preglednica 24: Število prvih osemenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2020 37
Preglednica 25: Prve osemenitve po pasmah in zavodih v letih 2020 in 2019.....38
Preglednica 26: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2020 40
Preglednica 27: Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2020 41
Preglednica 28: Doba med telitvama pri dojiljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2020.....41
Preglednica 29: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole.....42
Preglednica 30: Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....43
Preglednica 31: Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....44
Preglednica 32: Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....44
Preglednica 33: Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....44
Preglednica 34: Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2020 po pasmah (sprememba glede na leto 2019).....45
Preglednica 35: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih 47
Preglednica 36: Rezultati kontrole prireje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji 48
Preglednica 37: Število čred in število krav molznic v kontroli prireje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2020.....50
Preglednica 38: Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2020 51
Preglednica 39: Število standardnih laktacij po zaporednih laktacijah, vrsti kmetijskega gospodarstva in pasmah/križanjih, Slovenija 2020.....53

Preglednica 40: Delež analiziranih vzorcev mleka po velikostnih razredih ŠSC med leti 2017 in 2020 v primerjavi z letom 2009 (vse pasme in vse laktacije).....55
Preglednica 41: Delež analiziranih vzorcev mleka po razredih ŠSC prvih sto dni po telitvi (vse pasme) po letih.....55
Preglednica 42: Povprečno ŠSC glede na velikost črede, Slovenija 2020 56
Preglednica 43: Povprečno ŠSC po letih znotraj zavodov.....57
Preglednica 44: Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2020 58
Preglednica 45: Prireja mleka krav rjave pasme po letih.....59
Preglednica 46: Mlečnost kontroliranih krav rjave pasme v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanj v letu 2020 60
Preglednica 47: Mlečnost krav rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020 60
Preglednica 48: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020 61
Preglednica 49: Najboljše krave rjave pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020.....61
Preglednica 50: Najboljše prvesnice rjave pasme, Slovenija 2020.....62
Preglednica 51: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih, Slovenija 2020.....62
Preglednica 52: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020 63
Preglednica 53: Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 63
Preglednica 54: Mlečnost vseh krav rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 64
Preglednica 55: Prireja mleka pri kravah lisaste pasme (LS + LSX) po letih 65
Preglednica 56: Prireja mleka rodovniških krav lisaste pasme, Slovenija 2020.....65
Preglednica 57: Mlečnost kontroliranih krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2020 66
Preglednica 58: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020 66
Preglednica 59: Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020 66
Preglednica 60: Najboljše krave lisaste pasme (LS) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020 67
Preglednica 61: Najboljše krave križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020.....68
Preglednica 62: Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2020 69
Preglednica 63: Najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2020 70
Preglednica 64: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (LS), najmanj 5 laktacij, Slovenija 2020 71
Preglednica 65: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020 71
Preglednica 66: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2020 72
Preglednica 67: Mlečnost lisastih krav (LS) po zavodih, Slovenija 2020 72
Preglednica 68: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 20 72
Preglednica 69: Mlečnost lisastih (LS) krav po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020 73
Preglednica 70: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020.....73
Preglednica 71: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020 73

Preglednica 72: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po upravih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 74
Preglednica 73: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 75
Preglednica 74: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 76
Preglednica 75: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 77
Preglednica 76: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 78
Preglednica 77: Mlečnost prvesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 79
Preglednica 78: Prireja mleka krav črno-bele pasme po letih....80
Preglednica 79: Mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2020 80
Preglednica 80: Mlečnost krav črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020....81
Preglednica 81: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020 81
Preglednica 82: Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2020 82
Preglednica 83: Najboljše krave črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020....82
Preglednica 84: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2020 83
Preglednica 85: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020....83
Preglednica 86: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 84
Preglednica 87: Mlečnost prvesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020 85
Preglednica 88: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po pasmah/križanjih, Slovenija 2020 86
Preglednica 89: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po zavodih, Slovenija 2020 86
Preglednica 90: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po letih 87
Preglednica 91: Mlečnost krav v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po latacijah, Slovenija 2020....87
Preglednica 92: Kmetijska podjetja glede na mlečnost po podjetjih, Slovenija 2020....88
Preglednica 93: Mlečnost krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020....89
Preglednica 94: Najboljše krave ČB pasme v kmetijskih podjetjih glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020....89
Preglednica 95: Najboljše prvesnice črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020 90
Preglednica 96: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020.91
Preglednica 97: Mlečnost prvesnic črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020...91
Preglednica 98: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020....92
Preglednica 99: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020....92
Preglednica 100: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020 93
Preglednica 101: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020....93

Preglednica 102: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS+LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020 94
Preglednica 103: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi standardni laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020 94
Preglednica 104: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020 95
Preglednica 105: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS + LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020 95
Preglednica 106: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2020 96
Preglednica 107: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2020 96
Preglednica 108: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka 97
Preglednica 109: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po pasmah 98
Preglednica 110: Število živali z meritvi v kontroli prireje mesa, Slovenija 2020 100
Preglednica 111: Pregled rojstnih tež in prirastov telet (g/dan), Slovenija 2020 100
Preglednica 112: Prirasti žive mase telet v kontroli prireje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003−2020 101

Kazalo slik

Slika 1: Število kmetijskih gospodarstev z govedom in kravami po letih 19
Slika 2: Delež krav molznic glede na število molznic v čredi skozi leta 25
Slika 3: Doba med telitvama in mlečnost po letih 39
Slika 4: Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta 46
Slika 5: Prireja mleka v standardni laktaciji po občinah, Slovenija 2020 52
Slika 6: Prireja maščob v standarni laktaciji po občinah, Slovenija 2020 52
Slika 7: Prireja beljakovin v standarni laktaciji po občinah, Slovenija 2020 53
Slika 8: Povprečno ŠSC pri različnih velikostih čred za posamezne pasme, Slovenija 2020 56
Slika 9: Velikostni razredi števila somatskih celic po mlečnostih in pasmah, Slovenija 2020 57
Slika 10: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po občinah (najmanj 100 laktacij), Slovenija 2020 99

List of tables

Table 1: Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2020 18
Table 2: Active animals in the central database, Slovenia 2020 19
Table 3: Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2020 20
Table 4: Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2020 21
Table 5: Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2020 21
Table 6: Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 22
Table 7: Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2020 22
Table 8: Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years 23
Table 9: Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2020 24
Table 10: Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990 24
Table 11: Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2020 26
Table 12: Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 26

Table 13: Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 27
Table 14: Culling of dairy cows in milk recording in year 2020 27
Table 15: Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2020 28
Table 16: Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2020 28
Table 17: Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years 29
Table 18: Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2020 30
Table 19: Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2020 30
Table 20: Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 31
Table 21: Suckling cowsin beef recordind by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 31
Table 22: Dairy Cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020 31
Table 23: Number of the first inseminations by breeds and years 36
Table 24: Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2020 37
Table 25: First inseminations by breeds and regions in the years 2020 and 2019 38
Table 26: Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2020 40
Table 27: Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2020 41
Table 28: Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2020 41
Table 29: Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording 42
Table 30: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving 43
Table 31: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving 44
Table 32: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving 44
Table 33: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving 44
Table 34: Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2020 by breeds (change with regard to the year 2019) 45
Table 35: Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms 47
Table 36: The results of milk yield control recording by the years acccording to the breeds/crosses in Slovenia 48
Table 37: Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2020 50
Table 38: Results of milk recording, Slovenia 2020 51
Table 39: Number of standard lactation by parity, agricultural entities and breeds/crosses, Slovenia 2020 53
Table 40: Percentage of test day samples grouped by somatice cell count classes by years (all breeds and all parities) 55
Table 41: Percentage of test day milk samples grouped by somatic cell count classes for the first 100 days in milk (all breeds and parities) 55
Table 42: Average somatic cell count grouped by herd size and breed, Slovenia 2020 56
Table 43: Average somatic cell count by regions in years 57
Table 44: Supervisions by regions, Slovenia 2020 58
Table 45: Milk yield of Brown breed per year 59

Table 46: Milk yield of Brown breed in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2020 60
Table 47: Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2020 60
Table 48: Top herds with Brown breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2020 61
Table 49: Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2020....61
Table 50: Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2020....62
Table 51: Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2020 62
Table 52: Milk yield of Brown cows on family farms by regions, Slovenia 2020 63
Table 53: Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2020....63
Table 54: Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2020 64
Table 55: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years....65
Table 56: Milk yield of Simmental herdbook cows, Slovenia 2020 65
Table 57: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds in 2020....66
Table 58: Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2020....66
Table 59: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2020 ...66
Table 60: Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2020....67
Table 61: Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2020....68
Table 62: Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2020 69
Table 63: Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2020....70
Table 64: Top herds with Simmental breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2020....71
Table 65: Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2020....71
Table 66: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2020....72
Table 67: Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2020 72
Table 68: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2020.72
Table 69: Milk yield of Simmental breed (LS) cows on family farms by regions, Slovenia 2020....73
Table 70: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2020....73
Table 71: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2020....73
Table 72: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020....74
Table 73: Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020....75
Table 74: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020....76
Table 75: Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020....77
Table 76: Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2020....78
Table 77: Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2020....79
Table 78: Milk yield of Holstein cows by years....80
Table 79: Milk yields of Holstein breed in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2020 80
Table 80: Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2020....81
Table 81: Top herds with Holstein breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2020....81

Table 82: Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2020 82
Table 83: Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2020 82
Table 84: Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2020 83
Table 85: Milk yield of Holstein cows on family farms by regions, Slovenia 2020.....83
Table 86: Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2020.....84
Table 87: Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2020 85
Table 88: Milk yield on agricultural enterprises by breeds/crosses, Slovenia 2020 86
Table 89: Milk yield on agricultural enterprises by regions, Slovenia 2020.....86
Table 90: Milk yield on agricultural enterprises by years 87
Table 91: Milk yield on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2020 87
Table 92: The best agricultural enterprises, Slovenia 2020 88
Table 93: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2019. 89
Table 94: Top Holstein cows by fat and protein production on agricultural enterprises, Slovenia 2020 89
Table 95: Top first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2020 90
Table 96: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises, Slovenia 2020 91
Table 97: Milk yield of first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2020 91
Table 98: Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2020 92
Table 99: Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020 92
Table 100: Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020 93
Table 101: Milk yield of bull-dams of Crosses with Simmental (LSX) by purposes and regions, Slovenia 2020 93
Table 102: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020 94
Table 103: Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2020 94
Table 104: Milk yield of Simmental breed (LSX) bull-dams in the first lactation with less than 87 % by purposes and regions, Slovenia 2020 95
Table 105: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) bull-dams in the first lactation (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2020 95
Table 106: Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2020..96
Table 107: Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2020 96
Table 108: Greenhouse gas emission intensity in milk production.....97
Table 109: Greenhouse gas emission intensity in milk production by breed.....98
Table 110: Animals in beef recording, Slovenia 2020 100
Table 111: Birth weight and daily gains of calves (g/day,) Slovenia 2020.....100
Table 112: Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003−2020.....101

List of figures

Figure 1: The number of agricultural holdings with cattle and cows recording by years ..19
Figure 2: Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years...25
Figure 3: Calving interval and milk production by years 39
Figure 4: Average milk yield and contents by years 46
Figure 5: Milk production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020 52
Figure 6: Fat production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020.....52
Figure 7: Protein production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020 53
Figure 8: Average somatic cell count grouped by herd size and breeds, Slovenia 2020....56
Figure 9: Average somatic cell count grouped by milk yield classes and breeds, Slovenia 2020.....57
Figure 10: Greenhouse gas emission intensity from dairy production by manucipality (min 100 lactations), Slovenia 2020 99

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

Okrajšave za pasme

AAG − aberdeen angus
BAQ – blonde d'aquitaine
BBP − belgijska belo-plava
CHA − šarole
CK − cikasta
ČB − črno-bela
GAG − nemški angus
GLW − galloway
HLA − highland (višavsko škotsko)
JE − jersey
LIM − limuzin
LS − lisasta
MB − montbeliard
NZ – neznana pasma
PIE – piemontese
PZ − pincgau
PZB − pritlikavi zebu
RAG − rdeči angus
RH − rdeči holštajn
RJ − rjava
SI – tirolska siva
IGO– istrsko govedo
KR − križanci

Okrajšave za križanja

LSX − križanci z lisasto pasmo − delež pasme RH in/ali MB od 14 % do 86 %

Okrajšave za območne zavode KGZS

CE − Celje
KR − Kranj
LJ − Ljubljana
MS − Murska Sobota
NG − Nova Gorica
NM − Novo mesto
PT − Ptuj

Druge okrajšave

DMT − doba med telitvama
PP − poporodni premor
DB − doba brejosti
ID − identifikacijska številka
RŠ − republiška številka plemenskega bika
lakt. zaklj. − laktacijski zaključek
USM – usmeritev
ML − mleko
ME − kombinirana usmeritev
DO − krave dojilje

Vrsta kontrole

A – kontrola prireje mleka in mesa
Z – kontrola porekla
R – registracija živali

ABBREVIATIONS AND SYMBOLS

Abbreviations for breeds

AAG – Aberdeen Angus
BAQ – Blonde d'Aquitaine
BBP − Belgian Blue and White
CHA − Charolais
CK − Cika (domestic breed)
ČB − Holstein
GAG − German Angus
GLW − Galloway
HLA − Highland
JE − Jersey
LIM − Limousine
LS − Simmental
MB − Montbeliard
NZ – unknown breed
PIE – Piemontese
PZ − Pinzgau
PZB − Miniature Zebu
RAG − Red Angus
RH − Red Holstein
RJ − Brown
AL – Tyrolean grey
IGO– Istrian cattle
KR − crosses

Abbreviations for crosses

LSX – Crosses with Simmental – percentage of breeds RH and/or MB from 14 % to 86 %

Abbreviations for regions

CE − Celje
KR − Kranj
LJ − Ljubljana
MS − Murska Sobota
NG − Nova Gorica
NM − Novo mesto
PT − Ptuj

Other abbreviations

DMT − Calving interval
PP − Days open
DB − Gestation period
ID − Identification number
RŠ − Breeding bull ID
lakt. zaklj. − Completed lactation
USM − purpose
ML − Milk
ME − Milk and meat
DO − Suckler cows

Type of control

A – Dairy and beef recording
Z – Parentage recording
R – Registration

POVZETEK

V Sloveniji je bilo konec leta 2020 na 29.090 kmetijskih gospodarstvih registriranih 468.821 aktivnih živali: 98,3 % na družinskih kmetijah in 1,7 % v kmetijskih podjetjih. Povprečno slovensko gospodarstvo je redilo 16,1 govedi in se je v primerjavi z letom 2019 povečalo za 0,3 glave. Med pasmami pripada 28,8 % vseh živali lisasti pasmi in križankam z lisasto pasmo, 17,1 % črno-beli, 4,2 % rjavi pasmi in 0,95 % avtohtoni cikasti pasmi. Preostanek (42,0 %) prištevamo k drugim pasmam, med katere uvrščamo križance različnih pasem, živali neznanega porekla, pasmi limuzin in šarole in druge pasme. Med aktivnimi živalmi so prevladovale krave, ki so zavzemale 34,1 % vse goveje živine, sledijo teleta s 30,2 %, telice z 20,9 % ter biki s 14,7 %. Na 525 kmetijskih gospodarstvih so rejo govedi opustili.

V letu 2020 so na 21.309 kmetijskih gospodarstvih redili 160.047 krav, od tega so na 5.467 gospodarstvih (25,6 %) redili 97.838 molznic, na preostalih gospodarstvih (15.842 ali 74,4 %) so redili dojilje (62.209).

V tržno prirejo mleka je bilo usmerjenih 5.467 kmetijskih gospodarstev. V kontrolo prireje mleka je bilo ob koncu leta vključenih 3.106 kmetij (56,8 %), na katerih so redili 79.040 molznic (80,8 %), preostale (18.798 ali 18,2 %) so bile na 2.361 gospodarstvih s tržno prirejo mleka. Slovenska gospodarstva s kravami molznicami so v povprečju redila po 17,9 molznic, v kontroli prireje mleka 25,4 molznice. Na 2.166 gospodarstvih (39,6 %) so redili do 9 krav, na 1698 gospodarstvih (31,0 %) od 10 do 19 krav, na 1.264 gospodarstvih (23,1 %) od 20 do 49 krav, na 299 gospodarstvih (5,5%) od 50 do 100 krav ter na 40 gospodarstvih (0,7 %) 100 in več krav.V čredah molznic se povečuje število in delež krav črno-bele pasme in tudi število krav križank z lisasto pasmo (LSX). V rejo dojilj je bilo usmerjenih 15.914 gospodarstev. Kmetije z dojiljami so redile v povprečju 3,9 krave, v kontroli prireje mesa (kontrola A) 20,0 krav in kontroli B 17,4 krav.

V povprečju je doba med telitvama (DMT) pri molznicah trajala 421 dni, dojiljah 431 dni. V slovenskih rejah, ki so vključene v kontrolo prireje mleka je trajala 420 dni (najdlje pri kravah rjave pasme 430, črno-beli pasmi 426 dni, sledijo križanke z lisasto pasmo 416 dni ter lisaste krave 411 dni), v rejah s kontrolo prireje mesa 398 dni. Pri krav dojiljah (kontrola Z) je v letu 2020 doba med telitvama trajala 432 dni. . PP je trajal v povprečju 136 dni. Število prvih osemenitev se še naprej zmanjšuje.

Kontrola prireje mleka se je izvajala po AT4 metodi, v čredah z robotsko molžo po A4 metodi. V kontrolo prireje mleka je bilo leta 2020 vključenih 28.294 krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo, 34.470 krav črno-bele pasme, 7.888 krav rjave pasme in 8.337 krav drugih pasem.

Pri obračunu laktacij smo zaradi epidemije COVID19 v letu 2020 v skladu s pravili aktivirali izjemo dovoljenega razmika med kontrolama do vključno 100 dni. V obračunu za leto 2020 je bilo s tako izjemo vključenih 1.426 laktacij. Konec leta 2020 je bilo na 3.106 kmetijskih gospodarstvih vključenih 79.040 molznic. V povprečju so krave v celi laktaciji dosegle 8.264 kg mleka s 4,07 % maščobe in 3,44 % beljakovin in v standardni laktaciji 7.160 kg mleka s 4,01 % maščobe in 3,37 % beljakovin. V primerjavi z letom 2019 se je mlečnost v povprečju povečala za 117 kg, vsebnost maščobe za 0,01 odstotne točke, vsebnost beljakovin za 0,04 odstotne točke.

Povprečna mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme se je povečala z 8.261 kg mleka leta 2019 na 8.403 kg leta 2020 ali +142 kg mleka v standardni laktaciji. Pri lisasti pasmi se je povprečna mlečnost v tem obdobju povečala s 5.890 kg mleka na 5.964 kg ali +74 kg mleka. Mlečnost se je povečala tudi pri kravah križankah z lisasto pasmo za 57 kg mleka na letni ravni, s 6.411 kg mleka leta 2019 na 6.468 kg mleka leta 2020. Pri molznicah rjave pasme na letni ravni za 81 kg (iz 6.049 leta 2019 na 6.130 leta 2020). Povprečna vsebnost mlečne maščobe se je v letu 2020 gibala med 4,10 % pri rjavi pasmi in križankah LSX in 3,94 % pri črno-beli pasmi, povprečna vsebnost beljakovin med 3,46 % pri rjavi pasmi in 3,31 % pri črno-belih molznicah. Rodovniške krave lisaste pasme so priredile 7098 kg mleka s 4,08 % maščobe in 3,46 % beljakovin. V kontroliranih čredah v zadnjih štirih letih ne beležimo bistvenega izboljšanja zdravstvenega stanja mlečnih žlez krav. Delež vzorcev mleka z nad 400.000 somatskih celic se je povečal za 1,3 %. Delež tistih, ki imajo do 100.000 somatskih celic pa se je zmanjšal.

Črede vključene v kontrolo prireje mleka so v letu 2020 glede na leto 2019 izločile večje število krav (23.455 oz. 29,7 % vseh molznic). Največji delež krav molznic je bil izločen zaradi plodnostnih motenj, sledi pogin, kjer vzrok ni poznan in mastitis. Izmed izločenih krav so v življenjski dobi največje število telitev imele krave križanke z lisasto pasmo (4,02), sledijo krave rjave pasme (3,82), krave lisaste pasme (3,50) in krave črno-bele pasme (3,10). Proizvodna doba je bila najdaljša pri kravah rjave pasme (1580 dni). Izločene krave črno-bele pasme so na dan v proizvodnji priredile 22,5 kg mleka. Križanke LSX so dosegle 77,8 %, krave lisaste pasme 72,9 % in krave rjave pasme 72,4 % prirejene količine mleka na krmni dan pri kravah črno-bele pasme.

Povprečno intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida smo ocenili za molznice v kontroli prireje mleka med letoma 2014 in 2020. Intenzivnost izpusta metana se je zmanjšala za 11,86 %, intenzivnost izpusta didušikovega oksida za 2,17 %, intenzivnost obeh plinov skupaj pa za 11,43 %. Povprečna intenzivnost izpustov toplogrednih plinov se pri črno-beli, rjavi in lisasti pasmi zmanjšuje, ker se prireja mleka na krmni dan povečuje.

V čredah dojilj izvajamo kontrolo prireje mesa po metodi A in B in kontrolo porekla (kontrola Z). V kontroli A je bilo v letu 2020 v 43 rejah kontroliranih 775 telet. Povprečni prirast telet od rojstva do odstavitve (od 0. do 210. dneva) je znašal 1.133 g/dan, najvišje je dosegla pasma šarole, 1.185 g. Teleta šarole pasme so dosegla največjo maso ob odstavitvi, 293,5 kg.

SUMMARY

In Slovenia, at the end of year 2020, 468,821 active animals have been registered on 29,090 holdings: 98.3% as family farms and 1.7% as agricultural enterprises. An average Slovenian holding reared 16.1 heads, this number has increased from 15.8 since 2019. 28.8 % of the animals were of Simmental breed, 17.1% of Holstein, 4.2% of Brown and 0.95% of autochthonous Cika breed. The rest of the animals (42.0 %) were either cross-bred, animals which pedigree is unknown, Limousin or Charolais breed etc. Among the active animals, cows were being predominant (34.1 %) followed by calves (30.2 %), heifers (20.9 %) and bulls (14.7 %). The rearing of cattle ceased on 525 holdings.

In year 2020, 160,047 cows were reared on 21,309 farms, of which 97,838 were dairy cows and 62,209 were suckling cows (15,842 farms, 74.4%).

5.467 holdings performed commercial dairy production. At the end of 2020, 3,106 (56.8%) holdings rearing 79,040 cows, which represent 80.8 % of all dairy cows, were involved in milk recording. An average Slovenian dairy farm therefore reared 17,9 cows (24,5 cows per farm in milk recording. 2,166 farms had less than 9 cows, 1,698 between 10 and 19 cows, 1,264 between 20 and 49 cows, 299 farms with 50 to 100 cows and 40 farm with more than 100 cows. The proportion of Hostein breed and graded Simmenta is increasing. 15,914 farms reared suckling cows, with an average of 3.9 cows. Beef recording herd had an everage of 20.0 cows and A or 17.4 cows in B method of recording.

Average calving interval for dairy cows was 421 days and 431 in suckling heards. In milk recording the calving interval was 420 days (Brown 430 days, Holstein 426 days, graded Simmental 416 days and Simmental 411 days). In beef recording CI was 398 days. Average days open in milk recording was 136 days. The number of first inseminations is still decreasing.

Milk recording was mainly performed using AT4 method and using A4 method with milking robots. At the end of 2020 in milk recording there were 28,294 Simmental cows and graded Simmental cows, 34,470 Holsteins, 7,888 Brown cows and 8,337 other breeds.

Due to Covid19 pandemic an allowed exeption of extended gap was used. There were 1,426 lactation with such derogation. Average milk yield in the standard lactation was 7,160 kg, the contents of milk fat and milk protein were 4.01% and 3.37%, respectively. In whole lactation the figures were 8,264 kg milk, 4.07% fat, 3.44% protein. In comparison to the year 2019, milk yield has increased by 117 kg, milk fat by 0,01% and milk protein by 0.04%.

Milk production for Holstein breed has increased by 142 kg; from 8,261 kg to 8,403 kg. For Simmental breed, average milk production has increased by 74 kg; from 5,890 kg to 5,964 kg. Graded Simmental production increased by 57 kg; from 6.411 kg to 6,468 kg. Average milk production for Brown breed increased by 81 kg. Average milk fat content in 2019 ranged from 4.10% for Brown and graded Simmental breed to 3.94% for Holstein breed. An average milk protein content ranged between 3.46% for Brown and 3.31% for Holstein breed.

Udder health does not express any considerable improvement. The number of high somatic cell count samples (> 400,000) has increased by 1.3%, the number of low somatic cell count samples (< 100,000) has decreased.

Considering herds in milk recording, a higher number of cows compared to year 2019 was culled (23.455 or 29,7 % all dairy cows). The highest proportion of cows culled was due to fertility problems, followed by death, unknown reason and mastitis. Number of calvings remained almost the same. For culled cows, number of calvings in the lifetime was the highest for graded Simmental (4.02), followed by Brown (3.82), Simmental (3.50) and Holstein (3.10) breeds. Graded Simmental had the longest production period (1522 days). Days in production was the longest for Brown cows (1580 days). Culled cow of Holstein breed produced 22.5 kg of milk per production day, graded Simmental cows 77.8% of that, Simmental cows 72.9% and Brown cow 72.4%.

An average greenhouse gas emission of methane and nitrous oxide was estimated for milk recording cows for the period between years 2014 and 2020. The intensity of methane emission was reduced by 11.86%, nitrous oxide by 2.17% and 11.43% for both gasses combined. An average intensity of GHG emissions is decreasing in all breeds due to increase in production.

In the suckling herds, beef recording (by A and B method) or pedigree only is recorded. In beef recording, 775 calves from 43 herds were recorded in the year 2020. Daily gains from calving to weaning (0 to 210 days) were 1,133 g, the highest in Charolais breed (1,185 g). Weaning weights of Charole calves were also the highest 293,5 kg.

1 ŠTEVILO ŽIVALI

Podatki o živalih so zbrani v Centralni podatkovni zbirki Govedo (CPZ Govedo) na Kmetijskem inštitutu Slovenije; https://www.govedo.si/pls/gss/!portal_pkg.startup.

V Sloveniji je bilo konec leta 2020 29.615 kmetijskih gospodarstev (585 gospodarstev manj kot leta 2019). Skupaj so redili 468.821 živali (preglednica 1) ali za približno 1,5 % več kot v letu 2019 (+6.848 živali). Prevladujejo družinske kmetije (29.030), kjer so redili 98,3 % vseh živali oziroma 460.990 glav govedi. Kmetijska podjetja (60) vzrejajo 7.831 glav govedi, kar je 1,7 odstotka vseh goved. Število kmetijskih gospodarstev se v Sloveniji drastično zmanjšuje že vrsto leto. V zadnjih desetih letih se je zmanjšalo za četrtino (slika 1), največje zmanjšanje zasledimo na zavodu Murska Sobota (-45,7 %), sledjo Ptuj (-25,2 %), Nova Gorica in Novo mesto (-21,7 % oz. -21,4 %), Kranj (- 18,2 %), Ljubljana (-16,7 %) ter Celje (-12,4 %), povečalo pa se je povprečno število krav na kmetijo. Gospodarstva so v povprečju redila 16,1 glave, družinske kmetije 15,9, kmetijska podjetja pa 130,5 glave. Povprečna velikost črede se je povečala z 12,7 glave leta 2010 na 16,1 glave na gospodarstvo leta 2020, kar predstavlja 0,3 glave na leto. Največ govedi na gospodarstvo redijo na območju zavoda Murska Sobota (26,2 glave), sledita Ptuj in Kranj, medtem ko govedorejska gospodarstva na območju zavoda Nova Gorica v povprečju le 12,4 glave na gopodarstvo.

Slovenska gospodarstva so v povprečju redila po 7,5 krav, največ na območju zavoda Murska Sobota (10,0 krav), najmanj na Novomeškem in Ljubljanskem (6,8 krave).

Preglednica 1: Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2020
Table 1: Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	Govedo/*Cattle*				Krave/*Cows*			
	Št. kmet. gosp./*No. of agr. holdings*	Skupaj/ *Total*	%	Št. goved na gospod./*No. of heads per agr. holding*	Št. kmet. gosp./ *No. of. agr. holdings*	Skupaj/*Total*	%	Št. krav na gospod./*No. of cows per agr. holding*
CE	8.268	110.615	23,6	13,4	5.960	38.229	23,9	6,4
KR	2.646	49.798	10,6	18,8	2.039	19.210	12,0	9,4
LJ	6.330	92.678	19,8	14,6	4.736	31.991	20,0	6,8
MS	1.155	30.227	6,4	26,2	876	8.728	5,5	10,0
NG	2.384	29.507	6,3	12,4	1.643	11.867	7,4	7,2
NM	4.099	62.794	13,4	15,3	2.769	18.956	11,8	6,8
PT	4.208	93.202	19,9	22,1	3.286	31.066	19,4	9,5
Družinske kmetije/Family farms	29.030	460.990	98,3	15,9	21.269	157.104	98,2	7,4
Kmet. podjetja/Agric. enterprises	60	7.831	1,7	130,5	40	2.943	1,8	73,6
Slovenija 20120	29.090	468.821	100	16,1	21.309	160.047	100	7,5
Slovenija 2019	29.615	461.973	100	15,8	21.839	158.670	100	7,3
Slovenija 2018	30.351	461.973	100	15,2	22.640	158.863	100	7,0
Slovenija 2017	31.403	463.843	100	14,8	23.449	161.100	100	6,9
Slovenija 2015	33.020	471.599	100	14.3	24.897	163.945	100	6,6
Slovenija 2010	36.281	459.176	100	12,7	28.638	168.404	100	5,9

Med aktivnimi živalmi (preglednica 2) so prevladovale ženske živali (70,0 %), od tega je bilo 40,0 % starih dve leti ali več. Krave predstavljajo 34,1 % celotne populacije. Sledijo teleta (30,2 %), telice (20,9 %) in biki (14,7 %). Na 21.309 kmetijskih gospodarstvih so redili krave, na preostalih gospodarstvih (7.781 oz. 26,7 % gospodarstev) prevladuje pitanje goved. Ob koncu

leta 2020 je bilo v CPZ Govedo aktivnih 160.047 krav, od tega 97.838 molznic in 62.209 dojilji. Največji krav so redili na Celjskem.

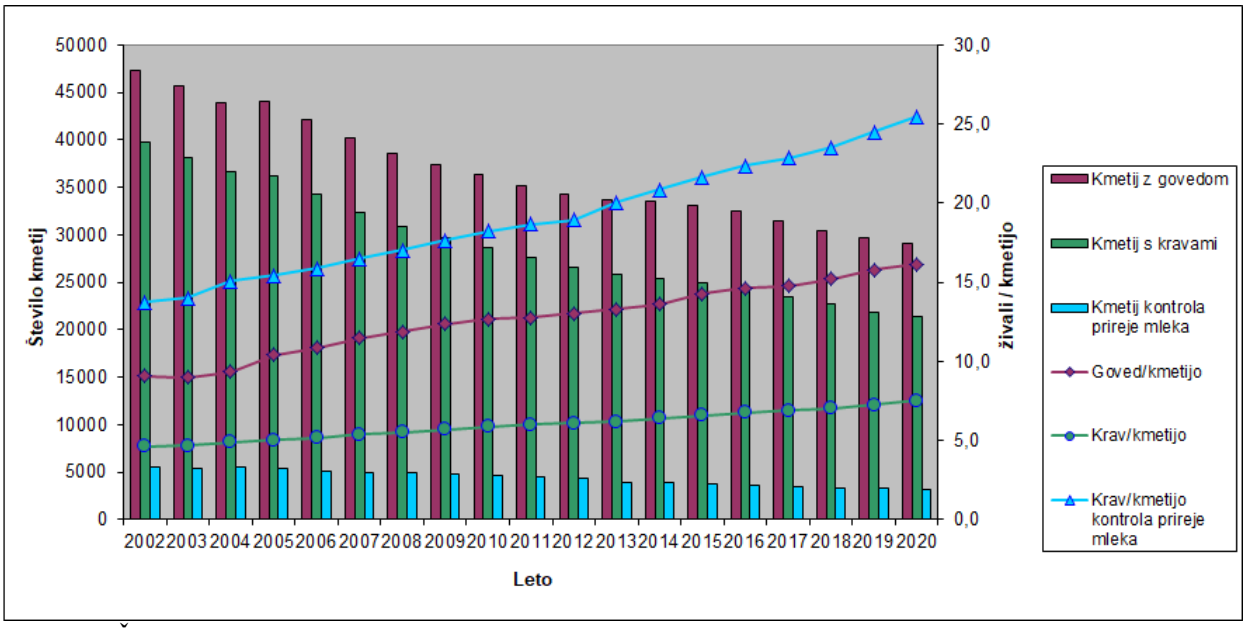

Slika 1: Število kmetijskih gospodarstev z govedom in kravami po letih
Figure 1: The number of agricultural holdings with cattle and cows recording by years

Preglednica 2: Aktivne živali, Slovenija 2020
Table 2: Active animals in the central database, Slovenia 2020

Zavod *Region*	**Živali po kategorijah/*Animals by classes***								
	Št. krav *No. of cows*	**Št. telic** *No. of heifers*		**Št. bikov** *No. of bulls*			**Št. telet** *No. of calves*		**Skupaj** *Total*
		12-24*	**>24***	**12-24***	**>24***	**Plem./*Breed.***	♂ **(<12)**	♀	
CE	38.229	16.271	7.508	14.771	1.643	114	15.728	16.351	110.615
KR	31.991	11.938	6.009	13.133	1.569	167	15.144	12.727	92.678
LJ	8.728	4.535	1.486	4.834	241	23	5.495	4.885	30.227
MS	11.867	3.348	2.157	3.181	670	111	4.082	4.091	29.507
NG	18.956	9.348	3.829	9.175	1.075	50	10.959	9.402	62.794
NM	31.066	15.398	5.165	11.482	943	100	13.665	15.383	93.202
PT	38.229	16.271	7.508	14.771	1.643	114	15.728	16.351	110.615
Druž. kmetije / *Family farms*	157.104	66.446	29.494	61.473	6.706	508	70.802	68.457	460.990
Kmet.podjetja / *Agric. enterprises*	2.943	1.744	347	305	19	96	666	1.711	7.831
Slovenija 2020	160.047	68.190	29.841	61.778	6.725	604	71.468	70.168	468.821
Slovenija 2019	158.670	68.145	28.997	64.878	6.418	587	70.868	68.348	466.911
Slovenija 2018	158.863	64.776	28.882	61.156	6.239	538	73.766	67.753	461.973
Slovenija 2017	161.100	64.930	29.449	61.312	5.825	573	74.003	66.654	463.843
Slovenija 2016	164.313	66.877	30.122	61.453	7.364	541	75.066	68.287	474.023
Slovenija 2015	163.945	64.343	30.194	63.520	7.745	520	72913	68.419	471.599

* starost v mesecih/*Age in months*

Pasemska sestava aktivnih živali je prikazana v preglednici 3. Med čiste pasme štejemo živali, katerih delež posamezne pasme presega 87,5 %. Najštevilčnejše pasme v Sloveniji so lisasta (LS), črno-bela (ČB) in rjava (RJ) ter mesne pasme limuzin (LIM), šarole (CHA) in belgijsko belo-plavo (BBP) in njihovi križanci. Lisasti pasmi je pripadalo 25,2 % (preteklo leto 26,1 %), križankam z lisasto pasmo 3,5 %, črno-beli 17,1 % in rjavi 4,2 % vseh živali. Povečuje se delež avtohtone cikaste pasme (0,9 %). Preostale živali, 47,9 %, prištevamo k drugim pasmam in križanjem, med katerimi so prevladovale živali z neznanim poreklom in križanci (33,8 %). Od mesnih pasem sta v Sloveniji najpomembnejši pasmi limuzin z 0,7 % in šarole z 0,4 % vseh govedi.

Preglednica 3: Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 3: Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2020

Pasma/*Breed*	Živali po kategorijah/*Animals by classes*									
	Št. krav/	Št. telic/*No. of heifers*		Št. bikov/*No. of bulls*			Št. telet/*No. of calves*		Skupaj	%
	No. of cows	12-24*	>24*	12-24*	>24*	Plem./*Breed.*	♂ (<12*)	♀ (<12*)	*Total*	
RJ	10.077	2.255	1.358	1.515	244	21	1.867	2.289	19.629	4,19
LS	49.569	15.069	6.749	14.605	1.330	160	15.882	14.998	118.363	25,25
LSX**	8.846	1.796	798	1.645	147	1	1.627	1.568	16.428	3,50
ČB	36.536	11.918	4.380	5.330	690	43	9.037	11.979	79.913	17,05
Druge	20.843	9.153	3.664	9.105	1.141	–	10.655	10.314	64.877	13,84
MB	11	–	1	1	–	–	2	–	15	0,00
CK	2.286	437	227	275	45	77	523	581	4.451	0,95
LIM	1.275	377	288	315	119	209	400	407	3.390	0,72
CHA	877	216	141	125	30	72	234	257	1.952	0,42
BBP	2	1	–	–	–	1	2	1	7	0,00
GLW	37	4	6	2	4	–	5	4	62	0,01
AAG	274	40	40	25	22	16	63	58	538	0,11
HLA	399	54	31	41	38	3	65	63	694	0,15
PZB	10	–	–	–	–	–	–	–	10	0,00
PZ	1	–	–	–	–	–	–	–	1	0,00
SI	16	2	1	1	–	–	–	–	20	0,00
NZ	29.003	26.873	12.149	28.806	2.903	–	31.114	27.623	158.471	33,80
Slovenija 2020	160.047	68.190	29.841	61.778	6.725	604	71.468	70.168	468.821	100
Slovenija 2019	158.670	68.165	28.999	64.897	6.423	587	70.882	68.354	466.977	100
Slovenija 2018	158.867	64.776	28.882	61.156	6.239	538	73.762	67.753	461.973	100
Slovenija 2017	161.100	64.931	29.450	61.346	5.824	573	73.995	66.624	463.843	100
2020-2019	1.377	25	842	-3.119	302	17	586	1.814	1,844	

* Starost v mesecih/*Age in months*, ** Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Konec leta 2020 je bilo v Sloveniji 160.047 krav (preglednica 4), kar je 1.377 krav več kot leta 2019. Med pasmami prevladujejo krave lisaste pasme (31,0 %) ter križanke z lisasto pasmo (5,5 %), črno-bele (22,8 %) in rjave krave (6,3 %). Število krav črno-bele pasme narašča. Že nekaj let se povečuje število krav cikaste pasme (+ 159 oziroma +7,4 %) in število krav drugih pasem (+2.631 oziroma +5,4 %). To so krave ostalih pasem in različnih križanj z znanim poreklom in krave z neznanim poreklom. Največji padec števila krav smo zaznali pri rjavi pasmi (294 ali 2,8 %). V strukturi krav beležimo tudi 0,5 % krav šarole in 0,8 % krav pasme limuzin. Na kmetijskih podjetjih prevladujejo krave črno-bele pasme (82,6 %).

Preglednica 4: Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 4: Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2020

Kmetijsko gospodarstvo/ *Agricultural holding*	Pasma/*Breed*								Skupaj /*Total*
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge	
	Število krav/*Number of cows* %								
Družinske kmetije	49.531	8.834	10.002	34.116	844	1.178	2.275	50.338	157.118
	31,5	5,6	6,62	21,44	0,50	0,68	1,36	30,66	98,2
Kmetijska podjetja	34	12	75	2.419	33	97	11	248	2.929
	1,2	0,4	2,6	82,6	1,1	3,3	0,3	8,5	1,8
Slovenija 2020	49.565	8.846	10.077	36.535	877	1.275	2.286	50.586	160.047
	31,0	5,5	6,3	22,8	0,5	0,8	1,4	34,7	100,00
Slovenija 2019	50.568	9.725	10.371	35.951	819	1.154	2.127	47.955	158.670
Slovenija 2018	51.852	10.608	10.992	35.658	705	1.033	2.017	46.002	158.867
2020-2019	-1.003	-879	--294	+584	+58	+121	+159	+2.631	+1.377

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Na območnih zavodih prevljadujejo krave lisaste pasme, sledijo krave črno-bele pasme. Lisasta pasma prevladuje na zavodih Murska Sobota (57,5 %), Ptuj, Celje in Ljubljana. Rjava pasma je najštevilčnejša na zavodu Nova Gorica (20,4 %). Črno-bela pasma prevladuje v ravninskem delu Slovenije (preglednica 5), najštevilčnejša je na zavodu Kranj, na območju osrednje Dolenjske in območju zavoda Ptuj. Cikasta pasma je najpogostejša na zavodih Nova Gorica, Ljubljana, Kranj in Celje. Najmanj je krav pasme limuzin in šarole, le-te prevladujejo na območju zavoda Nova Gorica in Ljubljana.

Preglednica 5: Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2020
Table 5: Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2020

Zavod/Region	Pasma/*Breed*								Skupaj/ *Total*	2020-2019
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/*Other*		
	Število krav/*Number of cows* %									
CE	12.892	2.279	3.228	6.321	61	215	575	12.658	38.229	+392
	33,7	6,0	8,4	16,5	0,2	0,6	1,5	33,1	100	+1,04
KR	3.137	1.010	100	8.043	2	26	377	6.515	19.210	+189
	16,2	5,9	0,5	41,9	0	0,1	2,0	33,9	100	+1,05
LJ	10.124	1.498	2.186	7.055	149	304	687	9.988	31.991	+407
	31,6	4,7	6,8	22,0	0,5	1,00	2,1	31,2	100	+1,3
MS	5.021	1.296	30	488	33	48	5	1.807	8.728	-207
	57,5	14,8	0,3	5,6	0,5	0,4	0,0	20,7	100	-2,3
NG	1.347	255	2.421	820	508	331	368	5.817	11.867	+239
	11,4	2,1	20,4	6,9	4,3	2,8	3,1	49,0	100	+2,0
NM	2.440	491	1.861	5.996	46	191	128	7.803	18.956	+399
	12,9	2,6	9,8	31,6	0,2	1,0	0,6	41,1	100	+2,1
PT	14.604	2.017	251	7.812	78	160	146	5.998	31.066	0,42
	47,0	6,4	0,8	25,1	0,2	0,5	0,5	19,3	100	-0,1
Slovenija 2020	49.565	8.846	10.077	36.535	877	1.275	2.286	50.586	160.047	+1.377
	31,0	5,5	6,3	22,8	0,5	0,8	1,4	34,7	100	+0,87
Slovenija 2019	50.568	9.725	10.371	35.951	819	1.154	2.127	47.955	158.670	
2019-2018	-1.003	-879	--294	+584	+58	+121	+159	+2.631	+1.377	

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Preglednica 6: Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020
Table 6: Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija *Statistical region*	**Št. krav** *Number of cows*	**Št. kmet. gosp.** *No. of agr. holdings*	**Št. krav na kmet. gosp.** *No. of cows per agr. holding*	**Pasma**/*Breed*							
				RJ	**LS**	**LSX**	**ČB**	**CK**	**CHA**	**LIM**	**Druge**/ *Other*
Gorenjska	19.195	2.030	14,6	100	3.127	1.007	8.043	371	2	27	6.518
Goriška	6.731	980	11,7	2.027	831	193	421	169	142	237	2.711
Jugovzhodna Slovenija	15.155	1.866	54,7	1.462	1.851	352	5.568	129	17	197	5.579
Koroška	11.686	1.569	12,4	471	4.158	670	2.386	145	38	67	3.751
Notranjsko-Kraška	5.393	784	16,5	400	720	103	433	155	260	77	3.245
Obalno-Kraška	1.231	182	12,6	124	99	10	6	82	117	38	755
Osrednjeslovenska	25.633	3.672	15,1	1.789	8.585	1.296	5.993	540	132	168	7.130
Podravska	27.358	2.839	14,2	166	12.745	1.870	7.022	127	49	131	5.248
Pomurska	8.740	876	12,4	30	5.033	1.296	488	5	33	48	1.807
Savinjska	30.260	4.845	12,9	2.841	10.597	1.756	4.727	455	52	177	9.655
Spodnjeposavska	6.626	1.180	14,1	582	854	170	1.381	61	34	98	3.446
Zasavska	2.053	491	8,7	85	968	123	68	47	1	10	751
Slovenija/*Slovenia*	**160.061**	**21.314**	**18,1**	**10.077**	**49.568**	**8.846**	**36.536**	**2.286**	**877**	**1.275**	**50.596**

1.1 Krave molznice

Na 5.467 kmetijskih gospodarstvih (leta 2010 še 7.859), usmerjenih v tržno prirejo mleka, so redili 97.838 molznic. V kontrolo prireje mleka je bilo vključenih 3.106 kmetijskih gospodarstev, na katerih so redili 79.040 molznic ali 80,8 %, preostale (18.798 ali 19,2 %) so bile na gospodarstvih (2.358), ki prav tako prirejajo mleko za trg. Število kmetij v kontroli prireje mleka pada, povečuje se število krav na kmetijo.

Povprečno slovensko kmetijsko gospodarstvo s tržno prirejo mleka je v letu 2020 redilo po 17,9 molznice na kmetijo, leta 2010 13,5. Gospodarstva, vključena v kontrolo prireje mleka, 25,4 molznice (preglednica 7), največ na Gorenjskem (32,7), najmanj v Murski Soboti (18,0). Kmetije na Gorenjskem močno presegajo povprečje slovenskih kmetij.

Preglednica 7: Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2020
Table 7: Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2020

Zavod Region	**Krave molznice/*Dairy cows***			**Krave molznice v kontroli/*Dairy cows in recording***			
	Št. kmetij/*No. of herds*	**Št. krav/*No. of cows***	**Št. krav na kmetijo *No. of cows per herd***	**Št. kmetij/*No. of herds***	**Št. krav/*No. of cows***	**% krav *% cows***	**Št. krav na kmetijo/*No. of cows per herd***
CE	1.244	20.693	16,6	660	15.269	73,8	23,1
KR	699	14.767	21,1	359	11.742	79,7	32,7
LJ	929	17.109	18,4	565	14.390	84,1	25,5
MS	606	7.617	12,6	340	6.108	80,2	18,0
NG	292	4.493	15,4	188	3.813	84,9	20,3
NM	568	11.232	19,8	297	9.160	81,6	30,8
PT	1.129	21.927	19,4	697	18.558	84,6	26,6
Slovenija 2020	5.467	97.838	17.9	3.106	79.040	80,8	25,4
Slovenija 2019	5.584	97.757	17,5	3.231	79.134	80,9	24,5
Slovenija 2018	5.732	97.938	17,1	3.369	79.156	80,8	23,5
Slovenija 2017	5.880	99.361	16,9	3.516	80.305	80,8	22,8
Slovenija 2010	7.859	105.716	13,5	4.561	83.172	78,7	18,2

Podatke o številu molznic na slovenskih gospodarstvih prikazujemo po glavnih pasmah. V preglednici 8 prikazujemo spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka in zunaj nje glede na leto 1985, ko smo zabeležili 161.875 molznic. V tem obdobju se je znižal skupni stalež molznic za 39,6 %. V letu 2020 smo zabeležili samo še molznic 97.838. V rejah krav molznic so sprva prevladovale molznice lisaste in rjave pasme. Zadnja leta se močno povečuje število molznic črno-bele pasme, v letu 2020 že 37,0 % vseh molznic.

Preglednica 8: Število in delež vseh krav molznic po pasmah/križanjih in letih
Table 8: Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years

Leto/ *Year*	Pasma/*Breed*									
	LS + LSX*		RJ		ČB		Druge /*Other*		Skupaj/*Total*	
	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %
2020	**35.542**	**40,9**	**9.050**	**16,5**	**36.186**	**285,6**	**17.060**	**225,1**	**97.838**	**60,4**
2019	36.156	41,6	9.202	16,8	35.611	281,0	16.788	221,5	97.757	60,4
2018	36.781	42,3	9.639	16,7	35.321	278,8	16.197	213,7	97.938	60,5
2017	37.926	43,6	10.232	17,7	35.792	282,5	15.411	203,3	99.361	61,4
2016	39.345	45,3	11.088	20,2	36.033	284,4	14.645	193,2	101.111	62,5
2015	40.157	46,2	11.423	20,9	36.001	284,1	13.917	183,6	101.498	62,7
2014	40.542	46,7	12.036	22,0	35.196	277,8	13.753	181,5	101.527	62,7
2013	40.315	46,4	12.320	22,5	34.393	271,5	12.636	166,7	99.664	61,6
2012	41.924	48,3	13.164	24,0	34.154	269,6	12.639	166,8	101.881	62,9
2011	43.270	49,8	13.947	25,5	33.841	267,1	12.073	159,3	103.131	63,7
2010	45.296	52,1	14.896	27,2	33.615	265,3	11.909	157,1	105.716	65,3
2009	46.103	53,1	15.809	28,9	33.264	262,5	11.307	149,2	106.483	65,8
2008	50.076	57,6	16.468	30,1	32.935	259,9	7.760	102,4	107.239	66,2
2007	49.552	57,0	17.167	31,4	32.482	256,4	6.342	83,7	105.543	65,2
2006	50.185	57,8	17.972	32,8	32.213	254,2	5.669	74,8	106.039	65,5
2005	53.971	62,1	19.727	36,0	32.106	253,4	5.620	74,2	111.424	68,8
2004	55.370	63,7	20.704	37,8	31.576	249,2	3.601	47,5	111.251	68,7
2003	56.152	64,6	21.638	39,5	29.626	233,8	3.775	49,8	111.191	68,7
2002	57.415	66,1	22.915	41,9	29.421	232,2	3.848	50,8	113.599	70,2
2001	66.850	76,9	33.876	61,9	30.495	240,7	2253	29,7	133.474	82,5
2000	64.047	73,7	32.440	59,3	28.302	223,4	3391	44,7	128.180	79,2
1998	80.569	92,7	44.484	81,3	28.181	222,4	4637	61,2	157.871	97,5
1995	82.761	95,3	40.144	73,3	21.941	173,2	3025	39,9	147.871	91,3
1990	84.305	97,0	47.757	87,2	14.651	115,6	5352	70,6	152.065	93,9
1985	86.883	100,0	54.743	100,0	12.670	100,0	7579	100,0	161.875	100,0

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Pasemska sestava molznic glede na leto 2019 ostaja skoraj nespremenjenjena. Najštevilčnejša ostaja lisasta pasma ter križanke z lisasto pasmo (LSX – živali, ki imajo poleg lisaste pasme od 14 % do 86 % pasme rdeči holštajn (RH) in/ali montbeliard (MB). Sledijo molznice črno-bele pasme (preglednica 9). Povečuje se tudi število molznic cikaste pasme in drugih pasem. Med druge pasme prištevamo večpasemske križanke ali molznice z neznanim poreklom, za katere ob označitvi ni bil izpisan dokument Telitev in označitev živali (tetovirni listek). Potrdilo o telitvi in označitvi živali, ki ga ob označitvi teleta izpolni kontrolor ali rejec (samo delno), je osnovni dokument o poreklu goveda in je hkrati tudi podlaga za vpis živali v rodovniško knjigo.

Preglednica 9: Krave molznice po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2020
Table 9: Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2020

Kontrola/ *Recording*	Pasma/Križanje *Breed/Crosses*												Skupaj/Total
	LS		LSX*		RJ		ČB		CK		Druge/*Other*		
	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*
Z	5.988	31,9	1.160	6,2	1.153	6,1	1.698	9,0	65	0,3	8.734	46,5	18.798
A	22.557	28,5	5.737	7,3	7.888	10,0	34.470	43,6	51	0,1	8.337	10,5	79.040
A+Z	28.525	29,1	6.897	7,1	9.041	9,2	36.168	37,0	116	0,1	17.071	17,5	97.838

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Podoben trend se kaže tudi v kontroli prireje mleka (preglednica 10). V kontrolo prireje mleka je bilo konec leta 2020 vključenih 79.134 molznic ali 80,9 % vseh molznic. Število molznic je v kontroli je v primerjavi z letom 1990 večje za 36,0 %, predvsem na račun povečanja pri črno-beli pasmi.

Preglednica 10: Spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990
Table 10: Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990

Leto/ Year	*Pasma/Breed*									
	LS + LSX*		RJ		ČB		Druge /*Other*		Skupaj/*Total*	
	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %	Št./*No.*	Trend, %
2020	28.294	96,7	7.888	46,3	34.470	302,3	8.337	1946,0	79.040	136,0
2019	28.650	97,9	8.031	47,1	33.842	296,8	8.611	1997,9	79.134	136,1
2018	28.943	98,9	8.303	47,7	33.532	294,1	8.378	1943,8	79.156	136,2
2017	29.691	101,5	8.790	51,6	33.951	297,8	7.873	1826.7	80.305	138,2
2016	30.590	104,6	9.399	55,2	34.225	300,2	7.528	1746,6	81.772	140,7
2015	31.034	106,1	9.693	56,9	34.124	299,3	7.144	1657,5	81.995	141,1
2014	30.632	104,7	10.042	58,9	33.169	290,9	6.865	1592,8	80.708	138,8
2013	30.245	103,4	10.282	60,3	32.417	284,3	6.385	1481,4	79.329	136,5
2012	31.954	109,2	11.165	65,5	32.469	284,8	6.544	1518,3	82.132	141,3
2011	32.807	112,1	11.791	69,2	32.030	280,9	6.228	1445,0	82.856	142,6
2010	33.322	113,9	12.265	72,0	31.684	277,9	5.901	1369,1	83.172	143,1
2009	33.325	113,9	12.861	75,5	31.206	273,7	5.627	1305,6	83.019	142,8
2008	35.727	122,1	13.248	77,8	30.743	269,6	3.157	732,5	82.875	142,6
2007	35.609	121,7	13.757	80,7	30.229	265,1	2.749	637,8	82.344	141,7
2006	35.246	120,5	14.136	83,0	29.729	260,7	2.402	557,3	81.513	140,2
2005	36.085	123,4	14.887	87,4	29.319	257,1	2.306	535,0	82.597	142,1
2004	36.202	123,8	15.479	90,8	28.600	250,8	2.239	519,5	82.520	142,0
2003	32.479	111,0	15.072	88,5	26.031	228,3	2.235	518,6	75.817	130,4
2002	32.768	112,0	15.843	93,0	25.745	225,8	2.196	509,5	76.552	131,7
2001	32.775	112,0	17.411	102,2	23.354	204,8	460	106,7	74.000	127,3
2000	29.968	102,4	17.165	100,7	23.106	202,6	891	206,7	71.130	122,4
1999	30.852	105,5	17.045	100,0	20.435	179,2	867	201,2	69.199	119,1
1998	31.156	106,5	17.415	102,2	19.389	170,0	686	159,2	68.646	118,1
1997	30.888	105,6	16.774	98,5	18.219	159,8	879	203,9	66.760	114,9
1996	31.231	106,8	17.230	101,1	16.752	146,9	542	125,8	65.755	113,1
1995	31.613	108,1	17.813	104,5	16.231	142,4	555	128,8	66.212	113,9
1990	29.253	100,0	17.038	100,0	11.402	100,0	431	100,0	58.124	100,0

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

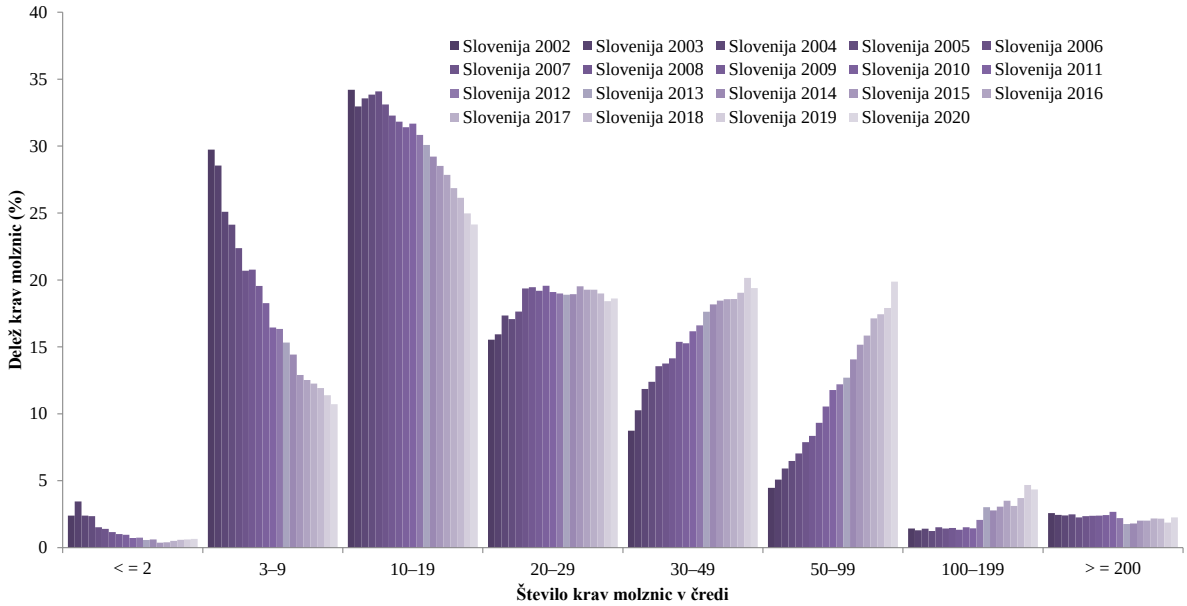

Slika 2: Delež krav molznic glede na število molznic v čredi skozi leta
Figure 2: Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years

Spreminjanje strukture v čredi molznic med leti 2002 in 2020 prikazujemo na sliki 2. Analiza podatkov za leto 2020 glede na podatke iz leta 2002 kaže na premike v strukturi kmetijskih gospodarstev. Proces koncentracije je opazen na vseh gospodarstvih, ki se ukvarjajo s prirejo mleka.V zadnjih desetih letih se je število kmetijskih gospodarstev, ki redijo do 20 molznic zmanjšalo, številna manjša kmetijska gospodarstva so prirejo mleka opustila. Čeprav se je velikostna struktura gospodarstev v večjih velikostnih razredih izboljšala, je v velikostnih razredih do 30 molznic na kmetijo še vedno več kot polovica molznic (54,1 %). Gospodarstva, ki so v letu v letu 2020 redila 50 in več molznic redijo 25.911 oz. 26,5 % vseh molznic.

V preglednici 11 podajamo podatke za število čred in število krav molznic glede na velikost črede. Na 2.166 gospodarstvih (39,6 %) so redili do 9 krav, na 1698 gospodarstvih (31,0 %) od 10 do 19 krav, na 1264 gospodarstvih (23, %) od 20 do 49 krav in na 339 gospodarstvih (6,2 %) več kot 50 krav.

Preglednica 11: Število čred in število krav molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2020
Table 11: Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2020

Zavod ***Region***	**Št. krav molznic v čredi/*No. of dairy cows per herd***								**Skupaj** ***Total***	**2020-2019**
	≤ 2	**3-9**	**10-19**	**20-29**	**30-49**	**50-99**	**100-199**	**≥ 200**		
	Št. čred/No. of herds									
CE	61	360	474	180	127	41	1	–	1.244	-17
KR	54	195	197	109	79	59	5	1	699	-7
LJ	71	314	265	136	92	40	6	5	929	-9
MS	84	267	147	47	37	23	1	–	606	-42
NG	41	98	88	32	21	8	4	–	292	+5
NM	43	182	165	69	52	52	4	1	568	-10
PT	63	333	362	184	99	76	11	1	1.129	-37
Slovenija 2020	417	1.749	1.698	757	507	299	32	8	5.467	-117
Slovenija 2019	386	1.853	1.755	752	529	269	34	6	5.584	-117
Slovenija 2018	378	1.931	1.847	777	500	265	27	7	5.732	
Zavod ***Region***	**Št. krav molznic v čredi/*No. of dairy cows per herd***								**Skupaj** ***Total***	
	≤ 2	**3-9**	**10-19**	**20-29**	**30-49**	**50-99**	**100-199**	**≥ 200**		
	Št. molznic/*No. of dairy cows*									
CE	93	2.247	6.564	4.351	4.695	2.590	153	–	20.693	+207
KR	79	1.164	2.815	2.647	2.953	4.029	697	383	14.767	+53
LJ	109	1.943	3.775	3.271	3.479	2.494	685	1.353	17.109	+162
MS	137	1.526	1.966	1.098	1.358	1.364	168	–	7.617	-300
NG	63	530	1.199	739	804	560	598	–	4.493	-54
NM	61	1.044	2.206	1.660	1.982	3.478	563	238	11.232	+219
PT	93	2.033	5.100	4.446	3.697	4.927	1.393	238	21.927	-206
Slovenija 2020	635	10.487	23.625	18.212	18.968	19.442	4.257	2.212	97.838	+81
Slovenija 2019	599	11.132	24.413	18.002	19.699	17.500	4.582	1.830	97.757	
Slovenija 2018	579	11.674	25.603	18.593	18.646	17.084	3.634	2125	97.938	
Slovenija 2017	509	12.175	26.691	19.153	18.462	17.022	3.099	2.163	99.361	
Slovenija 2016	409	12.667	28.168	19.487	18.774	16.019	3.541	2.046	101.111	

Preglednica 12: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020
Table 12: Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija *Statistical region*	**Št. krav** *Number of cows*	**Št. kmet. gosp.** *No. of agr. holdings*	**Št. krav na kmet. gosp.** *No. of cows per agr. holding*	**Pasma/***Breed*							
				RJ	**LS**	**LSX**	**ČB**	**CK**	**CHA**	**LIM**	**Druge/***Other*
Gorenjska	14.775	698	22,5	87	2.386	889	8.017	23	0	1	3.372
Goriška	3.412	239	12,9	1.902	338	133	417	36	0	6	580
Jugovzhodna Slovenija	9.426	429	88,1	1.231	724	199	5.546	1	0	3	1.722
Koroška	6.205	363	15,5	439	1.657	465	2.362	4	0	7	1.271
Notranjsko-Kraška	1.337	69	20,3	295	122	54	432	5	20	0	409
Obalno-Kraška	122	10	13,5	81	12	3	5	0	0	0	21
Osrednjeslovenska	14.766	793	24,1	1.584	4.250	944	5.935	14	4	11	2.024
Podravska	19.785	1.009	20,8	124	8.631	1.559	6.913	7	3	19	2.529
Pomurska	7.769	608	14,1	29	4.820	1.256	486	0	21	27	1.130
Savinjska	16.701	999	18,3	2.697	4.911	1.220	4.644	32	1	30	3.166
Spodnjeposavska	3.283	177	23,7	515	385	118	1.367	0	0	10	888
Zasavska	721	73	10,2	66	393	73	62	0	0	0	127
Slovenija/*Slovenia*	**98.302**	**5.467**	**25,8**	**9.050**	**28.629**	**6.913**	**36.186**	**122**	**49**	**114**	**1.7239**

Preglednica 13: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020
Table 13: Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija *Statistical region*	**Št. krav** *Number of cows*	**Št. kmet. gosp.** *No. of agr. holdings*	**Št. krav na kmet. gosp.** *No. of cows per agr. holding*	**Pasma**/*Breed*							
				RJ	**LS**	**LSX**	**ČB**	**CK**	**CHA**	**LIM**	**Druge**/*Other*
Gorenjska	11755	359	29,3	75	1927	764	7720	19	0	0	1250
Goriška	2815	153	19,8	1762	279	118	355	28	0	1	272
Jugovzhodna Slovenija	7996	237	128,8	1006	382	145	5353	0	0	0	1110
Koroška	4506	189	19,5	333	1127	354	2097	0	0	0	595
Notranjsko-Kraška	1221	43	28,3	279	93	48	428	3	18	0	352
Obalno-Kraška	115	7	19,2	81	11	2	5	0	0	0	16
Osrednjeslovenska	12399	492	32,2	1453	3463	795	5712	2	0	5	969
Podravska	16831	622	25,1	108	7051	1372	6756	5	0	18	1521
Pomurska	6257	341	20,6	22	4229	1113	431	0	21	27	414
Savinjska	12564	545	21,1	2280	3493	915	4288	0	0	12	1576
Spodnjeposavska	2558	84	31,7	455	288	69	1290	0	0	0	456
Zasavska	487	34	12,3	43	298	58	53	0	0	0	35
Slovenija/*Slovenia*	**79504**	**3106**	**35,8**	**7897**	**22641**	**5753**	**34488**	**57**	**39**	**63**	**8566**

Preglednica 14: Izločitve krav molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2020
Table 14: Culling of dairy cows in milk recording in year 2020

Pasma ***Breed***	**Starost ob izločitvi (let)** ***Age at culling (year)***	**Povp. št. telitev** ***No. of calvings***	**Število izločitev** ***No. of cullings***	**Št. krav molznic** ***No. of cows***	**% izločitev** ***% of cullings***
RJ	6,9	3,9	2.161	7.888	27,4
LS	6,1	3,6	6.424	22.557	28,5
LSX*	6,7	4,1	1.873	5.737	32,6
ČB	5,6	3,2	10.625	34.470	30,8
Druge	5,8	3,2	2.372	8.388	28,3
Slovenija 2020	5,9	3,4	23.455	79.040	29,7
Slovenija 2019	6,1	3,5	22.863	79.134	28,9
Slovenija 2018	6,2	3,6	25.885	79.156	32,7

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Rejci so v letu 2020 povprečju izločili iz reje 29,7 % molznic, 27,4 % pri rjavi pasmi, 28,5 % pri lisasti pasmi, 30,8 % pri črno-beli pasmi in 32,6 % pri križankah z lisasto pasmo (preglednica 14). Krave molznice so v povprečju izločali pri starosti 5,9 leta, ko so do izločitve dosegle 3,4 telitve; 4,1 telitev pr križankah z lisasto pasmo, 3,9 telitev pri rjavi pasmi, 3,6 telitev pri lisasti pasmi in 3,2 telitve pri črno-beli pasmi. Največ molznic je bilo izločenih zaradi plodnostnih motenj (31,0 %; največ pri lisasti pasmi, sledijo rjave, križanke z lisasto pasmo in črno-bele molznice). Velik delež molznic je bil izločen zaradi bolezni parkljev in nog (13,7 %). Lastnosti zunanjosti, med katere prištevamo tudi lastnosti nog, imajo predvsem velik vpliv na proizvodne lastnosti in na mlečnost. Med pasmami je bilo zaradi bolezni parkljev in nog največ izločitev pri črno-beli pasmi (15,7; preteklo leto 14,8 %), najmanj pri lisasti (11,9). Med pogostimi vzroki izločitve molznic je tudi pogin (10,2 %, lansko leto 9,4 % vseh izločitev), kjer vzrok pogina ni poznan. Zaradi mastitisa je bilo izločenih 7,5 % (leta 2019 6,8 %), največ pri molznicah črno-bele pasme (8,1 %), najmanj pri rjavi pasmi (6,8%). Eden od vzrokov za izločitev je tudi izločitev zaradi visokega števila somatskih celic (5,2%) ter izločitve zaradi starosti molznic (3,5 %). Malo je bilo izločitev zaradi slabe prireje, le 3,4 % izločenih krav; največkrat pri neznanih pasmah oziroma pri križanjih z več pasmami. Zaradi presnovnih in prebavnih motenj je bilo izločenih 2,4 % molznic. Vse manj je krav, ki se izločijo zaradi remonta oz. obnove črede (0,7 %). Rejci, ki se srečujejo s problemom visokega deleža izločenih krav, morajo za obnovo črede nameniti večino telic, zato nimajo možnosti izbire genetsko boljših živali.

1.2 Krave dojilje in rejnice

V Sloveniji je bilo konec leta 2020 v 15.914 rejah 62.209 dojilj. V omenjenih rejah smo izvajali kontrolo prireje mesa po metodah A (imenovani zunanji izvajalec), B (rejec) ali C (kombinacijo obojega) ter kontrolo porekla (kontrola Z). V kontrolo prireje mesa (metoda A) je bilo v 43 rejah vključenih 862 dojilj oziroma 1,4 % vseh dojilj. Kmetije z dojiljami so manjše in v povprečju redijo 3,7 krave na kmetijo (preglednica 15), v kontroli prireje mesa 20,0 dojolj. Po metodi B je bila kontrola opravljena na 36 gospodarstvih z 628 dojiljami. Tu redijo v povprečju 17,4 dojilje. V kontroli prireje mesa prevladuje krave limuzin in šarole pasme.

Preglednica 15: Velikostna sestava čred, število in delež dojilj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2020
Table 15: Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2020

Zavod Region	Krave dojilje/*Suckling cows*			Krave dojilje v kontroli mesa/*Suckling cows in beef recording*							
				Kontrola A				Kontrola B			
	Št. kmetij *No. of herds*	Št. krav *No. of cows*	Št. krav na kmetijo/*No. of cows per herd*	Št. kmetij *No. of herds*	Št. krav *No. of cows*	% krav *% cows*	Št. krav na kmetijo/*No. of cows per herd*	Št. kmetij *No. of herds*	Št. krav *No. of cows*	% krav *% cows*	Št. krav na kmetijo/*No. of cows per herd*
CE	4.727	17.536	3,7	–	–	–	–	4	58	0,3	14,5
KR	1.346	4.443	3,3	–	–	–	–	2	30	0,7	15,0
LJ	3.819	14.882	3,9	4	175	1,2	43,8	11	153	1,0	13,9
MS	282	1.111	3,9	–	–	–	–	–	–	–	–
NG	1.367	7.374	5,4	21	412	5,6	19,3	12	290	3,9	24,2
NM	2.207	7.725	3,4	4	77	1,0	13,5	7	97	1,3	13,9
PT	2.166	9.139	4,2	14	198	2,2	14,1	–	–	–	–
Slovenija 2020	15.914	62.209	3,9	43	862	1,4	20,0	36	628	1,00	17,4
Slovenija 2019	16.260	60.913	3,7	27	655	1,1	24,3	–	–	–	–
Slovenija 2018	16.910	60.929	3,6	28	641	1,1	22,9	–	–	–	–
Slovenija 2017	17.572	61.739	3,5	33	704	1,1	21,3	–	–	–	–
Slovenija 2016	18.342	63.202	3,4	32	654	1,0	20,4	–	–	–	–
Slovenija 2015	18.838	62.448	3,3	34	669	1,1	19,7	–	–	–	–

Med dojiljami prevladujejo dojilje lisaste pasme in križanke z lisasto pasmo (skupaj 36,8 %) (preglednica 16). Delež krav čistih mesnih pasem (limuzin, šarole in belgijsko belo-plave pasme) in cikaste pasme je majhen, preostanek prištevamo k dugim pasmam in križanjem (54,7 %). Za naraščanje živali drugih pasem je najverjetneje vzrok neizpisan tetuvirni listek, ki je osnovni dokument o poreklu goveda. Le-te živali vodimo kot živali neznane pasme oziroma živali različnih križanj.

Preglednica 16: Krave dojilje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2020
Table 16: Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2020

Kontrola/ *Recording*	Pasma/*Breed*														Skupaj/ *Total* Št./*No.*
	LS Št./*No.*	%	LSX* Št./*No.*	%	RJ Št./*No.*	%	CHA Št./*No.*	%	LIM Št./*No.*	%	CK Št./*No.*	%	Druge/*Other* Št./*No.*	%	
Z	20.835	34,31	1.924	3,17	1.022	1,68	419	0,69	695	1,14	2.163	3,56	33.661	55,44	60.719
A	91	10,56	9	1,04	1	0,12	289	33,53	320	37,12	–	–	152	17,63	862
B	13	2,07	1	0,16	4	0,64	220	35,03	146	23,25	1	0,16	243	38,69	628
A+B+Z	20.939	33,66	1.934	3,11	1.027	1,65	928	1,49	1.161	1,87	2.164	3,48	34.056	54,74	62.209

* Križanke *z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Velikostna struktura na gospodarstvih s kravami dojiljami se je precej izboljšala. Delež gospodarstev, ki redijo več kot 20 dojilj, se je v zadnjih letih močno povečal, v povprečju redijo po 29,7 dojilje na gospodarstvo. Med kmetijsko-gozdarskimi zavodi so v strukturi gospodarstev velike razlike. V letu 2020 je bilo največ gospodarstev z dojiljami na območju zavoda Celje

(29,7 %) in Ljubljana (24,0 %). Največja gospodarstva so na območju zavoda NG, kjer redijo v povprečju 5,4 dojilje na gospodarstvo, sledijo zavod PT (4,2), zavod LJ in MS (3,9), zavod NM (3,5) in zavod KR (3,3)

Preglednica 17: Število in delež krav dojilj in rejnic po pasmah/križanjih in letih
Table 17: Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years

Leto/ *Year*	Pasma/*Breed*												Skupaj/ *Total*
	LS + LSX*		RJ		CHA		LIM		CK		Druge/ *Other*		
	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*	%	Št./*No.*
2020	**22.873**	**36,8**	**1.027**	**1,7**	**928**	**1,5**	**1.161**	**1,8**	**2.164**	**3,5**	**34.056**	**54,7**	**62.209**
2019	24.134	39,6	1.169	1,9	783	1,3	1.081	1,8	2.016	3,3	31.715	52,1	60.898
2018	25.679	42,1	1.353	2,2	680	1,1	988	1,6	1.918	3,1	30.307	49,7	60.925
2017	27.709	44,9	1.600	2,6	630	1,0	887	1,4	1.810	2,9	29.100	47,1	61.736
2016	30.182	47,8	1.943	3,1	631	1,0	786	1,2	1706	2,7	27954	44,2	63.202
2015	31.477	50,4	2.245	3,6	600	1,0	661	1,0	1.523	2,4	25.942	41,5	62.448
2014	31.622	52,6	2.233	3,7	588	1,0	585	1,0	1.309	2,2	23.835	39,6	60.172
2013	32.825	54,7	2.542	4,2	558	0,9	524	0,9	1.254	2,1	22.324	37,2	60.,027
2012	34.019	56,7	2.750	4,6	526	0,9	460	0,8	1.150	1,9	21.080	35,1	59.985
2011	36.850	58,8	3.463	5,5	535	0,9	406	0,6	1.071	1,7	20.356	32,5	62.681
2010	38.202	60,9	3.960	6,3	515	0,8	375	0,6	892	1,4	18.744	29,9	62.688
2009	39.793	63,2	4.616	7,3	521	0,8	307	0,5	801	1,3	16.927	26,9	62.965
2008	41.965	66,4	5.335	8,4	502	0,8	241	0,4	675	1,1	14.455	22,9	63.173
2007	45.887	67,7	6.744	9,9	470	0,7	218	0,3	610	0,9	13.892	20,5	67.821
2006	48.208	68,7	8.150	11,6	430	0,6	199	0,3	518	0,7	12.684	18,1	70.189
2005	48.563	69,5	8.896	12,7	390	0,6	182	0,3	437	0,6	11.452	16,4	69.920
2004	50.552	74,2	10.193	15	363	0,5	171	0,3	347	0,5	6.496	9,5	68.122
2003	49.829	74,6	10.625	15,9	338	0,5	147	0,2	236	0,4	5.591	8,4	66.766
2002	52.250	73,8	12.144	17,1	263	0,4	123	0,2	124	0,2	5.933	8,4	70.837
2001	47.158	68,8	13.153	19,2	208	0,3	100	0,1	–	–	7.879	11,5	68.498
2000	48.191	73,1	13.024	19,7	524	0,8	82	0,1	–	–	4.124	6,3	65.945
1999	36.485	64,1	11.534	20,3	304	0,5	44	0,1	–	–	8.534	15	56.901
1998	28.460	73,4	6.718	17,3	163	0,4	38	0,1	–	–	3.374	8,7	38.753
1997	26.511	74,8	5.869	16,6	239	0,7	23	0,1	–	–	2.789	7,9	35.431

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Preglednica 18: Število rej z dojiljami in število dojilj glede na število dojilj v čredi, Slovenija 2020
Table 18: Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2020

Zavod *Region*	Št. dojilj v čredi/*No. of suckling cows per herd*							Skupaj *Total*
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	99-199	
	Št. čred/*No. of herd*							
CE	2.092	2.409	195	25	5	–	–	4.726
KR	709	586	43	6	2	–	–	1.346
LJ	1.774	1.800	188	33	20	4	–	3.819
MS	169	88	18	3	3	2	–	283
NG	609	563	136	**32**	21	6	1	1.368
NM	1.234	841	104	20	7	–	–	2.206
PT	935	1.043	167	16	5	–	–	2.166
Slovenija 2020	7.522	7.330	851	135	63	12	1	15.914
Slovenija 2019	7.992	7.294	792	119	56	7	–	16.260
Slovenija 2018	8.571	7.435	733	116	47	8	–	16.910

Zavod *Region*	Št. dojilj v čredi/*No. of suckling cow per herd*							Skupaj *Total*
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	99-199	
	Št. dojilj/*No. of suckling cows*							
CE	3.082	11.246	2.390	581	185	52	–	17.536
KR	1.053	2.668	517	141	64	–	–	4.443
LJ	2.642	8.046	2.429	770	714	281	–	14.882
MS	239	394	224	78	118	–	58	1.111
NG	863	2.710	1.815	767	810	302	107	7.374
NM	1.757	3.875	1.388	475	229	–	–	7.724
PT	1.345	5.128	2.137	361	168	–	–	9.139
Slovenija 2020	10.981	34.067	10.900	3.173	2.288	635	165	62.209
Slovenija 2019	11.600	33.795	10.191	2.779	2.056	492	–	60.913
Slovenija 2018	12.414	34.300	9.350	2.685	1.693	487	–	60.929

Preglednica 19: Število dojilj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 19: Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2020

Zavod Region	Pasma/Breed								*Skupaj Total*
	LS	LSX*	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/*Other*	
CE	7.318	714	191	131	60	196	543	8.383	17.536
KR	809	138	19	66	2	25	354	3.030	4.443
LJ	5.384	454	398	560	143	298	671	6.974	14.882
MS	397	100	1	36	33	48	5	491	1.111
NG	988	113	395	67	508	326	346	4.631	7.374
NM	1.452	199	274	160	46	178	127	5.288	7.724
PT	5.141	368	57	214	75	151	138	2.995	9.139
Slovenija 2020	21.489	2.086	1.335	1.234	867	1.222	2.184	31.792	62.209
Slovenija 2019	22.017	2.120	1.169	340	783	1.081	2.016	31.387	60.913
Slovenija 2018	23.385	2.294	1.353	337	680	988	1.918	29.974	60.929

* Križanke *z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed.*

Preglednica 20: Krave dojilje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020
Table 20: Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija	Št. krav	Št. kmet. gosp.	Št. krav na kmet. gosp.	Pasma/*Breed*							
Statistical region	*No. of cows*	*No. of agr. holdings*	*No. of cows per agr. holding*	LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LI M	Druge /*Other*
Gorenjska	4.377	1.329	3,3	13	741	118	26	348	0	1	3.130
Goriška	3.020	726	3,9	124	492	60	4	133	20	116	2.071
Jugovzhodna Slovenija	5.577	1.432	4,1	231	1.126	153	22	128	17	82	3.818
Koroška	5.481	1.206	4,6	32	2.501	205	24	141	38	60	2.480
Notranjsko-Kraška	3.741	702	3,8	105	580	49	1	150	136	46	2.674
Obalno-Kraška	1.021	167	5,1	41	87	7	1	82	74	26	703
Osrednjeslovenska	10.669	2.869	4,5	205	4.329	351	58	525	56	79	5.066
Podravska	7.375	1.816	5,4	42	4.049	303	90	120	24	93	2.654
Pomurska	971	268	3,6	1	213	40	2	5	12	21	677
Savinjska	13.501	3.842	3,1	144	5.685	536	81	423	30	122	6.480
Spodnjeposavska	3.242	996	4,1	67	469	52	14	61	11	41	2.527
Zasavska	1.294	415	2,6	17	563	50	6	47	1	8	602
Slovenija/*Slovenia*	**60.269**	**15.768**	**4,0**	**1.022**	**20.835**	**1.924**	**329**	**2.163**	**419**	**695**	**32.882**

Preglednica 21: Krave dojilje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2020
Table 21: Suckling cowsin beef recordind by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija	Št. krav	Št. kmet. gosp.	Št. krav na kmet. gosp.	Pasma/*Breed*					
Statistical region	*No. of cows*	*No. of agr. holdings*	*No. of cows per agr. holding*	LS	LSX	ČB	CHA	LIM	Druge/*Other*
Goriška	180	10	18,0	1	0	0	51	98	30
Jugovzhodna Slovenija	127	3	51,5	0	0	0	0	108	19
Notranjsko-Kraška	193	8	24,1	13	0	0	42	17	121
Obalno-Kraška	39	3	13,0	0	0	0	27	12	0
Osrebnjeslovenska	84	2	42,0	0	0	0	32	52	0
Podravska	198	14	14,1	65	8	19	22	19	65
Spodnjeposavska	29	2	14,5	0	0	0	15	14	0
Zasavska	12	1	12,0	12	0	0	0	0	0
Slovenija/*Slovenia*	**862**	**43**	**26,7**	**91**	**8**	**19**	**189**	**320**	**235**

Preglednica 22: Krave molznice po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2020
Table 22: Dairy Cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2020

Statistična regija	**Št. krav**	**Št. kmet. gosp.**	**Št. krav na kmet. gosp.**	**Pasma/*Breed***							
Statistical region	*No. of cows*	*No. of agr. holdings*	*No. of cows per agr. holding*	**RJ**	**LS**	**LSX**	**ČB**	**CK**	**CHA**	**LIM**	**Druge** *Other*
Gorenjska	3.020	339	8,9	12	459	125	297	4	0	1	2,122
Goriška	597	86	6,0	140	59	15	62	8	0	5	308
Jugovzhodna Slovenija	1.430	192	6,8	225	342	54	193	1	0	3	612
Koroška	1.699	174	9,6	106	530	111	265	4	0	7	676
Notranjsko-Kraška	116	26	4,3	16	29	6	4	2	2	0	57
Obalno-Kraška	7	3	2,3	0	1	1	0	0	0	0	5
Osrednjeslovenska	2.367	301	7,9	131	787	149	223	12	4	6	1,055
Podravska	2.954	387	7,6	16	1580	187	157	2	3	1	1,008
Pomurska	1.512	267	4,4	7	591	143	55	0	0	0	716
Savinjska	4.137	454	11,1	417	1418	305	356	32	1	18	1,590
Spodnjeposavska	725	93	7,8	60	97	49	77	0	0	10	432
Zasavska	234	39	6,0	23	95	15	9	0	0	0	92
Slovenija/*Slovenia*	**18.798**	**2.361**	**6,9**	**1,153**	**5,988**	**1,160**	**1,698**	**65**	**10**	**51**	**8,673**

2 PLODNOST KRAV

2.1 Osemenjevanje

Za potrebe osemenjevanja v Sloveniji skrbijo Osemenjevalni center Preska (OC Preska), Osemenjevalni center Ptuj (OC Ptuj) in Osemenjevalni center Murska Sobota (OC Murska Sobota). Osemenjevanje v čredah izvaja osemenjevalna služba ali rejci, ki lahko osemenjujejo v lastnih čredah. Vir podatkov o osemenitvah je Poročilo o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2020.

Vzreja mladih bikov rjave, črno-bele in mesnih pasem ter bikov avtohtone cikaste pasme poteka v vzrejališču Nova Gorica, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica. Vzreja mladih bikov lisaste pasme poteka v vzrejališču Murska Sobota, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota. Vzrejališče je vmesna postaja bika od kmetije do osemenjevalnega centra.

Odbira mladih bikov je sestavni del selekcijskega programa vsake pasme. Mladi biki so potomci najboljših plemenskih bikov in najboljših domačih krav. Delovna skupina za oceno in odbiro bikov za osemenjevanje posamezne pasme nekajkrat na leto odbira bike za osemenjevalni center in pripust, biki z napakami pa gredo v zakol. Mlade bike se odbira na podlagi porekla (genotipa), okvira, oblik (fenotipa) in rezultatov direktnega testiranja. Z mladimi biki se po rejskem programu posamezne pasme v kontroliranih čredah osemenjuje vse prvesnice (tj. krave po prvi telitvi), na rejčevo željo tudi druge krave.

Pri rjavi pasmi kategorije »mladi bik« ni več. Odbira bikcev za vzrejališče se izvaja glede na genomsko plemensko vrednosti pri rjavi pasmi je zaradi genotipizacije nekoliko drugačna kot pri ostalih pasmah. Bikcem rjave pasme, potomcem načrtnega parjenja bikovskih mater in elitnih bikov, ki ne kažejo prirojenih napak ali napak zunanjosti in so primerno razviti glede na njihovo starost, se odvzame biološki material (dlako ali tkivo) in se ga pošlje v laboratorij na genomske analize. Po znanih genomskih rezultatih sledi obračunu genomskih plemenskih vrednosti (DGV). Bikcem, ki presežejo prag DGV, se preveri tudi poreklo. Po izračunanih DGV in genetskem preverjanju porekla ter opravljenih analizah krvi najboljše bikce vključimo v vzrejališče. Po končanem testu komisija za odbiro bikov rjave pasme za osemenjevanje in pripust oceni bike in jih razvrsti po namenu rabe (osemenjevanje, pripust, izločitev). Biki, priznani za osemenjevanje, dobijo status genomsko testirani bik za umetno osemenjevanje. S semenom le-teh se semeni vsaj toliko časa, da se zagotovi testiranje po klasični metodi, na željo rejcev lahko tudi več. Ko se s semenom genomsko testiranih bikov osemeni predvideno število plemenic, dobi bik status čakajoči genomsko testiran bik. Genomsko testiranim bikom se jemlje seme na zalogo za eventuelno uporabo po opravljenem klasičnem testiranju bikov. Kategorije »mladi bik« pri rjavi pasmi ni več.

Na osemenjevalnem centru Preska pripravljajo seme bikov rjave, črno-bele, cikaste, šarole, limuzin in belgijsko belo-plave pasme za vso Slovenijo. Število bikov se je tekom leta gibalo od 32 do 50. Leta 2020 je bilo na OC Preska vhlevljenih 32 bikov, od tega 8 bikov rjave, 14 bikov črno-bele, 4 biki limuzin, 3 biki šarole pasme ter 3 biki cikaste pasme. Izločili so 33 bikov, od tega 6 bikov rjave (VANDAM 112081, VANDOT 112090, CAFIERO 112080, ACTIVIST 112145 in DJEVEL 112109), 20 bikov črno-bele (MOGO 132027, DORINO 132040, ROBUR 132057, DAVINCI 132068, DOTELLO 132070, PELEGRIN 132083, ALADIN 132092, BUM 132058, FED 132061, MOGALA 132086, DORIAN 132054, DOKSI 132055, DONOVAN

132067, JANK 132103, DROG 132059, TREMA 132091, HOBEE 132094, HINE 132093, BOSTON 132113 IN DONAT 132101), 1 bik limuzin pasme (JULIUS 162111), 2 bika šarole pasme (RUSLAN 162079 IN ARVI 162128), 3 bikI cikaste pasme (TIM 854622, DIN 854638 IN MIKO 854610) ter bik sive tirolske (DAMEG 192038.

RJAVA PASMA

V letu 2020 je izdaja semena bikov potekala v skladu z rejskim programom. Pri genomsko testiranih bikih je bila omejena izdaja pri številu 800 izdanih doz. Za osemnejvanje prvesnic je bilo na razpolago le seme genomsko testiranih bikov: CHICK MAGNET 112081, VANDAM 112052, BISIR 111961, NAVAL 112034, HRABRI 112053, BICEPS-ET 112044, DRON 1112033, ASTON MARTIN 111987, CAFIERO 112080, VORSSLI 112043, VIM 111986, BECO 111944, FAN 112025, ANIS 111983, DAN 112000 in FINK 111969. Med testiranimi biki je bil na razpolago seme bika VERDES 111809 (Elita), VASSIDO 111725, VALOP 111615, VLADAR 111743 in YOVILAND 111724.

Za osemenjevanje bikovskih mater je bilo na razpolago seme najboljših bikov CANYON 771595, LIGHTNING 771695, TREK 771693, PIANO 771685, HUGE-ET 771681, TU-ET 771683, ELMSTAR 771682, DAVID 771677, ARISTO 771675, FROSTY-ET 771625, LUCKY CARL-ET 771623, JAGER-ET 771622, SILVER-ET 771621, ALLBRIGHT 771620, VALID 771596, SIMBABOY 771568, MELVIS 771583, VISOR 771571, AMORIE 771573, UDORO 771569, SASCA 771567, BAYS – ET 771566, AURION 771562, VAVIGO 771561, APEX – ET 771545, DEXTER 771519, HOLDEN – ET 771518, PASSAT 771517, O MALLEY 771700, SILVAN 771708, BISON 771716, APPLE-ET 771745, DON PP 771749, SEVILLA 771777 ter seme bikov v originalnem tipu rjave RUBIO 711680, RUBIN 711626 in ORKAN 711746.

Seme bikov rjave pasme je bilo uvoženo iz Belgije ASGARD 771776 in ASGARD-SEX 771776; Kanade (LIGHTNING-ET 771695, TREK 771693 in VATAPULT 771694; iz **Švice (**TU SG-ET 771683, EGAL-SEX 771159, PASSAT-SEX 771517, RUBIN 711626, ORKAN 711746, APPLE-ET 771745. LUKAKU 771707, SILVAN 771708, ELMSTAR 771682, ELMSTAR-SEX 771682, SIMBABOY-sex 771568, RUBIO 711680 ter iz Francije seme bika OMALLEY 771700. Skupaj je bilo uveženo 1509 doz semena rjave pasme.Večina semena tujih bikov je bilo genomsko testiranih. Za genomsko selekcijo velja, da je zanesljivost ocene kvantitativnih lastnosti nekoliko nižja (do 0,7), zato se rejcem priporoča uporaba večjega števila različnih bikov. Genetski napredek je kljub temu večji in hitrejši, saj bistveno skrajšamo generacijski interval.

Rejci rjave pasme v izvornem tipu so lahko za leto 2020 izbirali med testiranim bikom RIK 111697 in mladim bikom VOLEK 111745, ki sta po rejskem programu primerna za osemenjevanje krav v kombiniranem tipu (mleko-meso). Za bikovske matere v izvornem tipu je bilo na razpolago seme bika RUBIO 711680, RUBIN-SEX 711626 in ORKAN 711746.

ČRNO-BELA PASMA

Mladi biki v letu 2020: MONGOL 132006, GRAH 132009, MORGAN 132011, FENOM 132022, MOGO 132027, MILKMASTER 132028, DORINO 132040, DOKER 132041, FEX 132042, DORIAN 132054, DOKSI 132055, ROBUR 132057, BUM 132058, DROG 132059, FED 132061, DONOVAN 132067, DAVINCI 132068, DOTELLO 132070, DAKOTA 132082, PELEGRIN 132083 in MOGALA 132086.

Testirani biki v letu 2020: LIKO 131812, SIM 131810, MISLEC 181761. SLOG 131831, MESSi 131760, EMO 131793, SUDOK 131830, JOKO 131790, MANIF 131762, MATADOR 131788, ATOL 131838, MASCAL 131869, ABI 131833 in SOLAR 131842.

Uvoz semena ČB pasme: iz **Amerike**:PACO-SEX 781709, JOHNBAY-SEX 781748, EROTIC-RED 781699, EROTIC-RED-SEX 7817699, TANTUM-ET 781758, MISTIQUE-SEX 781723, RAPID-ET 781617, RAPID-ET-SEX 781617, b52 781710, B52-SEX 781710 I VOGUE-RED 781618; iz **Kanade**: PERSUS 781790, MAJORDOMO 781791, MEZZOFORTE 781792, ETESIAN 781721, ARMOUR 781251, PRIMETIME 781719, MAESTRO 781718, PURSUIT 781630 IN EUGENIO 781722; iz **Italije**: SOUN SYSTEM 771776 in SOUN SYSTEM-sex 771776; iz **Nizozemske** MOON 781759, EIFKE-ET 781760, MITCHELL-ET 781761 in PAUL 781762. Skupaj je bili uvoženo 9.253doz semena bikov ČB in RH pasme, kar je v primerjavi z letom 2019 1.402 dozi semena več.

Za načrtno osemenjevanje bikovskih mater črno-bele pasme so rejci po rejskem programu izbirali med 25-timi biki (ANTHEM-ET 781668, HEMINGWAY 781633, WIMBLEDON 781632, BATMAN-ET 781631, PURSUIT 781630, MAST ERFUL 781629, ACCURATE 781628, HULISTO-ET 781627, RAPID –ET 781617, ARTICLE-ET 781616, B52-ET 781710, MAESTRO 781718, PRIMETIME 781719, ETESIAN-ET 781721, EUGENIO-ET 781722, SOUND SYSTEM 781720, JOHNBOY-ET781748, MOON 781759, EIFLE-ET 781760, MITCHEL-ET 781761, DG PAUL 781762, MEZZOFORTE 781792,, PERSEUS 781790, MAJORDOMO 781791, VOGUE 2020-P 781793 in HADRIANUS-ET 781794), med katerimi je bilo že 19 genomsko testiranih. Zaradi nižje zanesljivosti ocene kvantitativnih lastnosti je bilo tudi pri črno-beli pasmi v ponudbi večje število genomsko testiranih bikov.

CIKASTA PASMA: v redni ponudbi je imel OC Preska na voljo seme bika GREN 854285, ROMI 854352, JARC 854286 in BILL 854184. Po predhodnem naročilu je bilo na voljo tudi seme bika: FRAM 853296, NORD 853525, MED 853752, SAVO 853820, VAL 853814, SOD 853814, NEDO 853853, GRBAC 853847, NINKO 854045 in SONAR 854088.
MESNE PASME: Priporočeni biki za leto 2020: pasma **limuzin (LIM):** TORO 161976, HVALIST P 161972, BULLSTAR 161930, URVIL 161910, FLEGO 161872, CAJT P 161871, STAK 161850 in US 161767 **šarole (CHA)** pasma: RUSLAN 162079, LIBAN 162078 (Elita), CENTURION 162036 (Elita), PALESTRINA 162035, HIP 162001 (Elita), SINGER 161964 in SENKO 161867 (Elita).

Rejci mesnih pasem kot tudi rejci, ki se poslužujejo gospodarkega križanja so izbirali med uvoženim semenom pasem: limuzin (**LIM**): LORENZO 761786, IDALGO PP 761785, IMPORT 761784, KOLO TOURE 761787, MAJAX 761705, LOUIS PP 761698 in JENSUIS PP 761699 ; **ŠAROLE** (**CHA**) CEINTUR-ET-PP 761608, BUCEFAL-P 761689, BRIX 761494, MAGIQUE 761696 in MUSCLOR 761697; **BELGIJSKO BELO-PLAVA (BBP):** INTERPIDE, TIGRE, CANARD 761664, JEROOM 76166, REJOVI-SEX in TETU-SEX; **BLONDE d'AQUITAINE** (BAQ) BLONDIE-P 761609 inZOOM 761639; **ČRNI ANGUS:** ELVIS 761789, ASPEKT, RODGER 761607 in CENTR-črn 761641; seme bikov **RDEČI ANGUS:** BENJAMIN 761788 in ABSOLUTE 761640; seme bika pasme **PIEMONTESE (PIE):** ATLETA IN SALOMON; WAGYU (WGE) WAGUS 761528; **DEXTER (DR)** ALBERT OSCAR 761466**.**

LISASTA PASMA: Na KGZS - Zavod Murska Sobota je bilo v letu 2020 v vzrejališče vhlevjenih 112 bikov lisaste pasme. Iz vzrejališča je bilo v center istega leta vključenih 22

mladih bikov lisaste pasme. Za pripust je bilo namenjenih 62 bikov, izločenih je bilo 22 bikov (zakol, pogin). Na Osemenjevalni center Ptuj je bilo preseljenih 20 čakajočih bikov lisaste pasme, izločeni pa so bili 3 biki.

Za osemenjevanje v okviru izvajanja rejskega programa za lisasto pasmo je bilo med letom na OC Ptuj na voljo seme sedmih testiranih bikov lisaste pasme, od tega pet bikov za osemenjevanje v čredah usmerjenih v kombinirano prirejo mleko - meso (VAJAK 121847, SAVUR 121822, BAJSKO 121807. BOLKO 121806 inVLEK 121805), dva bika za intenzivno mlečno prirejo: VAGEL 121814 in EGI 121804. Republiška delovna skupina za odbiro in ocenitev bikov za osemenjevanje in pripust za lisasto pasmo je za osemenjevanje odbrala 19 genomsko testiranih bikov lisaste pasme, od tega 6 bikov za rejo z intenzivno pirejo mleka (MIRAKUL 122046, MILUR 122050, HOGARD 122049, VEREN 122037. IROS 122066 in HEMSTER 122077); 11 bikov za s prirejo mleka in mesa (VURDAM 122045, MAMBO 122039, VERAND 122076, HEMSTER 122077, MALINKO 122075, PLANIK 122072, VETER 122063, VILER 122073, MONCI 122051, ELVAR 122048 in MALKOM 122047) ter dva bika za reje s prirejo mesa oz reje dojilj (BAJTER 122064 in BONEL 122065).
Za načrtno osemenjevanje najboljših krav, tj. bikovskih mater, so lahko rejci izbirali med uvoženim semenom bikov lisaste pasme, za katere program osemenjevanja pripravi strokovni tajnk posamezne pasme: TOSCHA 721411, MERCEDES P 721726, VIDI P 721727, STERN 721728, SUNRISE 721735, SIDO 721736, HIGHPOWER 721737, VICTIM 721738, GS DER BESTE 721722 in GS MAXIMAL 721769, med katerimi je bilo 8 genomsko testiranih.

Število prvih osemenitev se zmanjšuje. Od leta 2007 do leta 2020 se je število le-teh zmanjšalo iz 169.465 na 125.149 (- 26,1 % oziroma- 44.316), največ pri rjavi in lisasti pasmi (preglednica 23). V letu 2020 je bilo v Sloveniji osemenjenih 125.149 za pleme primernih krav in telic (Poročilo o delu OC Preska v letu 2020), od tega 47,0 % z biki lisaste pasme, 31,4 % z biki črno-bele pasme, 5,9 % z biki rjave pasme ter 14,8 % z biki mesnih pasem (šarole, limuzin in belgijsko belo-plava pasma, angus,..). Po zmanjšanju števila osemenitev plemenic cikaste pasme zasledimo v letu 2020 ponovno povečanje glede na leto. Tudi podrobnejši pregled prvih osemenitev po območjih kmetijsko gozdarskih zavodov v Sloveniji kaže, da se je število prvih osemenitev v letu 2020 na nekaterih zavodih zmanjšalo; največ na zavodu PT (-2.544 osemenitev ali – 9,9%), sledi zavodMS (-659 ali -7,2 %), zavod NG (- 310 oziroma -6,9 %) ter zavod KR (-105 ali -0,5 %). Na preostalih zavodih je bilo glede na preteklo leto osemenjenih nekoliko več plemenic; zavod CE (+42 oziroma 0,1 %), zavod LJ (+ 681 oziroma 2,7 %) ter zavod NM (+106 ali 1,01 %). Vzrokov za zmanjševanje števila prvih osemenitev je gotovo več. Glavni vzrok lahko iščemo v zmanjševanju krav ali celo prenehanju kmetovanja v manjših čredah kot tudi povečanem pripustu. Rejci dojilj in mesnih čred v vse večjem številu izkoriščajo bike za pripust. Prav tako vse bolj poslužujejo pripustev mlečnih rejah, ki kjer imajo problemi v reprodukciji kot tudi v čredah telic. Eden izmed vzrokov je lahko tudi neredno izpolnjevanje osemenjevalnih listov.

Preglednica 23: Število prvih osemenitev po pasmah in letih
Table 23: Number of the first inseminations by breeds and years

Leto/*Year*	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	PIE/SI/DR/KR	HLA/CNN	MB	WGE/IGO	GLW	Skupaj/*Total*	Trend, %
2020	**7.235**	**58.828**	**39.306**	**1.390**	**13.346**	**1.087**	**106**	**810**	**516**	**1.837**	**539**	**15**	**31**	**99**	**4**	**125.149**	**73,9**
2019	7.527	61.793	38.581	1.490	13.375	1.021	79	875	328	1.977	743	13	53	80	3	127.938	75,5
2018	7.761	63.862	38.645	1.446	13.051	1.048	110	780	308	2.155	617	29	16	71	5	129.904	76,7
2017	8.112	66.846	38.749	1.643	12.647	1.127	103	719	281	2.406	386	18	54	92	5	133.188	78,6
2016	9.021	72.929	40.247	1.759	13.500	1.150	117	871	327	2.721	28	7	57	63	4	142.801	84,3
2015	9.952	76.214	42.160	1.861	12.216	1.118	138	578	232	2.724	3	11	74	1	7	147.289	87,0
2014	10.354	76.743	41.053	1.873	11.737	1.001	137	468	199	2.599	1	3	110	–	11	146.179	86,3
2013	10.802	73.311	39.634	1.780	11.577	930	121	394	206	2.737	–	4	–	–	4	144.509	85,3
2012	12.177	80.896	40.476	2.203	11.541	838	83	366	195	2.927	3	3	–	–	6	151.714	89,6
2011	12.983	85.048	40.594	2.049	11.976	802	48	264	224	3.471	6	2	–	4	6	157.477	93,0
2010	13.606	86.919	39.561	2.026	12.515	780	72	185	137	3.561	6	3	–	6	2	159.379	94,1
2009	14.237	89.740	38.553	2.161	12.101	774	67	85	170	3.754	1	7	–	–	3	161.623	95,4
2008	15.173	91.713	38.716	2.026	12.251	739	32	44	296	4.186	2	3	–	–	2	165.183	97,5
2007	15.827	93.295	37.387	2.383	13.894	795	23	30	292	5.539	–	–	–	–	–	169.465	100,1
2006	16.368	96.601	36.355	2.645	14.042	749	17	–	177	6.720	–	–	–	–	–	173.674	102,5
2005	17.801	100.651	34.555	2.385	14.001	642	26	3	29	7.971	–	–	–	–	–	178.064	105,1
2004	19.562	103.030	34.283	2.594	13.551	546	–	1	3	8.536	–	–	–	–	–	182.106	107,5
2003	22.130	105.512	34.784	2.426	13.374	558	–	1	3	7.714	–	–	–	–	–	186.503	110,1
2002	24.849	107.764	36.409	2.493	12.703	465	–	–	3	7.663	–	–	–	–	–	192.349	113,6
2001	27.682	112.161	35.410	2.638	12.727	417	–	–	4	7.275	–	–	–	–	–	198.314	117,1
2000	29.338	113.827	33.257	2.689	11.564	359	–	–	14	6.432	–	–	–	–	–	197.484	116,6
1999	32.514	120.353	28.697	3.328	11.080	317	–	1	64	3.614	–	–	–	–	–	200.009	118,1
1998	35.676	121.796	27.422	4.463	11.165	350	–	–	–	909	–	–	–	–	–	201.834	119,2
1995	45.079	119.260	25.468	4.650	5.784	170	–	–	–	123	–	–	–	–	–	200.534	118,4
1990	56.262	116.642	22.672	3.955	3.481	42	–	–	–	–	–	–	–	–	–	203.054	119,9
1985	73.505	126.521	20.103	4.700	2.164	160	–	–	–	–	–	–	–	–	–	227.153	134,1
1975	68.305	106.482	11.122	–	–	1.282	–	–	–	–	–	–	–	–	–	191.482	113,1
1967	67.823	94.915	4.712	–	–	1.405	–	–	–	–	–	–	–	–	–	169.360	100,0

Preglednica 24: Število prvih osemenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2020
Table 24: Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2020

Zavod Region	Pasma/*Breed*														Skupaj *Total*	Leto/*Year* 2019	Indeks 2020/2019
	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	DR/IGO/GLW/KR	DEX/HLA	WGE	MB			
CE	2.676	15.353	7.745	472	4.608	305	21	199	60	427	160	3	22	16	32.067	32.025	100,13
KR	228	7.490	10.825	130	1.059	207	40	97	280	278	129	1	10	9	20.783	20.888	99,50
LJ	1.588	12.185	7.337	390	2.951	386	19	358	48	399	215	—.	49	—	25.925	25.244	102,70
MS	49	7.310	676	85	163	7	1	26	125	105	—	1	4	—	8.552	9.211	92,84
NG	1.408	1.067	326	44	1.132	48	19	19	3	79	11	—	8	1	4.165	4.475	93,07
NM	880	2.255	5.355	103	1.665	46	3	55	—	198	35	—	—	5	10.600	10.494	101,01
PT	406	13.168	7.042	166	1.768	88	3	56	—	351	4	—	5	—	23.057	25.601	90,06
Skupaj/Total	7.235	58.828	39.306	1.390	13.346	1.087	106	810	516	1.837	554	5	98	31	125.149	127.938	-2.789
Leto/Year 2019	7.527	61.793	38.581	1.490	13.375	1.021	110	875	328	1.977	748	5	80	28	127.938	—	—
Leto/Year 2020–2019	-292	-2.963	+725	-100	-29	+66	-4	-65	+188	-140	-194	+0	+18	+3	-2.789	100	97,8

Preglednica 25: Prve osemenitve po pasmah in zavodih v letih 2020 in 2019
Table 25: First inseminations by breeds and regions in the years 2020 and 2019

Zavod / Region	Leto / Year	Pasma/*Breed*																										Skupaj/*Total*	
		RJ		LS		ČB		CHA		LIM		CK		JE		AAG		BAQ		BBP		MB		DR/HLA/WGE		GLW/IGO/KR			
CE	2020	*2.676	°9,59	15.353	47,94	7.745	24,18	472	1,47	4.608	14,39	305	0,95	21	0,07	199	0,62	60	0,19	427	1,33	16	–	28	0,09	157	0,49	32.025	25,59
	2019	*2787	°9,59	15.878	49,58	6.996	21,85	533	1,66	4.556	14,23	288	0,90	22	0,07	258	0,81	28	0,09	498	1,56	15	–	32	0,10	29	0,09	32.025	25,03
NG	2020	1.408	31,46	1.067	23,84	326	7,28	44	0,98	1.132	25,30	48	1,07	19	0,42	19	0,42	3	–	79	1,77	1	0,02	9	–	10	–	4.475	3,58
	2019	1.523	34,03	1.135	25,36	395	8,83	42	0,94	1.191	26,61	52	1,16	18	0,40	20	0,45	1	–	82	1,83	1	0,02	5	–		–	4.475	3,50
KR	2020	2228	10,67	7.490	35,86	10.825	51,82	130	0,62	1059	5,07	207	0,99	40	0,19	97	0,46	280	1,34	278	1,33	9	0,04	11	0,05	129	0,62	20.888	16,69
	2019	223	1,07	7.538	36,09	11.041	52,86	149	0,71	891	4,27	197	0,94	15	0,07	76	0,36	161	0,77	299	1,43	9	0,04	12	0,06	9	0,04	20.888	16,33
LJ	2020	1.588	6,29	12.185	48,27	7.337	29,06	390	1,54	2.951	11,69	386	1,53	19	0,08	358	1,42	48	0,19	399	1,58	–	–	65	0,26	195	0,77	25.244	20,17
	2019	1.570	6,22	12.134	48,07	6.832	27,06	362	1,43	2.908	11,52	320	1,27	11	0,04	400	1,58	62	0,25	377	1,49	1	0,00	40	0,16	29	0,11	25.244	19,73
NM	2020	880	8,39	2.255	21,49	5.355	51,03	103	0,98	1.665	15,87	46	0,44	3	0,03	55	0,52	–	–	198	1,89	5	–	2	0,02	33	–	10.494	8,39
	2019	934	8,90	2.315	22,06	5.167	49,24	77	0,73	1.583	15,08	59	0,56	3	0,03	50	0,48	–	–	209	1,99		–	3	0,03		–	10.494	8,20
PT	2020	406	1,59	13.168	51,44	7.042	27,51	166	0,65	1.768	6,91	88	0,34	3	0,01	56	0,22	–	–	351	1,37	–	–	8	0,03	1	–	25.601	20,46
	2019	441	1,72	14.772	57,70	7.512	29,34	218	0,85	2.056	8,03	101	0,39	8	0,03	50	0,20	2	0,01	387	1,51	–	–	5	0,02	3	–	25.601	20,01
MS	2020	49	0,53	7.310	79,36	676	7,34	85	0,92	163	1,77	7	0,08	1	–	26	–	125	1,36	105	1,14	–	–	5	0,05	–	–	9.211	7,36
	2019	49	0,53	7.993	86,78	638	6,93	109	1,18	190	2,06	4	0,04	2	–	21	–	74	0,80	125	1,36	2	0,02	4	0,04	8	–	9.211	7,20
SLO	2020	7.235	●5,78	58.828	47,01	39.306	31,41	1.390	1,11	13.346	10,66	1.087	0,87	106	0,08	810	0,65	516	0,41	1.837	1,47	31	0,02	132	0,11	525	0,42	125.149	100
	2019	7.527	●5,88	61.765	48,28	38.581	30,16	1.490	1,16	13.375	10,45	1.021	0,80	79	0,06	875	0,68	328	0,26	1.977	1,55	28	0,02	102	0,08	644	0,50	127.938	100

* Št. osemenitev / *No. of inseminations*
° % osemenitev na zavodu za posamezno pasmo glede na število vseh osemenitev na zavodu / *% inseminations for particular breed per region*
● % osemenitev posamezne pasme glede na skupno število osemenitev / *% inseminations of particular breed*
˜ Indeks 20/19 / *Index 20/19*

Pri skupnem seštevku v preglednici 25 so prikazane tudi osemenitve, ki v skupnem številu osemenitev predstavljajo zanemarljiv delež (pasme chianina, istrsko govedo, highland, wagyu, galloway, dexter in različni križanci). S semenom bikov pasme highland (HLA) je bila na območju zavoda Ce osemenjene 3 plemenice, na območju zavoda MS in KR po 1 plemenica. S semenom bikov pasme wagyu (WGE) je bilo skupno osemenjenih 98 plemenic (49 zavod LJ, 22 CE, KR 10, PT 5, MS 4 in NG 8). S semenon kianina (CNN) je bilo na območju zavoda LJ osemenjenih 10 plemenic. S križanci različnih pasem je bilo osemenjenih 520 plemenic (CE 157, KR 126, LJ 195, NM 33 in NG 9). S semenom galloway (GLW) so bile osemnjene 4 plemenice (3 KR in 1 PT, s semenom AZRRI pa 1 plemenica v NG.

2.2 Doba med telitvama in poporodni premor

Lastnosti plodnosti so pri govedu zelo pomembne. Plodnost najpogosteje opisujemo z dobo med telitvama (DMT) in sestoji iz poporodnega premora (PP) in dobe brejosti (DB), ki ima stalno vrednost za določeno pasmo. Največji vpliv na trajanje DMT ima dolžina PP, saj z uravnavanjem trajanja *poporodnega premora* uravnavamo dobo med telitvama, ki naj bi trajala od 365 do 410 dni. Poporodni premor pri kravah molznicah lahko traja od 80 do 125 dni, odvisno od mlečnosti posamezne krave in od povprečne mlečnosti v čredi. Najboljše rezultate dosegamo, če krave osemenimo med 50. in 80. dnem po telitvi, prvesnice praviloma ne pripuščamo pred 70. dnem po telitvi. Podaljšana ali prekratka doba med telitvama zmanjšuje mlečnost krav. Ob ustrezni skrbi rejcev in strokovni podpori služb je mogoče skrajšati DMT in tako zagotoviti, da bi krave imele vsako leto tele.

Za izračun DMT, PP in DB smo upoštevali tiste laktacije, katerih doba med telitvama je trajala od 160 do 720 dni. Za telitve brez znanih osemenitev smo za leto 2020 na podlagi DMT in povprečne DB za posamezno pasmo izračunali PP. Prezgodnje osemenitve oziroma pripusti po eni strani skrajšujejo DMT, po drugi strani pa obremenjujejo organizem, kar je neugodno za molznice z zelo veliko prirejo mleka. Podaljšan PP na slovenskih gospodarstvih s kontrolo prireje mleka neugodna vpliva na gospodarnost prireje mleka.

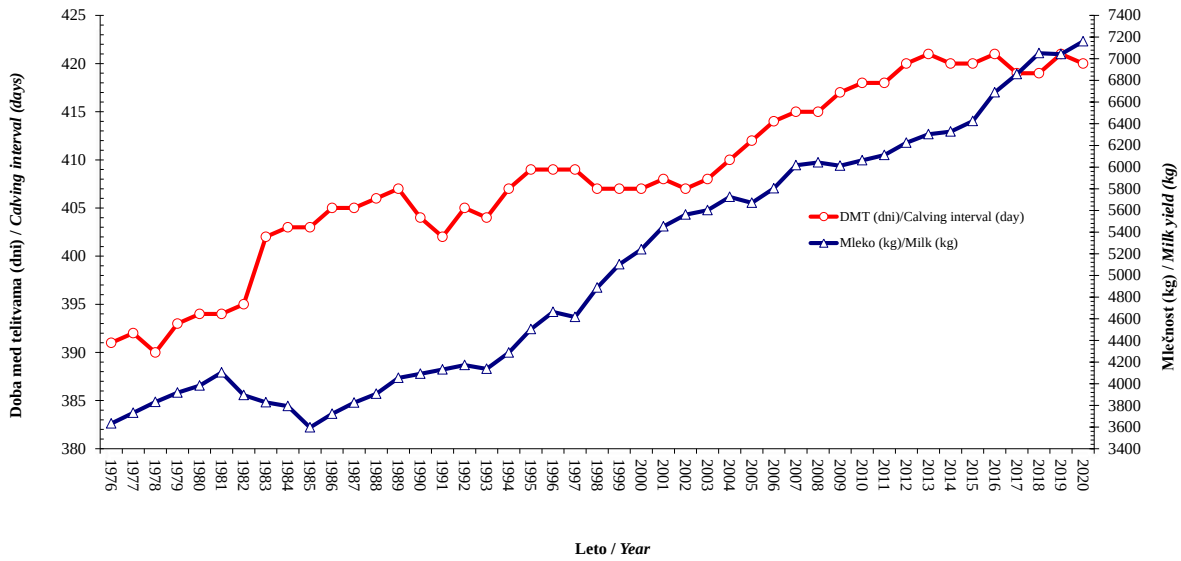

Slika 3: Doba med telitvama in mlečnost po letih
Figure 3: Calving interval and milk production by years

V povprečju je v letu 2020 doba med telitvama pri molznicah trajala 420 dni. Iz slike 3 je razvidno, da se v Sloveniji DMT v kontroli prireje mleka v zadnjih letih podaljšuje, mlečnost pa povečuje. Pri kravah z manjšo mlečnostjo želimo kratko DMT, pri kravah z večjo mlečnostjo pa včasih tudi namenoma počakamo s prvo osemenitvijo, kar se kaže v daljši DMT.

Kot je bilo že omenjeno, je za gospodarno prirejo mleka primerno, če traja DMT v čredi krav molznic od 365 do 410 dni. Doba med telitvama (DMT) je pri vseh treh pasmah večja

od priporočene vrednosti in ciljev, ki jih zasledujemo z rejskimi programi posameznih pasem. Razlog za kratko DMT pri pasmah, namenjenih za prirejo mesa, pripisujemo načinu reje, saj je večina omenjnih krav pasme v kontroli prireje mesa v haremskem pripustu. DMT je bila v povprečju daljša pri dojiljah (431 dni) kot pri molznicah (421 dni) (preglednica 26).

V slovenskih rejah, ki so vključene v kontrolo prireje mleka je bila v letu 2020 DMT trajala 420 dni, PP je trajal v povprečju 136 dni, največ pri kravah rjave pasme (140 dni). Najkrajši PP smo zabeležili pri cikah in limuzin pasmi (106 oz. 105 dni). Priporočljivo je, da bi poporodni premor v povprečju trajal le okrog 85 dni. Vsak podaljšan dan PP nad 85 dni prinaša izgube. Pri kravah dojiljah je trajal PP dlje kot pri molznicah (142 oziroma 137 dni).

V obdobju od leta 2010 do leta 2020 se je DMT v kontroliranih čredah molznic v povprečju podaljšala za 4 dni (417 dni v letu 2010 na 421 dni v letu 2020), skrajšala pa pri dojiljah (kontrola A) iz 405 dni v letu 2010 na 398 dni v letu 2020. Z izjemo RJ in LS dojilj, ki jih je v kontroliranih čredah dojilj zelo malo, se je DMT pri vseh dojiljah v kontroli A skrajšala.

V rejah krav dojilj (kontrola Z) je stanje veliko slabše in tudi zaskrbljujoče (preglednica 28), še zlasti v čredah s kravami ČB in RJ pasme. V kontroli prireje mesa se je v letu 2020 izvajala tudi kontrola B (kontrolo opravi rejec sam). Podatki o DMT so nekoliko bolj vzpodbudni, v povprečju je DMT trajala 387 dni, razen pri RJ in ČB dojiljah, kjer pa je število zanemarljivo.

Preglednica 26: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2020

Table 26: Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2020

	Št. krav/No. of cows	*DMT/Calving interval	PP/Days open	Brejost/Gestation period
Pasma matere/Dam's breed				
RJ	5.743	432	142	290
LS	25.898	419	131	288
LSX**	5.566	420	133	287
ČB	22.934	427	147	280
CK	1.102	412	126	286
LIM	437	395	108	287
CHA	224	398	111	286
Druge	11.139	423	136	287
Slovenija 2020	73.086	423	138	285
Usmeritev/Purpose				
DO	15.391	431	142	289
ML	57.695	421	137	284
Kontrola/Recording				
A - dojilje	502	398	111	287
A - mleko	53.055	420	136	284
B - dojilje	175	387	100	287
Z	19.529	431	142	289
Zavod/Region				
CE	17.297	427	140	287
KR	8.927	419	137	282
LJ	13.678	424	139	285
MS	4.850	417	131	286
NG	4.020	425	137	288
NM	7.995	424	140	284
PT	16.319	421	136	285

*Pri izračunu PP, DMT in DB smo upoštevali tiste laktacije (>1), katerih doba med telitvama je trajala od 160 do 720 dni/*For calculation of days open, calving interval and gestation period all lactations (>1) that lasted from 160 to 720 days were considered.*
**križanke z lisasto pasmo/Crosses with Simmental

Preglednica 27: Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 27: Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2020

Molznice/*Dairy cows*				
Pasma/*Breed*	**Št. krav/*No. of cows***	**DMT/*Calving interval***	**PP/*Days open***	DB/*Gestration period*
Molznice - kontrola prireje mleka (A)				
RJ	5.115	430	140	290
LS	15.627	411	124	287
LSX*	4.440	416	130	286
ČB	22.388	426	146	280
CK	43	386	106	280
LIM	34	392	105	287
CHA	26	420	131	289
Druge	5.365	417	132	285
Slovenija 2020	**53.055**	**420**	**136**	**284**
Molznice - kontrola Z				
RJ	399	451	159	292
LS	2.480	422	133	289
LSX*	443	427	138	288
ČB	474	447	163	283
CK	36	402	115	287
LIM	6	357	71	286
Druge	801	430	141	289
Slovenija 2020	**4.640**	**429**	**140**	**289**

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Preglednica 28: Doba med telitvama pri dojiljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 28: Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2020

Dojilje/*Suckler cows*				
Pasma/*Breed*	**Št. krav/*No. of cows***	**DMT/*Calving interval***	**PP/*Days open***	**DB/*Gestration period***
Dojilje - kontrola Z				
RJ	228	465	173	292
LS	7.754	435	145	290
LSX*	675	439	150	289
ČB	58	469	186	283
CK	1.023	414	127	286
LIM	188	410	122	288
CHA	55	419	133	286
Druge	4.891	429	140	289
Slovenija 2020	14.889	**432**	143	289
Dojilje - kontrola A				
RJ	1	492	202	290
LS	37	408	121	288
LSX*	8	396	107	289
ČB	14	461	176	285
LIM	209	383	97	287
CHA	142	384	98	286
Druge	82	449	161	288
Slovenija 2020	502	**398**	111	287
Dojilje - kontrola B				
RJ	2	467	176	291
LS	4	467	174	293
LSX*	1	433	146	287
LIM	73	374	87	287
CHA	83	382	95	286
Druge	12	462	179	283
Slovenija 2020	175	**387**	100	287

** Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

Preglednica 29: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole
Table 29: Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording

Leto/*Year*	Kontrola/ *Recording*	Molznice/*Milking cows*			Dojilje/*Suckling cows*		
		Št. krav/*No. of cows*	DMT/*Calving interval*	PP/*Days open*	Št. krav/*No. of cows*	DMT/*Calving interval*	PP/*Days open*
2020	A	53.055	420	136	502	398	111
2019	A	53.162	422	138	385	396	110
2018	A	53.871	419	135	390	390	104
2017	A	54.577	419	134	428	395	109
2016	A	55.747	421	136	372	401	115
2015	A	56.159	420	135	398	395	110
2014	A	54.425	420	135	371	407	121
2013	A	54.366	421	137	255	398	112
2012	A	56.777	420	135	517	410	123
2011	A	57.071	418	133	463	401	114
2010	A	57.232	418	132	394	405	112
2009	A	58.191	417	132	402	405	122
2008	A	57.823	415	131	460	399	114
2007	A	56.814	415	131	411	408	123
2006	A	49.080	412	127	239	407	121
2005	A	53.010	410	125	227	417	129
2004	A	50.612	409	124	289	408	121
2002	A	45.453	407	121	44	363	75
2020	B				175	387	100
2020	Z	4.640	429	143	14.889	432	143
2019	Z	4.984	427	139	15.946	429	140
2018	Z	5.387	425	134	16.997	428	138
2017	Z	5.601	421	132	18.323	425	135
2016	Z	6.350	422	133	19.469	429	139
2015	Z	6.556	419	130	20.007	429	139
2014	Z	7.178	420	131	20.613	428	138
2013	Z	7.824	420	131	22.378	428	138
2012	Z	8.169	418	129	24.329	427	136
2011	Z	8.593	416	127	25.944	427	137
2010	Z	9.973	416	126	26.184	428	136
2009	Z	10.669	415	125	27.042	428	136
2008	Z	11.508	413	124	28.075	423	133
2007	Z	11.222	414	125	29.805	425	134
2006	Z	9.504	410	121	21.991	421	131
2005	Z	12.068	410	122	23.594	424	134
2004	Z	12.478	412	123	24.203	421	131
2002	Z	10.932	403	115	16.207	406	118

3 DOLGOŽIVOST

Dolgoživost je kompleksna lastnost, na katero imajo bistveno večji vpliv okoljski kot genetski dejavniki. Izmed okoljskih dejavnikov gre izpostaviti primerno prehransko oskrbo molznic, pogoje reje in zdravstveno varstvo živali, ki lahko bistveno podaljšajo proizvodno dobo molznic ter povečajo življenjsko prirejo mleka. Dolgoživost natančneje opisujemo s sedmimi parametri: preživetje, dolžina proizvodne dobe, starost ob izločitvi, količina v življenju prirejenega mleka, maščob, beljakovin ter količina mleka na proizvodni dan. Rejci vključeni v kontrolo prireje mleka lahko preverijo rezultate za vsakega izmed sedmih parametrov in jih primerjajo z rezultati na ravni Slovenije na spletnem portalu Govedo. Dolgoživost krav molznic najpogosteje predstavimo s preživetjem krav, ki dočakajo določeno starost po prvi telitvi. Večji ko je delež krav, ki dočaka določeno starostno mejo, boljša je njihova dolgoživost.

3.1 Preživetje

Preživetje prikazujemo kot delež krav, ki so v čredi ostale po prvem, drugem, tretjem, četrtem ali petem letu po prvi telitvi. Trend zmanjševanja deleža preživetja krav v prvem letu po prvi telitvi ni več tako izrazit kot v preteklih letih. Glede na krave s prvo telitvijo v letu 2018, se je preživetje krav s prvo telitvijo v letu 2019 povečalo pri vseh pasmah pasmi. Na drugi strani se je glede na krave s prvo telitvijo v letu 2018, preživetje krav s prvo telitvijo v letu 2019 povečalo za 1,1 % pri ČB pasmi in za 0,4 % pri RJ pasmi križankah z lisasto pasmo, medtem ko pri LS za 0,3 %. Peto leto po prvi telitvi dosega vedno manj krav. Pri kravah s prvo telitvijo v letu 2015 je peto leto po prvi telitvi dočakalo 20,4 % pri ČB pasmi, 28,7 % pri LS pasmi, 29,4 % pri RJ pasmi in 29,3 % LSX križankah. Glede na krave s prvo telitvijo v letu 2014 (glej poročilo za leto 2019) je peto leto po prvi telitvi dočakalo 0,9 % manj krav RJ pasme, medtem ko pri križaank LSX 1,5 %, 0,1 % krav LS in 0,3 % več krav ČB pasme. Nadaljuje se zmanjševanje števila krav, ki so imele prvo telitev znotraj posameznih let pri LSX križankah, prav tako pa se je zmanjšalo število krav RJ pasme s prvo telitvijo v letu 2019. Pri ČB in LS pasmi se število krav, ki so imele prvo telitev znotraj posameznih let povečuje.

Peto leto po prvi telitvi je doseglo 20,4 % krav ČB pasme, ki so imele prvo telitev v letu 2015. Ta delež je nižji kot pri LS pasmi (28,7 %), LSX križankah (29,3 %) in RJ pasmi (29,4 %). Nadaljuje se zmanjševanje števila krav, ki so imele prvo telitev znotraj posameznih let pri LSX križankah in pri RJ pasmi.

Preglednica 30: Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 30: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ *Year of first calving*	Število krav/ *No. of cows*	Leto po prvi telitvi/*Year after first calving*				
		1	2	3	4	5
2015	2321	85,2	69,5	54,5	41,3	29,4
2016	2362	83,4	68,0	53,1	40,9	
2017	2080	85,2	72,0	58,4		
2018	2030	86,0	71,2			
2019	1915	86,4				

Preglednica 31: Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 31: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ *Year of first calving*	Število krav/ *No. of cows*	Leto po prvi telitvi/*Year after first calving*				
		1	2	3	4	5
2015	10524	85,9	69,6	50,4	33,6	20,4
2016	10665	84,7	68,0		32,5	
2017	10743	84,9	68,2			
2018	10688	84,9	69,4			
2019	10739	86,0				

Preglednica 32: Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 32: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ *Year of first calving*	Število krav/ *No. of cows*	Leto po prvi telitvi/*Year after first calving*				
		1	2	3	4	5
2015	5924	87,5	71,4	54,4	40,6	28,7
2016	6295	86,5	70,2	54,9	41,1	
2017	6315	85,2	69,2	53,8		
2018	6415	86,3	70,3			
2019	6437	86,6				

Preglednica 33: Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 33: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ *Year of first calving*	Število krav/ *No. of cows*	Leto po prvi telitvi/*Year after first calving*				
		1	2	3	4	5
2015	2113	87,5	72,8	57,1	42,6	29,3
2016	1998	88,4	72,1	57,3	41,5	
2017	1662	86,3	71,1	55,9		
2018	1561	86,4	71,6			
2019	1382	86,8				

3.2 Proizvodni rezultati izločenih krav

Črede vključene v kontrolo prireje mleka so v letu 2020 glede na leto 2019 izločile manjše število molznic. Povprečno število telitev se je glede na predhodno leto pri vseh pasmah, razen pri ČB pasmi, povečalo. Krave RJ pasme izločene v letu 2020 so imele v življenju povprečno 3,82, telitev, krave ČB pasme 3,10, krave LS pasme 3,5 in LSX križanke 4,02 telitev. Križanke LSX tako še vedno ostajajo na prvem mestu glede na število telitev, kar je tudi posledica staranja populacije na račun zmanjševanja njihovega števila.

Krave vseh pasem, izločenih v letu 2020, so imele glede na krave izločene v letu 2019 večjo življenjsko prirejo mleka, maščob in beljakovin. Razlog povečanja življenjske prireje gre iskati v večji prireji mleka na proizvodni dan.

Največjo mlečnost v življenjski dobi so imele krave ČB pasme. Križanke LSX so dosegale 99,7 %, krave RJ pasme 92,8 % in krave LS pasme 78,5 % življenjske prireje mleka krav ČB pasme. Proizvodna doba je bila najdaljša pri kravah RJ pasme. Krave LSX so dosegale 99,8 %, krave LS pasme 84,8 % in krave ČB pasme 77,3 % dolžine proizvodne dobe krav RJ pasme. Izločene krave ČB pasme so na dan v proizvodnji priredile 22,5 kg mleka, medtem ko so križanke LSX dosegle 77,7 %, krave LS 72,9 % in krave RJ pasme 72,4 % prirejene količine mleka na proizvodni dan pri kravah ČB pasme.

Preglednica 34: Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2020 po pasmah (sprememba glede na leto 2019)

Table 34: Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2020 by breeds (change with regard to the year 2019)

Parameter/*Parameter*	Pasma/*Breed*			
	RJ[1]	ČB[2]	LS[3]	LSX[4]
Število krav/	1.836	9.485	5.262	1.579
Number of cows	(-239)	(-296)	(-169)	(-268)
Število telitev/	3,82	3,10	3.5	4,02
Number of calvings	(+0,16)	(-0,02)	(+0,03)	(+0,13)
Mleko (kg)/	25.439	27.421	21.535	27.340
Milk (kg)	(+1.511)	(+329)	(+531)	(+1.135)
Maščobe (kg)/	1059	1102	889	1135
Fat (kg)	(+67)	(+9)	(+24)	(+47)
Beljakovine (kg)/	888	925	745	936
Protein (kg)	(+55)	(+13)	(+23)	(+40)
Proizvodna doba (dni)/	1580	1221	1340	1578
Productive days	(+76)	(-8)	(+7)	(+56)
Starost ob izločitvi (dni)/	2520	2072	2211	2449
Age at disposal (days)	(+76)	(-14)	(+4)	(+55)
Mleko na proizvodni dan (kg)/	16,3	22,5	16,4	17,5
Milk on productive day (kg)	(+0,2)	(+0,5)	(+0,3)	(+0,1)

[1]Rjava/Brown, [2]Črno-bela/Holstein, [3]Lisasta/Simmental, [4]Križanke z lisasto pasmo/Crossbreed with Simmental cows

4 KONTROLA PRIREJE MLEKA

V poročilu so navedeni podatki za mlečnost v standardni laktaciji. Pri laktacijah, dolgih 305 dni ali več, je to mlečnost v 305 dneh (standardna laktacija). Pri laktacijah, zaključenih pred 305. dnem in daljših od 200 dni pa mlečnost od telitve do zaključka laktacije. Mlečnost krave od telitve do presušitve imenujemo cela laktacija. Kadar je smiselna primerjava mlečnosti v standardni laktaciji z mlečnostjo v celi laktaciji, navajamo tudi rezultate le-teh.

Podlaga poročila kontrole prireje mleka 2020 je letni pregled laktacijskih zaključkov krav ali sumarni obračun za leto 2020. Po podatkih, zbranih v Centralni podatkovni zbirki Govedo, smo izračunali mlečnost krav v obdobju od 1.11.2019 do 31.10.2020. V letni pregled so zajete vse laktacije krav, ki so leta 2019 oz. 2020 presušile po 200. dnevu laktacije ali so v tem obdobju dosegle 305 dni laktacije (standardna laktacija).

Zaradi pomembnosti ohranjanja čiste lisaste pasme poleg podatkov o mlečnosti za to pasmo posebej navajamo tudi podatke pri kravah križankah z lisasto pasmo. Navajamo tudi mlečnost za krave cikaste pasme, pri čemer moramo omeniti, da je glavnina krav cikaste pasme v rejah, ki niso vključene v kontrolo prireje mleka.

4.1 Kronološki pregled mlečnosti

Na sliki 4 je prikazano gibanje povprečne mlečnosti kontroliranih krav v standardni laktaciji od leta 1955 do 2020. Hitro povečevanje je opazno zlasti po letu 1990. Značilna je rast količine mleka in vsebnosti beljakovin ter maščob vse do leta 2004. Po letu 2004 se vsebnost maščob in beljakovin stalno zmanjšuje. Vsebnost beljakovin se je v letih 1992-2000 povečala za 0,24 %, občuten padec je bil po letu 2004. Po letu 2010 ne beležimo izrazitega nihanja v vsebnosti maščob in beljakovin. V letu 2020 smo zabeležili močan porast beljakovin pri vseh pasmah.

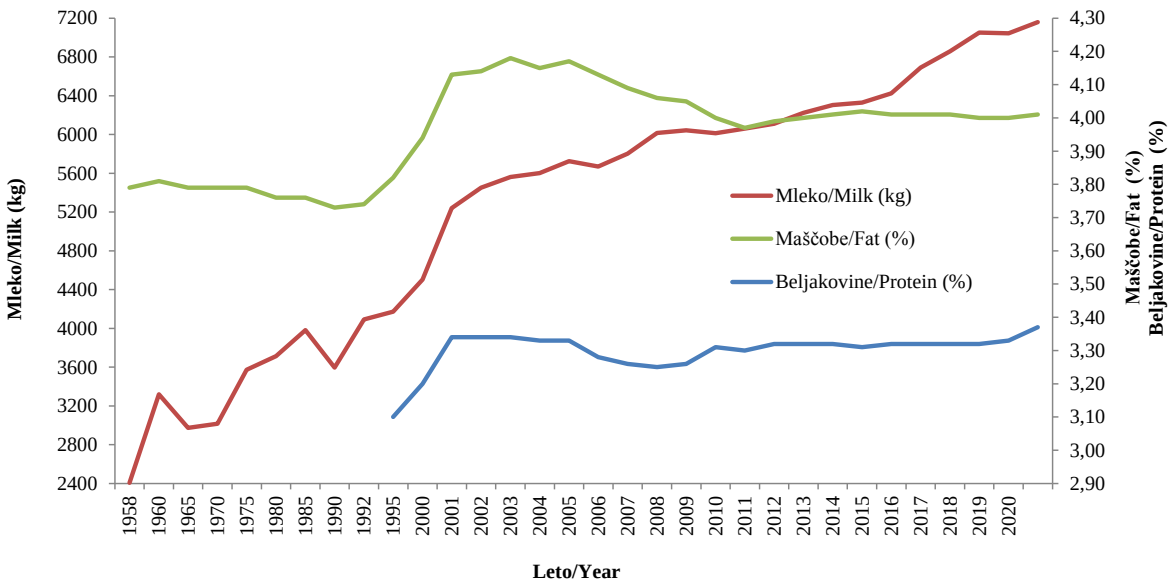

Slika 4: Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta
Figure 4: Average milk yield and contents by years

Preglednica 35: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih
Table 35: Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms

Leto/ *Year*	Kmetijska podjetja/*Agr. enterprises*				Družinske kmetije/*Family farms*				Slovenija/*Slovenia*			
	Število/ *Number*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Število/ *Number*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Število/ *Number*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Proten %*
2020	2650	8793	3,82	3,30	74.849	7.102	4,01	3,37	77.499	7160	4,01	3,37
2019	2.702	8694	3,83	3,27	74.695	6.983	4,00	3,33	77.397	7043	4,00	3,33
2018	2784	8565	3,82	3,27	75.964	6.996	4,01	3,32	78.748	7052	4,00	3,32
2017	2.888	8141	3,87	3,27	77.000	6.810	4,02	3,32	79.888	6858	4,01	3,32
2016	2.959	7925	3,92	3,29	77.667	6643	4,02	3,33	80.626	6690	4,01	3,32
2015	2.924	7447	3,85	3,26	76.732	6385	4,01	3,32	79.656	6424	4,01	3,32
2014	3.053	7240	3,87	3,25	74.912	6291	4,03	3,31	77.965	6328	4,02	3,31
2013	3.145	7274	3,86	3,24	76.618	6263	4,02	3,32	79.763	6303	4,01	3,32
2012	3.238	7164	3,79	3,26	78.784	6185	4,01	3,32	82.022	6224	4,00	3,32
2011	3.297	7171	3,76	3,26	78.437	6066	4.00	3.32	81.734	6110	3,99	3,32
2010	3.243	7221	3,78	3,24	78.167	6013	3,98	3,30	81.410	6062	3,97	3,30
2009	3.285	7222	3,81	3,25	77.832	5961	4,01	3,31	81.117	6012	4,00	3,31
2008	3.306	7512	3,89	3,21	77.363	5980	4,06	3,27	80.669	6043	4,05	3,26
2007	3.305	7379	3,88	3,18	76.377	5957	4,07	3,25	79.682	6016	4,06	3,25
2006	3.264	7149	3,89	3,20	76.112	5745	4,10	3,26	79.376	5803	4,09	3,26
2005	3.307	7136	3,93	3,20	76.124	5607	4,14	3,29	79.431	5670	4,13	3,28
2004	3.637	7337	3,95	3,24	71.203	5643	4,19	3,40	74.840	5725	4,17	3,33
2003	4.064	7096	3,91	3,24	64.593	5507	4,17	3,33	68.657	5601	4,15	3,33
2000	3.987	7093	3,85	3,30	51.578	5096	4,15	3,34	55.603	5240	4,13	3,34
1995	4.025	6176	3,81	3,15	49.047	4286	3,96	3,21	55.450	4504	3,94	3,20
1992	6.403	5829	3,64	3,02	44.009	3951	3,84	3,11	49.893	4172	3,82	3,10
1990	5.884	5759	3,60	–	43.223	3792	3,76	–	50.994	4092	3,74	–
1985	7.771	4702	3,62	–	46.062	3360	3,75	–	55.874	3596	3,73	–
1980	9.812	4686	3,74	–	22.932	3691	3,77	–	32.418	3982	3,76	–
1975	9.486	4089	3,86	–	9.457	3355	3,74	–	18.535	3714	3,76	–
1970	9.078	3746	3,78	–	5.050	3249	3,82	–	14.604	3574	3,79	–
1965	9.554	2914	3,76	–	2.906	3349	3,87	–	12.410	3016	3,79	–
1960	–	–	–	–	–	–	–	–	10.678	2974	3,79	–
1957	–	–	–	–	–	–	–	–	7.365	2801	3,79	–
1955*	–	–	–	–	–	–	–	–	13.660	2407	3,79	–
1952*	–	–	–	–	–	–	–	–	4.082	1971	–	–
1932*	–	–	–	–	–	–	–	–	1.825	2050	–	–
1904*	–	–	–	–	–	–	–	–	365**	2470	3,75	–

* Letna mlečnost/*Milkyield*
** Vir: F. Schallerl Zucht und Besamung 1/2004, str.4

Preglednica 36: Rezultati kontrole prireje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji
Table 36: The results of milk yield control recording by the years acccording to the breeds/crosses in Slovenia

Leto/ *Year*	Rjava/*Brown*			Lisasta/*Simmental*			Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*			Lisasta + križanke z *lisasto pasmo/ Simmental and crosses with simmental breed*			Črno-bela/*Holstein*			Slovenija/*Slovenia*		
	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*	Mleko *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine *Protein %*
2020	6130	4,10	3,46	5964	4,09	3,43	6468	4,10	3,41	6075	4,09	3,43	8403	3,94	3,31	7160	4,01	3,37
2019	6049	4,09	3,42	5890	4,07	3,39	6411	4,10	3,37	6015	4,08	3,38	8261	3,93	3,28	7043	4,00	3,33
2018	6099	4,11	3,40	5902	4,07	3,37	6445	4,10	3,35	6039	4,08	3,37	8256	3,93	3,27	7052	4,00	3,32
2017	5966	4,09	3,41	5719	4,06	3,37	6292	4,10	3,35	5873	4,07	3,36	8042	3,96	3,27	6858	4,01	3,32
2016	5870	4,07	3,41	5568	4,05	3,37	6173	4,06	3,36	5737	4,06	3,36	7839	3,97	3,28	6690	4,01	3,32
2015	5602	4,05	3,41	5353	4,04	3,36	5982	4,07	3,34	5537	4,05	3,36	7535	3,97	3,28	6424	4,01	3,32
2014	5505	4,06	3,38	5290	4,05	3,36	5955	4,07	3,33	5490	4,06	3,35	7.414	3,98	3,26	6328	4,02	3,31
2013	5554	4,06	3,39	5283	4,05	3,37	5923	4,06	3,34	5481	4,05	3,36	7385	3,97	3,27	6303	4,02	3,32
2012	5.587	4,06	3,39	5167	4,05	3,37	5828	4,07	3,35	5.375	4,05	3,36	7345	3,95	3,27	6224	4,00	3,32
2011	5526	4,06	3,38	5079	4,03	3,37	5745	4,06	3,35	5288	4,04	3,36	7226	3,93	3,27	6110	3,99	3,32
2010	5509	4,03	3,36	5031	4,02	3,35	5680	4,03	3,32	5237	4,03	3,34	7191	3,91	3,25	6062	3,97	3,30
2009	5476	4,06	3,38	4963	4,07	3,36	5570	4,07	3,34	5156	4,07	3,35	7188	3,93	3,25	6012	4,00	3,31
2008	5521	4,09	3,33	5002	4,11	3,32	5691	4,12	3,29	5238	4,11	3,31	7247	3,98	3,21	6043	4,05	3,26
2007	5553	4,08	3,32	4992	4,13	3,29	5688	4,13	3,26	5213	4,13	3,28	7204	3,98	3,20	6016	4,06	3,25
2006	5380	4,11	3,33	4826	4,17	3,31	5510	4,16	3,27	5023	4,17	3,29	6978	4,02	3,20	5803	4,09	3,26
2005	5258	4,13	3,33	4737	4,21	3,34	5345	4,19	3,30	4898	4,20	3,33	6857	4,07	3,22	5670	4,13	3,28
2004	5290	4,16	3,37	4775	4,27	3,40	5364	4,22	3,35	4920	4,26	3,38	6976	4,11	3,27	5725	4,17	3,33
2003	5181	4,16	3,37	–	–	–	–	–	–	4772	4,23	3,38	6858	4,09	3,26	5601	4,15	3,33
2002	5161	4,19	3,37	–	–	–	–	–	–	4689	4,26	3,39	6914	4,11	3,28	5452	4,18	3,34
2000	4979	4,15	3,36	–	–	–	–	–	–	4405	4,17	3,38	6633	4,05	3,28	5241	4,13	3,34
1995	4288	3,98	3,19	–	–	–	–	–	–	3837	3,94	3,24	5930	3,92	3,14	4504	3,94	3,20
1990	3902	3,80	–	–	–	–	–	–	–	3516	3,74	–	5489	3,65	–	4092	3,74	–
1980	3744	3,73	–	–	–	–	–	–	–	3667	3,81	–	4862	3,73	–	3982	3,73	–
1970	3386	3,78	–	–	–	–	–	–	–	3563	3,79	–	4010	3,79	–	3574	3,79	–
1960	3075	3,76	–	–	–	–	–	–	–	2806	3,84	–	2697	3,68	–	2974	3,79	–
1955	2520	3,67	–	–	–	–	–	–	–	2444	3,91	–	–	–	–	2407	3,79	–

4.2 Kontrola prireje mleka v letu 2020

Kontrola prireje mleka se je leta 2020 izvajala po metodi AT4, v čredah z robotsko molžo po metodi A4. Metoda AT4 je alternirajoča metoda, to pomeni, da se kontrola izvaja izmenično, en mesec pri večerni molži, drug mesec pri jutranji. Pri metodi A4 se kontrola izvaja pri obeh molžah (jutranji in večerni), pri vseh molznicah v čredi, ki so na dan kontrole molžene. Kontrola prireje mleka se izvaja po priporočilih mednarodne organizacije za kontrolo prireje ICAR. V rejah s tržno prirejo mleka izvajamo kontrolo prireje mleka (kontrola A) ali kontrolo porekla (kontrola Z).

Pri obračunu laktacij smo zaradi epidemije COVID19 v letu 2020 v skladu s pravili aktivirali izjemo dovoljenega razmika med kontrolama do vključno 100 dni. V rejah, ki zaradi karantene niso mogle imeti kontrole v razmiku do 75 dni, smo pri kravah upoštevali kot veljavne laktacijske zaključke tudi tiste, ki so imele v tem obdobju razmik med kontroloma od 76 do vključno 100 dni. V obračunu za leto 2020 je bilo s tako izjemo vključenih 1.426 laktacij.

V kontrolo prireje mleka je bilo leta 2020 v Sloveniji na 3.106 kmetijskih gospodarstvih vključenih 79.040 molznic (preglednica 37). Prevladujejo družinske kmetije. V letu 2020 je opustilo kontrolo prireje mleka 125 rejcev ali 3,8 % kontroliranih čred. Kmetije, ki so prekinile s kontrolo prireje mleka so v povprečju redile 6,8 molznice. Ob prenehanju je 92 kmetij, ki še redijo molznice (največja šteje 61 molznic), a so prenahale s kontrolo prireje mleka, preostale so ob prekinitvi opustile rejo krav.

Glede na območje je bilo največ prekinitev kontrole prireje mleka na območnem zavodu Ptuj, kjer je prenehalo s kontrolo kar 30 kmetij, ki so redile 214 krav. S kontrolo prireje mleka so prenehale manjše družinske kmetije, kar na 7 kmetijah ob prekinitvi niso imeli krav. Največja kmetija je ob prekinitvi redila še 34 molznic, prevladovale so molznice lisaste pasme.

Na območju zavoda zavoda LJ je prenehalo s kontrolo 24 kmetij, ki so redile 143 krav. Največja kmetija je ob izstopu redila 20 molznic, na 5 kmetijah ob prenehanju niso redili krav. Pasemski sestav na kmetijah ob prekinitvi: 24 RJ, 39 LS, 5 MB, 35 ČB ter 50 krav drugih pasem in križanj.

Na območju zavoda zavoda CE je prenehalo s kontrolo 21 kmetij s 122 molznicami. Največja kmetija je ob izstopu redila 32 molznic, na šestih kmetijah ob prenehanju niso redili krav.

Na območju zavoda NG so prenehali s kontrolo na 10-ih kmetijah, kjer so redili 120 krav. Največja kmetija je redila 61 molznic, s pretežno Rj kravami. V Kranju je bilo takih kmetij 11, povprečno so imeli 9,3 krave na kmetijo, na treh kmetijah ne redijo več molznic. V Novem mestu je s kontrolo prenehale 11 kmetij s 84 kravami. Ob prenehanju ena kmetija ni redila molznic.
Med večjimi kmetijami izstopa družinska kmetija na novogoriškem, kjer so ob prekinitvi imeli 61 molznic ter kmetija na ptujskem in Gorenjskem, kjer so obizstopu redili 34 molznic.

V kontrolo prireje mleka je bilo vključenih 19 kmetij (zavod MS 1, PT 5, CE 6, KR 1, LJ 3, NG 2 in NM 1) z 407 molznicami. N največja kmetija je ob vključitvi imela 56 molznic (zavod PT). Povprečna kmetija je ob vključitvi redila 21,4 molznice. Ob vključitvi so prevladovale kmetije z lisasto pasmo.

Preglednica 37: Število čred in število krav molznic v kontroli prireje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2020

Table 37: Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	Št. čred/*No. of herds*								
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	Skupaj/*Total*
CE	–	69	287	148	114	41	1	–	660
KR	–	22	108	97	69	57	5	1	359
LJ	1	96	208	127	82	40	6	5	565
MS	6	121	110	44	36	22	1	–	340
NG	2	47	78	32	20	6	3	–	188
NM	–	38	92	61	51	50	4	1	297
PT	1	80	269	164	96	75	11	1	697
Slovenija 2020	10	473	1152	673	468	291	31	8	3.106
Slovenija 2019	14	540	1201	683	490	264	33	6	3231
Slovenija 2018	29	587	1288	706	468	257	27	7	3369
Zavod/*Region*	Št. krav v čredi/*No. of animals per herd*								
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	Skupaj/*Total*
CE	–	518	4.170	3.612	4.226	2.590	153	–	15.269
KR	–	171	1.620	2.374	2.595	3.902	697	383	11.742
LJ	2	666	3.032	3.052	3.106	2.494	685	1.353	14.390
MS	10	749	1.524	1.025	1.325	1.307	168	–	6.108
NG	4	291	1.073	739	772	441	494	–	3.813
NM	–	259	1.304	1.477	1.949	3.370	563	238	9.160
PT	2	589	3.889	3.994	3.589	4.864	1.393	238	18.558
Slovenija 2020	18	3.243	16.612	16.273	17.561	18.968	4.153	2.212	79.040
Slovenija 2019	27	3.681	17.257	16.382	18.280	17.197	4.480	1830	79.134
Slovenija 2018	52	3.991	18.366	16.917	17.503	16.568	3.634	2.125	79.156

V izračun povprečne mlečnosti za krave v kontroli prireje mleka za leto 2020 smo zajeli 77.490 molznic, ki so presušile po 201. dnevu laktacije ali v tem obdobju dosegle 305 dni (preglednica 38). Povprečna mlečnost vseh molznic je bila v celi laktaciji 8.264 kg mleka s 4,07 % maščob in 3,44 % belajkovin, v standardni laktaciji 7.160 kg mleka s 4,01 % maščobe in 3,37 % beljakovin. Mlečnost in vsebnosti so se povečale pri vseh pasmah, v povprečju za 117 kg mleka (največ pri črno-beli +142 kg, rjavi +81, lisasti + 74 kg in križankah z lisasto pasmo +57 kg), vsebnost maščob za 0.01 % (lisastoi +,02 %, rjavi in črmo-beli za 0,01 %), največji napredek pa je bil pri vsebnosti beljakovin, te so se v povprečju povečale za 0,04 %, kar je zelo spodbudno. V izračun je bilo vključenih 39 molznic cikaste pasme (leta 2019 34) s 3.297 kg mleka, 3,73 % maščobe in 3,30 % beljakovin (2019: 3232/3,62/3,27). Pri kravah drugih pasem je bila mlečnost v primerjavi z letom 2019 višja za 121 kg, vsebnost maščob za 0,01 in vsebnost beljakovine + 0,04 %.

V letu 2020 smo populacijo lisastih krav v kontroli prireje mleka razdelili. V preglednici 38 prikazujemo tudi podatke o mlečnosti za rodovniške krave lisaste pasme.

Preglednica 38: Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2020
Table 38: Results of milk recording, Slovenia 2020

Pasma/*Breed*	Št. lakt. zaklj. *No. of lactation*	Starost (let,mesec)/*Age (year, month)*	Mleko/*Milk*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/*Protein*	
			kg	kg	%	kg	%
ČB	33.949	4,00	8403	331,0	3,94	278,4	3,31
LS-HB**	5.712	4,06	7.098	289,3	4,08	245,4	3,46
LS	21.960	4,05	5964	243,9	4,09	204,9	3,43
LSX*	6.208	4,10	6468	265,3	4,10	220,4	3,41
LS + LSX*	28.168	4,06	6075	248,6	4,09	208,3	3,43
RJ	7.772	5,00	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
CK	39	5,09	3297	123,1	3,73	109,0	3,30
Druge/Others	7.571	4,03	6699	268,1	4,00	225,3	3,36
Slovenija 2020	77.499	4,04	7160	286,8	4,01	241,0	3,37
Slovenija 2019	77.397	4,33	7043	281,6	4,00	234,6	3,33
Slovenija 2018	78.748	4,36	7052	282,0	4,00	233,8	3,32
Kmetijsko gospodarstvo/*Agricultural holding*							
Kmet. podjetja	2.650	4,03	8793	336,2	3,82	290,1	3,30
Druž. kmetije	74.849	4,04	7102	285,1	4,01	239,3	3,37
Zavod/*Region*							
CE	14.880	4,05	7041	284,3	4,04	239,4	3,40
KR	11.755	4,01	8013	316,4	3,95	262,8	3,28
LJ	14.117	4,05	7013	277,4	3,96	233,5	3,33
MS	6.111	4,03	6321	264,4	4,18	216,8	3,43
NG	3.582	5,01	5642	218,7	3,88	185,8	3,29
NM	8.884	4,02	7730	309,1	4,00	260,9	3,37
PT	18.170	4,03	7123	287,1	4,03	243,4	3,42

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*
** *Rodovniške krave LS pasme/Simmental HB cows*

Na kmetijskih podjetjih je bilo v letu 2020 obračunanih 2.650 laktacij oziroma 3,4 % vseh laktacijskih zaključkov (preglednica 38). Prevladujejo molznice črno-bele pasme. Molznice so bile v povprečju ob telitvi stare 4,03 leta in so v standardni laktaciji dosegle 8.793 kg mleka s 3,82 % maščobe in 3,30 % beljakovin (v primerjavi z letom 2019: +99 kg mleka, -0,01 % maščob in + 0,03 % beljakovin). Na kmetijah so bile krave v povprečju stare 4,04 leta. V 305 dneh so priredile 7.102 kg mleka s 4,01 % maščobe in 3,37 % beljakovin. Mlečnost in vsebnosti so se povečale pri vseh pasmah, v povprečju za 119 kg mleka, 0,01 % maščob in 0,04 % beljakovin.

Struktura prireje mleka, vsebnost maščob in beljakovin v standardni laktaciji po slovenskih občinah je prikazana na slikah 5, 6 in 7. Najvišja povprečna prireja mleka v kontroli prireje mleka v letu 2020 je bila dosežena v občini Preddvor (9.342 kg mleka), nad 9000 kg mleka so molznice priredile tudi v občinah Kočevje, Makole in Škofljica (slika 5). Med 8.000 in 9.000 kg mleka v standardni laktaciji so priredili v 21-ih občinah, med njimi je bila največja povprečna prireja mleka v standardni laktaciji v občini Radovljica, kjer je znašala 8.997 kg. Najvišji povprečni odstotki maščobe v mleku so bili izračunani na območju Prekmurja (slika 6), in sicer v občini Cankova, kjer je znašala 4,39 %, v občinah Dobrovnik in Kobilje po 4,38 %, v občini Gornji Petrovci 4,35 % in v občini Šalovci 4,31 %. V občinah Videm in Apače (po 3,56 %) so dosegli najvišji povprečni odstotek beljakovin (slika 7). V občini Črenšovci je bil povprečni odstotek beljakovin v mleku v standardni laktaciji 3,55 %, v občini Štore 3,53 % in v občinah Velenje, Ribnica na Pohorju ter Lovrenc na Pohorju 3,51 %. Najnižji povprečni odstotek beljakovin je bil izračunan za občino Hrastnik in Horjul (3,09 %).

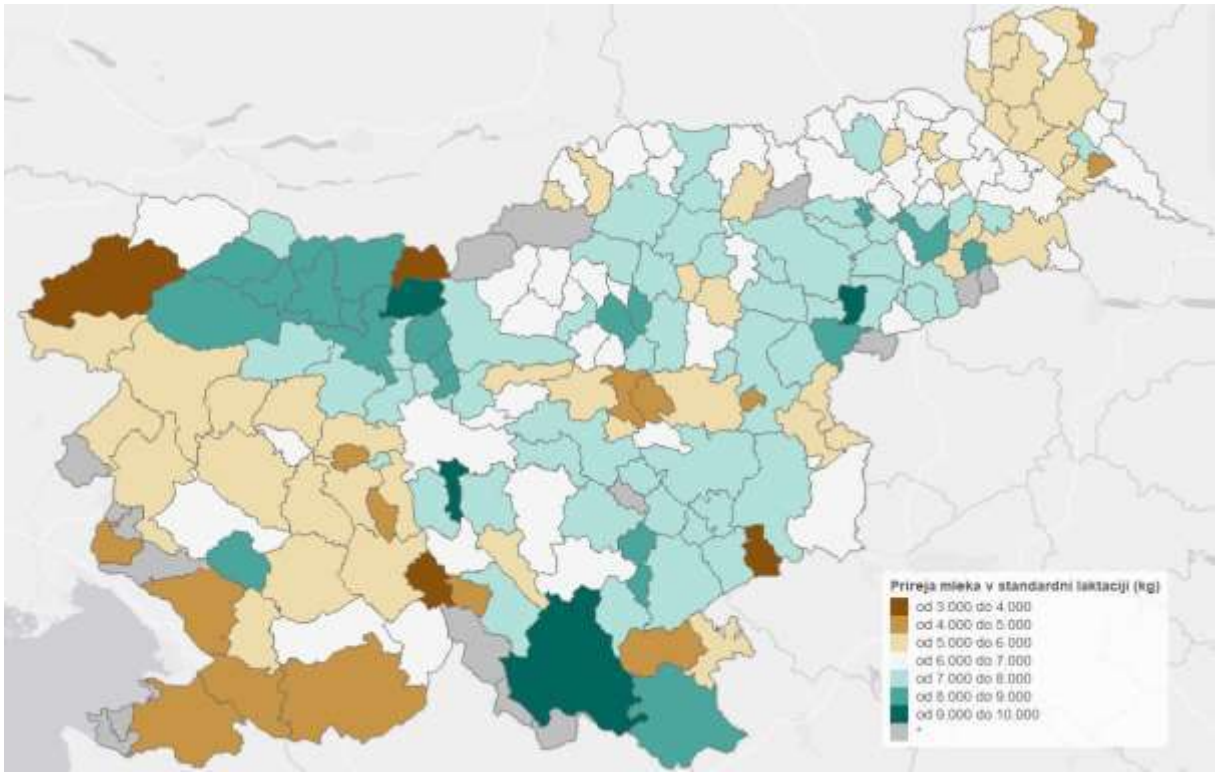

- Območja brez kontrole prreje mleka/*Areas without milk production control*

Slika 5: Prireja mleka v standardni laktaciji po občinah, Slovenija 2020
Figure 5: Milk production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020

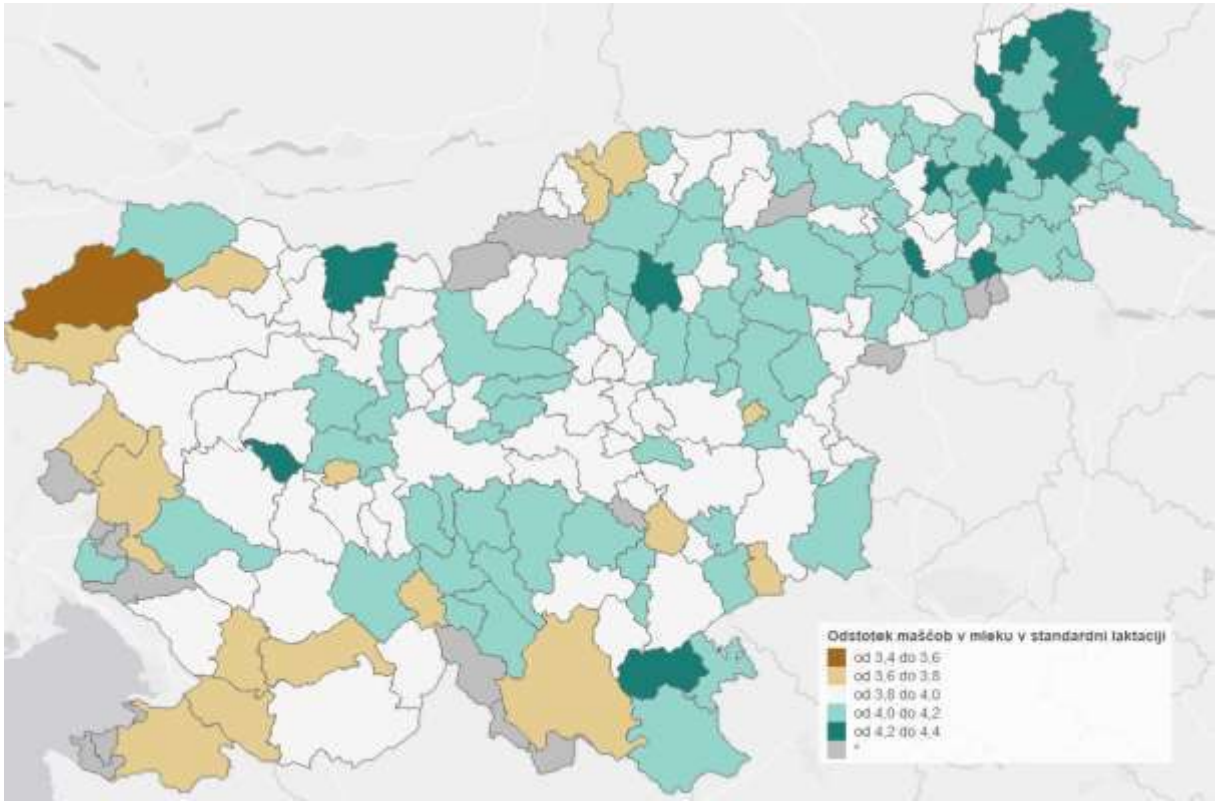

- Območja brez kontrole prreje mleka/*Areas without milk production control*

Slika 6: Prireja maščob v standarni laktaciji po občinah, Slovenija 2020
Figure 6: Fat production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020

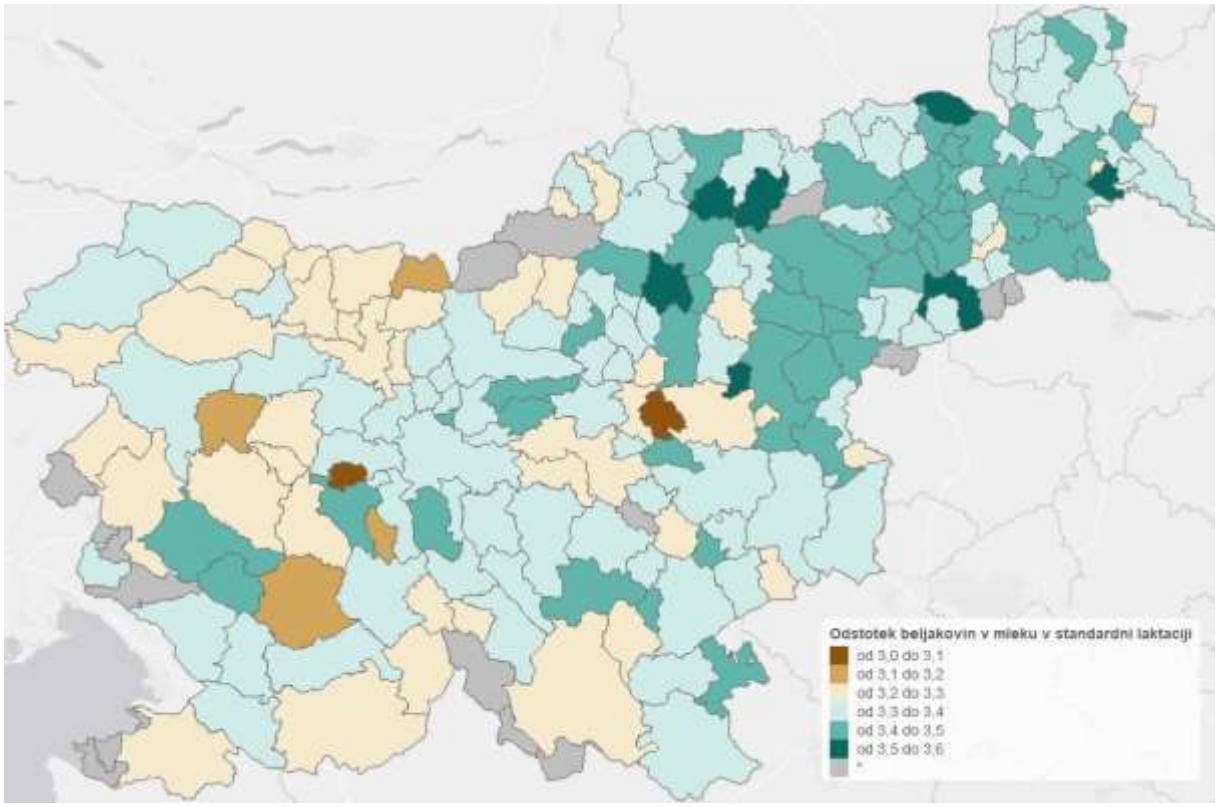

• Območja brez kontrole prreje mleka/*Areas without milk production control*

Slika 7: Prireja beljakovin v standarni laktaciji po občinah, Slovenija 2020
Figure 7: Protein production (305 days) in municipalities, Slovenia 2020

Preglednica 39: Število standardnih laktacij po zaporednih laktacijah, vrsti kmetijskega gospodarstva in pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 39: Number of standard lactation by parity, agricultural entities and breeds/crosses, Slovenia 2020

Laktacija/ *Parity*	Družinske kmetije/ *Family farms*	Kmetijska podjetja/ *Agricultural enterprises*	Pasma/*Breed*						Skupaj/*Total*	
			RJ	LS	LSX*	ČB	CK	Druge *Other*	Št./*No.*	%
1	23.712	825	2127	6748	1492	11634	11	2525	24.537	31,66
2	18.062	678	1699	5047	1265	8881	3	1845	18.740	24,18
3	13.171	498	1328	3762	1089	6193	4	1295	13.669	17,64
4	8.588	300	955	2548	884	3651	5	845	8.888	11,47
5	5.283	181	676	1675	660	1981	4	468	5.464	7,05
6	2.943	89	430	1028	372	913	5	284	3.032	3,91
7	1.627	44	278	580	212	432	1	168	1.671	2,16
8	755	26	145	282	117	161	5	71	781	1,01
9	398	6	59	173	64	71	—	37	404	0,52
10	190	2	43	65	35	23	—	26	192	0,25
11	77	1	22	30	13	8	—	35	78	0,10
12	31	—	6	16	5	2	—	2	31	0,04
13	9	—	3	4	—	1	1	—	9	0,01
14	1	—	—	1	—	—	—	—	1	0,00
15	2	—	1	1	—	—	—	—	2	0,00
Slovenija 2020	74.849	2.650	7.772	21.960	6.208	33.949	39	7.571	77.499	100
Slovenija 2019	74695	2702	8069	21608	6797	33503	34	7386	77397	100
Slovenija 2018	75.964	2.784	8.422	21.691	7.357	33.934	31	7.313	78.748	100
Slovenija 2017	77.000	2.888	9.072	21.760	7.992	33.956	25	7.083	79.888	100
Slovenija 2016	77.667	2.959	9.454	21.855	8.500	34.094	28	6.695	80.626	100

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*

4.2.1 Somatske celice v mleku

Vnetni procesi v mlečni žlezi povzročijo zmanjšanje prireje mleka, poslabšanje tehnološke kakovosti mleka, posredno vplivajo na plodnost in zmanjšujejo dolgoživost molznic. Z vidika potrošnikov je ključna tudi čim manjša raba antibiotikov pri zdravljenju mastitisov. Zahteva izhaja iz potencialne nevarnosti razvoja rezistence povzročiteljev na določene antibiotike, ki se uporabljajo tudi v humani medicini. To lahko dosegamo le s preventivnimi ukrepi, kamor sodi tudi zgodnje odkrivanje in obvladovanje SKM.

Število somatskih celic (**ŠSC**) v mleku je dokaj zanesljiv pokazatelj vnetnih procesov v mlečni žlezi. Sestavljajo jih makrofagi, polimorfnuklearne celice, limfociti in odmrle celice mlečne žleze. Meja med povečanim in normalnim ŠSC je sicer težko določljiva, ker do vnetja najpogosteje pride v posameznih četrteh vimena, vzorčenje in analitika pa je praviloma izvedena na skupnem vzorcu. Prav tako je zaradi narave imunskega sistema in predhodnih obolenj ŠSC v mleku različno. V zadnjih letih se vedno bolj nagibamo k meji 150.000 SC/ml mleka, za katero lahko z veliko gotovostjo trdimo, da je žival zdrava. Poleg te mejne vrednosti pa se kot orientacijska vrednost še vedno pogosto uporablja vrednost 200.000 SC/ml mleka kot meja med zdravo in obolelo žlezo, zato jo bomo v nadaljevanju kot primerjavo ohranili.
Vzrok povečanja ŠSC v mleku je praviloma vnetje, kadar pa to sovpada še z okužbami z bolezenskimi povzročitelji govorimo o mastitisu. Poleg neposredne škode na zmanjšanje prireje mleka, vpliva tudi na poslabšanje tehnološke kakovosti mleka. Spremembe v mleku nastanejo zaradi delovanja proteolitičnih in lipolitičnih encimov, ki jih sproščajo SC, kot obrambni odgovor na invazijo patogenih bakterij in kot posledica izločanja določenih encimov samih povzročiteljev. Proces vodi v razgradnjo mlečnih maščob in beljakovin, istočasno pa tudi v poškodbe žleznega epitela.

Rejci, ki so vključeni v kontrolo prireje mleka, lahko na podlagi laboratorijskih analiz mleka, spremljajo zdravstveno stanje svojih živali na spletnem portalu GOVEDO.si (Jeretina, 2008; Ivanovič et al., 2009). V ta namen je razvito nekaj spletnih modulov, kazalnikov v obliki indeksov in strokovnih pojasnil z namenom obvladovanja ugodnega zdravstvenega stanja mlečne žleze pri molznicah.

V kontroli prireje mleka razvrščamo rezultate analiz mleka na ŠSC v štiri velikostne razrede (preglednica 40). Krave brez vnetnih procesov v mlečni žlezi so umeščene v razred do 100.000 SC, z nekoliko manjšo zanesljivostjo to območje razširimo do 200.000 SC/ml mleka, kjer je še vedno veliko krav z zdravo mlečno žlezo. Delež vseh vzorcev do 200.000 SC se tako giblje med 64,8 in 66,0 %, vzorcev z več kot 200.000 SC/ml pa je med 34,6 in 35,2 %. V letih od 2009 do 2017 se je delež vzorcev s ŠSC do 200.000 povečal za 4,5 %, od leta 2017 do 2020 pa za 0,8 %.

Preglednica 40: Delež analiziranih vzorcev mleka po velikostnih razredih ŠSC med leti 2017 in 2020 v primerjavi z letom 2009 (vse pasme in vse laktacije)

Table 40: Percentage of test day samples grouped by somatice cell count classes by years (all breeds and all parities)

Razred[1]	Število/odstotek vzorcev mleka									
	2009	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
< 100	306.322	41,1	373.432	46,5	364.910	46,2	369.105	46,9	358.749	47,8
100–200	145.428	19,5	149.165	18,6	146.745	18,6	145.142	18,4	135.826	18,1
200–400	122.570	16,5	117.829	14,7	116.215	14,7	114.296	14,5	106.718	14,2
> 400	168.455	22,6	162.067	20,2	161.954	20,5	158.809	20,2	148.608	19,8
Skupaj	744.784	100,0	802.493	100,0	789.824	100,0	787.352	100,0	749.901	100,0

[1] ŠSC x 1000/ml mleka

V prvih 100 dni po telitvi (preglednica 41) je stanje boljše, saj je vzorcev s ŠSC do 100.000 nekaj nad 57 %, pri prvesnicah pa nad 66 %. Kljub velikemu deležu se še vedno kažejo pomanjkljivosti pri vzreji plemenskih telic, kar ima za posledice subklinične/klinične mastitise v zgodnjem obdobju po telitvi. V kasnejšem stadiju laktacije in pri več laktacijah pa se zaradi tehnoloških napak stanje kvečjemu poslabšuje.

Preglednica 41: Delež analiziranih vzorcev mleka po razredih ŠSC prvih sto dni po telitvi (vse pasme) po letih

Table 41: Percentage of test day milk samples grouped by somatic cell count classes for the first 100 days in milk (all breeds and parities)

Razred[1]	Število/odstotek vzorcev mleka v prvih 100 dni laktacije									
	2009	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
< 100	112.993	53,0	130.656	57,5	128.239	57,2	128.942	57,8	124.765	59,0
100-200	32.835	15,2	31.726	14,0	31.612	14,1	31.112	14,0	28.651	13,5
200-400	26.056	12,0	24.237	10,7	23.947	10,7	23.542	10,6	21.652	10,2
> 400	42.093	18,8	40.784	17,9	40.353	18,0	39.344	17,6	36.443	17,2
Skupaj	215.986	100,0	227.403	100,0	224.151	100,0	222.940	100,0	211.511	100,0

[1] ŠSC x 1000/ml mleka

Variabilnost ŠSC je povezano tudi z velikostjo čred, kar je prikazano v preglednici 42. Črede z manjšim številom krav imajo v povprečju več somatskih celic kot velike črede. Ta ugotovitev je vzpodbudna glede na podobno analizo za leta 2007-2009 (Jeretina, 2009), kjer smo ugotovili ravno nasprotno. Pozitivne spremembe v veliki meri lahko pripišemo izboljšanju znanja rejcev in večjemu interesu po ekonomični reji. Izrazite razlike med povprečji ŠSC po velikostih čred beležimo pri črno-beli pasmi (**ČB**), ki imajo v primerjavi z ostalimi pasmami še vedno največ ŠSC. Mlečne pasme so zaradi večje proizvodnosti bolj dovzetne za obolenja mlečne žleze kot kombinirane in manj intenzivne pasme in zato imajo pogosto večje ŠSC. Posledično hitreje odreagirajo na napake pri rejskem delu, so pa tudi dovzetnejše na manj ugodne okoliške vplive.

Preglednica 42: Povprečno ŠSC glede na velikost črede, Slovenija 2020
Table 42: Average somatic cell count grouped by herd size and breed, Slovenia 2020

Velikost črede	Pasma/Breed				
Herd size	RJ/BS	LS/SM	LSX/SM Cross	ČB/HF	KR/ Cross
do 10 molznic/dairy	422	414	421	492	374
11-20 molznic/dairy	401	378	391	501	404
21-40 molznic/dairy	373	349	389	434	401
nad 40 molznic/dairy	356	322	352	404	374

[1] ŠSC x 1000/ml mleka

Podatki povprečij ŠSC, trendi gibanja po posameznih razredih in njihovih deležev se v zadnjih letih niso veliko spremenili. Neugodno stanje beležimo pri rejah do 10 krav, večje reje pa izkazujejo ugodnejšo sliko ŠSC. Nadalje je razvidno, da so ti problemi izrazitejši pri mlečno intenzivnih pasmah.

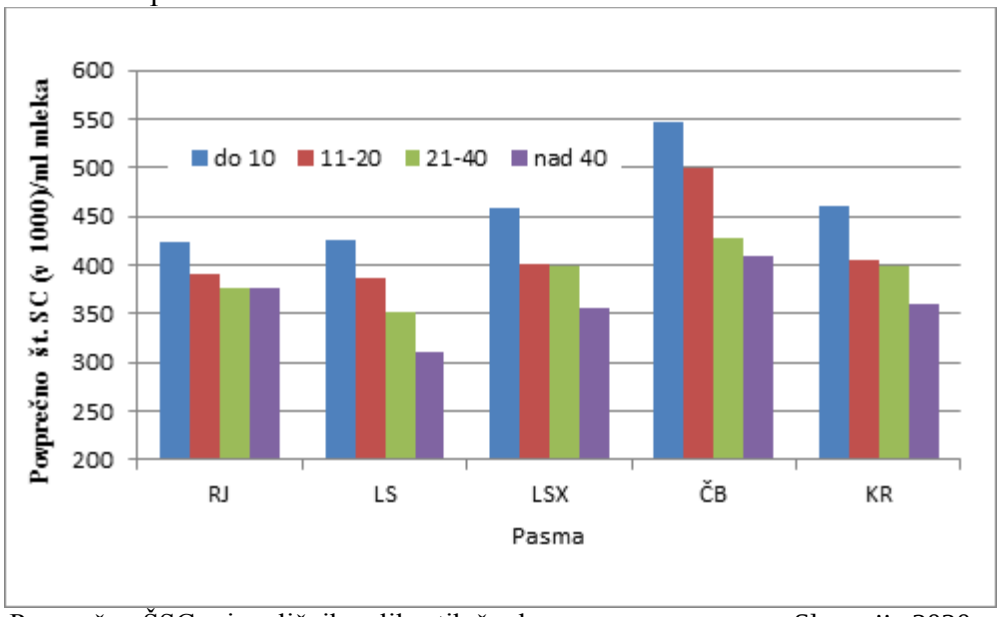

Slika 8: Povprečno ŠSC pri različnih velikostih čred za posamezne pasme, Slovenija 2020
Figure 8: Average somatic cell count grouped by herd size and breeds, Slovenia 2020

Prikaz povprečij ŠSC po zavodih kaže ugodnejše stanje na območnih zavodih Kranj, Nova Gorica in Celje ter nekoliko slabše v Novem mestu, Ptuju ter Murski Soboti. Zavod Celje pokriva dobršen del območja, kjer mlekarna Celeia odkupuje mleko. V zadnjih letih je bilo vloženo veliko truda v iskanje rešitev za izboljšanje tehnološke kakovosti mleka rejcev, ki oddajajo mleko v to mlekarno in je lahko zgled dobre prakse vzpostavitve sodelovanja med rejci, strokovnimi službami in mlečno-predelovalno industrijo. Analize okoliških dejavnikov smo podobno kot v že omenjeni raziskavi leta 2009, obdelali tudi v letošnjem letu. Zanimalo nas je, ali so rezultati primerljivi oz. so se kateri izmed njih tudi izboljšali. V obdelavo smo zajeli podatke kontrole mlečnosti iz CPZ Govedo (Jeretina et al., 1997), za petletno obdobje od 2016 do 2020 (preglednica 43).V teh letih se je število vzorcev zmanjšalo za 8,4 %, kar je posledica upada števila kmetij (Sadar et al., 2019). Povprečje ŠSC se med leti ni spremenilo, je pa zaskrbljujoča njihova velikost.

Preglednica 43: Povprečno ŠSC po letih znotraj zavodov
Table 43: Average somatic cell count by regions in years

Zavod	Leto									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	Povp[1]	N	Povp[1]	N	Povp[1]	N	Povp[1]	N	Povp[1]	N
Celje	341	164.115	353	160.150	357	156.187	359	156.810	348	144.056
Kranj	316	115.337	323	115.847	324	114.933	311	115.153	318	112.503
Ljubljana	422	142.220	405	141.105	415	138.401	427	138.515	441	133.582
Murska Sobota	382	67.865	412	66.082	421	64.790	437	63.685	422	57.578
Nova Gorica	349	37.447	354	37.184	374	36.349	348	36.019	348	35.245
Novo Mesto	464	92.650	470	91.983	476	90.631	463	90.433	471	85.832
Ptuj	390	193.360	409	190.142	422	188.533	422	186.737	427	175.765
Skupaj	381	812.994	390	802.493	398	789.824	397	787.352	398	744.561

[1] ŠSC x 1000/ml mleka

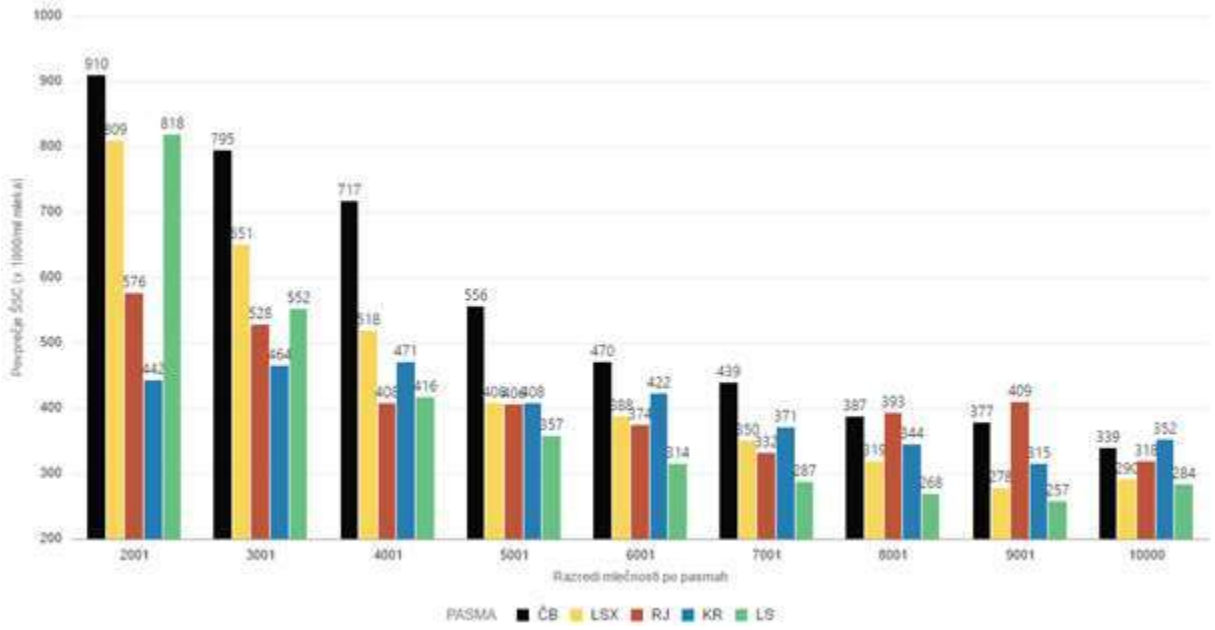

Slika 9: Velikostni razredi števila somatskih celic po mlečnostih in pasmah, Slovenija 2020
Figure 9: Average somatic cell count grouped by milk yield classes and breeds, Slovenia 2020

Podatki (slika 6) kažejo, da so pri nizkih mlečnostih povprečja ŠSC višja, kot pri visokih mlečnostih. To je samo po sebi logično, saj krave, ki trpijo za SKM ne morejo prirediti veliko mleka. V vseh razredih mlečnosti se pri pasmah ČB in RJ kaže večja dovzetnost za vnetja žleze kot je to pri LS pasmi.

4.2.2 Nadkontrola kontrole prireje mlečnosti

Število nadkontrol (molž) se je v letu 2020 glede na leto 2019 povečalo za 0,3 %. Število lokacij, na katerih so bile izvedene nadkontrole se je povečalo za 15,8 % (CE 86, KR 38, LJ 66, MS 71, NG 16, NM 30 in PT 97). Delež nadkontrol od vseh kontrol v prireji mleka je v letu 2020 znašal 9,6 %.

Preglednica 44: Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2020
Table 44: Supervisions by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. kmetij v nadkontroli/*Familly farms in supervision***	**Št. kont. krav/*No. of cows***	**Št. krav v nadkontroli/*No. of cows in supervision***	**% krav v nadkontroli/*% of cows in supervision***
CE	86	15.269	1390	9,1
KR	38	11.742	1.108	9,4
LJ	66	14.390	1.333	9,3
MS	71	6.108	713	11,7
NG	16	3.813	426	11,2
NM	30	9.160	808	8,9
PT	97	18.558	1.781	9,6
Slovenija 2020	404	79.040	7.559	9,6
Slovenija 2019	348	79.134	7.577	9,6
Slovenija 2018	256	79.156	6.251	7,9
Slovenija 2017	309	80.305	6.215	7,7

Primerjalno med leti 2019 in 2020 se je število nadkontrol v zavodu LJ, MS in NG podvojilo. Pri ostalih zavodih ni prišlo do večjih razlik. V skupnem številu kontrol prireje mleka so nadkontrole predstavljale 1,2 % pri zavodu PT in G, pri zavodu NM 0,9 %.

V okviru nadzora izvedbe kontrole prireje mleka smo izdali 10 opozoril, kjer smo vodje selekcijskih služb pozvali k podrobnem pregledu opravljene kontrole in pripadajoče nadkontrole prireje mleka. V enem primeru smo rezultate redne kontrole prireje mleka zamenjali z rezultati iz nadkontrole prireje mleka. V ostalih primerih končne odločitve nismo sprejeli.

4.3 Kontrola prireje mlečnosti po pasmah

Pri pregledu mlečnosti po pasmah želimo podrobneje predstaviti rezultate mlečnosti osamezne pasme za leto 2020. Kadar je smiselno, rezultate primerjamo s preteklimi leti. Podajamo tudi rezultate o prireji mleka po upravnih enotah. Za posamezno pasmo prikazujemo povprečno količino mleka v posamezni upravni enoti, v kateri je bilo v letu 2020 vsaj 10 znanih standardnih laktacijskih zaključkov. Pasme dosegajo različne povprečne količine mleka, zato se rezultati med pasmami nekoliko razlikujejo. Pri črno-beli pasmi je najnižja vrednost 4.604 kg (molznice upravne enote Metlika), v najvišjem razredu molznice presegajo mlečnost 10.000 kg (upravna enota Ribnica 10.111 kg). Pri rjavi pasmi je najnižja povprečna količina mleka pri prvesnicah v upravni enoti Cerknica (4.531 kg), medtem ko v upravni enoti Slovenj Gradec prvesnice v povprečju dosegajo 7.258 kg mleka. Najnižje povprečje pri lisasti pasmi in križankah z lisasto pasmo (LS+LSX) je 4.318 kg (upravna enota Tolmin), v najvišjem razredu krave dosegajo povprečno mlečnost 6.689 kg mleka. Povprečne mlečnosti se med sosednjimi upravnimi enotami pri določeni pasmi zelo razlikujejo, kar je v določeni meri odraz okoljskih danosti.

4.3.1 Prireja mleka krav rjave pasme

Preglednica 45: Prireja mleka krav rjave pasme po letih
Table 45: Milk yield of Brown breed per year

Leto/ *Year*	Rjava/*Brown*				Slovenija/*Slovenia*			
	Št. lakt./ *No. of lactation*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Št. lakt. zaklj./ *No. of lactatios*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %
2020	7.772	6130	4,10	3,46	77.499	7160	4,01	3,37
2019	8.069	6049	4,09	3,42	77.397	7043	4,00	3,33
2018	8.422	6099	4,11	3,40	78.748	7052	4,00	3,32
2017	9.072	5966	4,09	3,39	79.888	6858	4,01	3,32
2016	9.454	5870	4,07	3,41	80.626	6690	4,01	3,32
2015	9.820	5602	4,05	3,41	79.656	6424	4,01	3,32
2014	10.001	5505	4,06	3,38	77.965	6328	4,02	3,31
2013	10.773	5554	4,06	3,39	79.763	6303	4,01	3,32
2012	11.519	5587	4,06	3,39	82.022	6224	4,00	3,32
2011	11.923	5526	4,06	3,38	81.734	6110	3,99	3,32
2010	12.361	5509	4,03	3,36	81.410	6062	3,97	3,30
2009	12.740	5476	4,06	3,38	81.117	6012	4,00	3,31
2008	13.191	5521	4,09	3,33	80.669	6043	4,05	3,26
2007	13.612	5553	4,08	3,32	79.682	6016	4,06	3,25
2006	13.900	5380	4,11	3,33	79.376	5802	4,09	3,26
2005	14.540	5258	4,13	3,33	79.431	5670	4,13	3,28
2003	14.354	5181	4,16	3,37	64.426	5601	4,15	3,33
2001	13.109	5118	4,16	3,38	57.589	5452	4,14	3,34
2000	13.001	4979	4,15	3,36	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.037	4288	3,98	3,19	55.450	4504	3,94	3,20
1990	14.285	3902	3,80	—	50.994	4092	3,74	—
1980	9.880	3744	3,73	—	32.418	3982	3,76	—
1970	7.000	3386	3,78	—	15.084	3564	3,87	—
1960	6.804	3075	3,76	—	10.678	2974	3,79	—
1955	5.030	2520	3,67	—	21.942	2370	—	—

Preglednica 46: Mlečnost kontroliranih krav rjave pasme v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanj v letu 2020
Table 46: Milk yield of Brown breed in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2020

			Cela laktacija/*Full lactation*					Standardna laktacija/*Standard lactation*				
Pasma/*Breed*	**Št. lakt./ *No. of lactation***	**Starost (let)/*Age (year)***	**Št. lakt./ *No. of lactation***	**Št. molznih dni/*Days of lactation***	**Mleko/ *Milk***	**Maščobe/ *Fat***	**Beljakovin/ *Protein***	**Mleko/ *Milk***	**Maščobe/*Fat***		**Beljakovine/*Protein***	
					kg	**%**	**%**	**kg**	***kg***	**%**	***kg***	**%**
RJ/Brown 2019	8069	4,95	6566	380	7115	4,16	3,49	6049	247,6	4,09	206,8	3,42
RJ/Brown 2020	7.772	5,00	6.332	382	7276	4,17	3,54	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
ČB	33.949	4,00	27.682	379	9838	4,01	3,39	8403	331,0	3,94	278,4	3,31
LS	21.960	4,05	18.491	357	6714	4,15	3,50	5.964	243,9	4,09	204,8	3,43
LSX	6.208	4,10	5288	361	7322	4,16	3,47	6468	265,3	4,10	220,4	3,41
LS + LSX	28.168	4,06	23.779	358	6850	4,15	3,49	6075	248,6	4,09	208,2	3,43
CK	39	5,09	35	299	3355	3,73	3,31	3297	123,1	3,73	109,0	3,30
Druge/Others	7.571	4,03	6.258	367	7707	4,07	3,43	6699	268,1	4,00	225,3	3,36
Slovenija 2020	77.499	4,04	64.086	370	8264	4,7	3,44	7160	286,8	4,01	241,0	3,37
Slovenija 2019	77.397	4,33	64317	371	8131	4,06	3,40	7043	281,6	4,00	234,6	3,33
Slovenija 2018	78.748	4,36	65.659	368	8120	4,06	3,39	7052	282	4,00	233,8	3,32

Preglednica 47: Mlečnost krav rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020
Table 47: Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2020

Laktacija/*Lact.*	**Št. lakt./ *No. of lactation***	**Starost (leto)/*Age (year)***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/Fat**		**Beljakovine/*Protein***	
				kg	**%**	kg	**%**
1	2.127	2,07	5627	232,2	4,13	195,2	3,47
2	1.699	3,10	6217	257,4	4,14	220,3	3,54
3	1.328	5,00	6512	267,9	4,11	225,4	3,46
≥ 4	2.618	7,08	6288	254,7	4,05	214,5	3,41
Slovenija 2020	7.772	5,00	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
Slovenija 2019	8.069	4,95	6049	247,6	4,09	206,8	3,42
Slovenija 2018	8.422	4,96	6099	250,9	4,11	207,4	3,40

4.3.1.1 Vrhunski dosežki krav rjave pasme

Preglednica 48: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020
Table 48: Top herds with Brown breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2020

Rejec/*Breeder*	Upravna enota/ *Area*	Delež RJ krav/ *% of Brown cows*	Št. RJ krav/ *Number of Brown cows*	Št. vseh krav/ *Cows (total)*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be/ *F+P* kg	DMT RJ črede/ DMT RJ herds (dni/day)
Gregor ROČNIK	Velenje	8,7	5	57	11185	4,32	3,52	877,0	404
Alojzij KUŽNIK	Trebnje	29,5	18	61	10479	4,18	3,59	814,4	456
Peter RAKUN	Žalec	15,9	11	69	9432	4,16	3,64	736,6	415
Jan MODIC	Ljubljana	100,0	53	53	9322	4,11	3,60	718,7	430
Peter POPIČ	Slovenj Gradec	100,0	67	67	9091	4,54	3,78	756,3	408
Peter KASTELIC	Novo mesto	41,5	17	41	8924	4,38	3,71	721,6	401
Matjaž GAMS	Slovenj Gradec	100,0	22	22	8892	3,94	3,51	662,5	484
Aleksander HROVATIN	Ajdovščina	30,0	24	80	8853	3,86	3,52	653,5	401
Bojan MIKLAVŽINA	Velenje	11,4	5	44	8722	5,39	3,86	807,1	457
Bogdan KUHAR	Velenje	77,5	38	49	8677	4,34	3,68	695,9	420
Janez ANŽELAK	Velenje	53,3	40	75	8675	4,28	3,67	689,9	395
Alojz ROŽIČ	Velenje	14,9	7	47	8662	4,14	3,78	686,2	366
Jože ŠPRINGER	Novo mesto	6,8	5	73	8656	5,12	3,79	770,7	466
Jožef JANŽEK	Šmarjepri Jelšah	32,1	9	28	8607	3,90	3,56	642,1	515
Marko ŠUPER	Žalec	13,5	10	74	8588	4,42	3,85	710,5	412
Ciril TURK	Mozirje	38,0	11	29	8532	4,22	3,60	666,8	507
Ciril VERBIČ	Trebnje	73,3	11	15	8520	4,21	3,71	674,8	460
Janez ŠALI	Novo mesto	83,3	15	18	8510	4,05	3,81	669,4	491
Anton ROŠER	Slovenj Gradec	39,4	13	33	8448	4,36	3,58	671,2	440
Franc GRMOVŠEK,	Trebnje	75,0	18	24	8428	4,06	3,45	632,7	421

Preglednica 49: Najboljše krave rjave pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020
Table 49: Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire*	Lakta-cija/ *Lact.*	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe/ *Fat* %	Beljako-vine/ *Protein* %	Ma+ Be *F+P kg*	Rejec/*Breeder*	Upravna enota/*Area*
ID	Ime/*Name*	RŠ Ime/*Name*							
SI 43798498	BELA	HUS / PRESKO	7	13254	4,6	3,72	1102,6	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 24277846	ELZA 46	BROOKINGS-ET / HUSIR	5	13869	4,44	3,39	1085,3	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 44468448	BUČA 44	HURAY / CONDOR	3	12857	4,97	3,39	1075,5	JanMODIC	Ljubljana
SI 14294048	STRINA 55	BENI / AMOR	4	10393	5,78	4,16	1032,2	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 74514560	BEJBA	ASTRO / HUPOLY-ET	3	12525	4,43	3,72	1021,2	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 54023558	CEDRA 53	HUVID / AZIZ	5	12290	4,38	3,78	1002,4	PETER RAKUN	Žalec
SI 03987850	BIZA	VASIR / SITEL	5	11881	4,54	3,81	991,8	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 84570064	MELONA 10	VIAGGIO-ET / CAMBLE	2	10658	5,11	4,13	985,4	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 54515439	SABRINA	ASTRO / SOKRAT	3	11775	4,70	3,63	981,2	JanezANŽELAK	Velenje
SI 94570070	ETNA 16	ETAP / SCILES	2	10771	5,30	3,77	977,3	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 34304279	STARDA	DRES / CAMBLE	3	11855	4,69	3,54	975,7	Bogdan KUHAR	Velenje
SI 54294082	MEXSA 11	VOSEK / MODIAN	4	11144	4,86	3,85	970,8	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 34217078	MANTA 5	AMARONE / PUPI-ET	4	11774	4,62	3,61	968,9	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 64651200	MORENA	FALK / JUHUS	2	10560	4,98	4,11	959,5	Janez ANŽELAK	Velenje
SI 64528155	SOČA	MODIAN / VASSIDO	2	11780	4,32	3,76	951,7	Marjana PODLESNIK	Litija
SI 03761807	ROXY 54	PROSSLI / MOIADO	7	11588	4,54	3,61	944,0	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 44752200	SOLARA 39	SOLARIS / HAMER	2	10487	5,09	3,91	943,8	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 44523217	DELFA 25	HURAY / CAFINO	4	11716	4,46	3,6	943,4	Urška KOČNAR	Mozirje
SI 94065727	LANGA 14	VASKO / GOMEZ	4	12590	4,16	3,28	936,2	Peter KASTELIC	Novo mesto
SI 23882605	MARONA	HUVID / EMKOR-ET	6	12234	4,14	3,49	933,7	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 54287732	BARBARA	BROOKINGS-ET7 HUPOLY-ET	4	11939	4,32	3,38	919,2	Alojzij KUŽNIK	Trebnje

Preglednica 50: Najboljše prvesnice rjave pasme, Slovenija 2020
Table 50: Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/oče matere Sire/	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakov./ *Protein* %	Ma+Be *F+P* *kg*	Rejec/*Breeder*	Upravna enota/ *Area*
ID	Ime/*Name*							
SI 54833278	LIZA	DANE-ET / VIBRO	12470	3,40	3,30	835,3	Aleksander HROVATIN	Ajdovščina
SI 44819033	HADADA 55	DANE-ET / VERSACE-ET	11499	4,46	3,51	916,8	Jan MODIC	Ljubljana
SI 34931244	SABALA 62	ANIBAL-ET / VASIR	10980	4,50	3,60	888,9	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 44752190	TONIA 45	TONIS / WONDERMENT-ET	10410	4,34	3,36	801	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 94667893	MONA	HUPI / SIPI	10376	4,24	3,41	793,8	Ivan BOGOVIČ	Krško
SI 74676257	TOMBA 1	CODAK / POVIS	10287	3,72	3,80	773,3	Peter KASTELIC	Novo mesto
SI 44833279	LETICIA	DANE-ET / VIBRO	10263	3,29	3,18	664,0	Aleksander HROVATIN	Ajdovščina
SI 94704989	BURJA 7	/ TONIS	10071	3,69	3,30	704,2	Štefan HUDOBIVNIK	Kranj
SI 44752231	ARIKA 52	ANIBAL-ET / ACKO	9964	3,85	3,62	743,9	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 94932225	ROMI 13	ASSAY / JOSCHKA	9895	4,15	3,4	747,5	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 74827910	HEYDI	VIVID / PROSSLI	9839	3,72	3,53	713,7	Alojz ROŽIČ	Velenje
SI 84951498	ELBA 26	ASSAY / BROOKINGS-ET	9756	4,56	3,63	798,4	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 24819107	BITTA 50	BLOOMING-ET / HURAY	9649	3,75	3,50	699,0	Jan MODIC	Ljubljana
SI 54750403	BIMBA 5	HARLEY / SCIPIO-ET	9598	4,27	3,29	725,6	Tomislav SPITAL	Velenje
SI 15021515	FLIKA 36	FALK / VIGOR-ET	9513	3,97	3,75	734,0	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 04752211	MEKSINA 17	BENI / VOSEK	9471	4,08	3,62	729,4	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 04931247	MIRA 12	BLOOMING-ET / SOKRAT	9428	4,36	3,81	770,8	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 34639131	ČUNSA	TOPSPEED / AUSTIN-ET	9412	4,08	3,75	737,6	Janez ŠALI	Novo mesto
SI 04951386	HOSTESA 42	FACT-ET / PAYOFF-ET	9407	3,81	3,38	676,4	Jan MODIC	Ljubljana
SI 84741880	SAUNA	VINETU / HUS	9339	3,85	3,46	682,3	Matjaž GAMS	Slovenj Gradec
SI 04930095	ŠOGA	HUPI / HERC	9307	3,99	3,25	674,1	Peter FRONTINI	Kamnik

4.3.1.2 Prireja mleka krav rjave pasme po območjih

Preglednica 51: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih, Slovenija 2020
Table 51: Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	Št. laktacij/*No. of lactations*	Starost ob telitvi (ll.mm)*Age at calving (yy.mm)*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
CE	2.593	4,09	6458	270,9	4,19	227,6	3,52
KR	63	4,10	6441	265,3	4,12	224,0	3,48
LJ	1.684	4,11	5856	240,1	4,10	199,7	3,41
MS	22	4,00	6212	266,7	4,29	216,1	3,48
NG	1.930	5,06	5666	221,6	3,91	191,1	3,37
NM	1.316	4,09	6551	272,0	4,15	230,9	3,52
PT	164	5,01	5698	237	4,16	196,6	3,45
RJ/Total(Brown)	7.772	5,00	6130	251,4	4,10	212,3	3,46

Preglednica 52: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020
Table 52: Milk yield of Brown cows on family farms by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactation***	**Starost ob telitvi (ll.mm)/*Age at calving (yy.mm)***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	2.593	4,09	6458	270,9	4,19	227,6	3,52
KR	62	4,11	6491	267,0	4,11	225,6	3,48
LJ	1.684	4,11	5856	240,1	4,1	199,7	3,41
MS	22	4,,00	6212	266,7	4,29	216,1	3,48
NG	1.885	5,06	5681	222,6	3,92	191,8	3,38
NM	1.306	4,09	6565	272,5	4,15	231,4	3,53
PT	164	5,01	5698	237,0	4,16	196,6	3,45
RJ/Total(Brown)	7.716	5,00	6138	251,9	4,10	212,7	3,47

Preglednica 53: Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020
Table 53: Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/ *Area*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**	**Ma+Be / F+P kg**
Slovenj Gradec	51	7258	308,9	4,26	264,3	3,64	573,2
Ljubljana	55	6502	271,0	4,17	227,3	3,50	498,3
Šmarje pri Jelšah	12	6314	262,0	4,15	226,5	3,59	488,5
Velenje	246	6281	265,1	4,22	223,3	3,56	488,4
Kamnik	11	6277	262,4	4,18	209,8	3,34	472,2
Novo mesto	117	6134	257,5	4,20	219,2	3,57	476,7
Trebnje	120	6074	260,6	4,29	219,2	3,61	479,8
Domžale	23	5971	256,0	4,29	207,5	3,48	463,5
Ribnica	28	5913	239,6	4,05	197,6	3,34	437,2
Krško	45	5776	228,2	3,95	203,3	3,52	431,5
Sevnica	46	5760	232,6	4,04	194,4	3,37	427,0
Žalec	118	5675	245,1	4,32	202,1	3,56	447,2
Grosuplje	138	5549	234,0	4,22	193,3	3,48	427,3
Laško	26	5534	226,6	4,09	193,7	3,50	420,3
Mozirje	246	5479	225,5	4,12	185,6	3,39	411,1
Idrija	104	5250	204,2	3,89	172,4	3,28	376,6
Tolmin	226	5174	202,5	3,91	175,0	3,38	377,5
Nova Gorica	30	5164	196,7	3,81	167,7	3,25	364,4
Postojna	42	5118	199,9	3,90	174,3	3,41	374,2
Litija	57	5054	210,7	4,17	169,9	3,36	380,6
Vrhnika	40	4865	207,2	4,26	171,5	3,53	378,7
Logatec	93	4852	196,2	4,04	163,0	3,36	359,2
Slovenska Bistrica	13	4743	198,3	4,18	160,1	3,38	358,4
Ravne na Koroškem	26	4699	184,2	3,92	163,0	3,47	347,2
Sežana	13	4684	176,6	3,77	153,1	3,27	329,7
Cerknica	17	4531	179,7	3,97	151,1	3,34	330,8

Preglednica 54: Mlečnost vseh krav rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 54: Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/ ***Area***	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**	**Ma+Be / F+P kg**
Slovenj Gradec	153	7808	336,2	4,31	283,3	3,63	619,5
Ljubljana	185	7093	292,1	4,12	247,3	3,49	539,4
Kranj	11	6953	287,4	4,13	245,5	3,53	532,9
Velenje	822	6867	292,5	4,26	245,7	3,58	538,2
Trebnje	455	6778	287,0	4,23	240,9	3,55	527,9
Slovenske Konjice	28	6730	283,0	4,20	237,2	3,52	520,2
Kamnik	45	6722	283,7	4,22	231,5	3,44	515,2
Krško	160	6678	261,3	3,91	237,8	3,56	499,1
Ajdovščina	203	6643	266,5	4,01	233,7	3,52	500,2
Žalec	384	6492	274,6	4,23	232,7	3,58	507,3
Novo mesto	373	6490	270,2	4,16	229,7	3,54	499,9
Radovljica	14	6484	259,1	4,00	220,1	3,39	479,2
Šmarje pri Jelšah	30	6479	267,4	4,13	227,5	3,51	494,9
Sevnica	202	6455	264,4	4,10	220,7	3,42	485,1
Ribnica	118	6421	265,2	4,13	214,8	3,34	480,0
Škofja Loka	30	6197	256,1	4,13	217,2	3,50	473,3
Gornja Radgona	12	6174	252,7	4,09	207,8	3,37	460,5
Maribor	30	6116	261,0	4,27	216,5	3,54	477,5
Mozirje	952	6080	251,1	4,13	208,8	3,43	459,9
Brežice	95	6076	255,3	4,20	211,5	3,48	466,8
Laško	74	6017	250,0	4,15	210,1	3,49	460,1
Pesnica	10	5941	249,5	4,20	202,8	3,41	452,3
Zagorje ob Savi	35	5895	243,5	4,13	198,0	3,36	441,5
Domžale	89	5884	243,2	4,13	200,5	3,41	443,7
Grosuplje	454	5832	245,1	4,20	200,2	3,43	445,3
Litija	208	5746	236,5	4,12	194,9	3,39	431,4
Šentjur pri Celju	14	5738	264,7	4,61	195,4	3,40	460,1
Idrija	428	5697	225,7	3,96	188,8	3,31	414,5
Slovenska Bistrica	40	5638	228,4	4,05	192,7	3,42	421,1
Tolmin	895	5621	219,1	3,90	190,0	3,38	409,1
Radlje ob Dravi	46	5596	225,3	4,03	190,2	3,40	415,5
Logatec	315	5565	219,7	3,95	187,0	3,36	406,7
Metlika	16	5564	224,3	4,03	195,8	3,52	420,1
Postojna	161	5538	213,1	3,85	185,7	3,35	398,8
Ravne na Koroškem	112	5361	206,9	3,86	184,9	3,45	391,8
Lenart	12	5333	236,0	4,43	182,5	3,42	418,5
Vrhnika	120	5247	214,6	4,09	183,4	3,49	398,0
Črnomelj	15	5212	235,0	4,51	183,8	3,53	418,8
Sežana	66	5193	196,7	3,79	175,5	3,38	372,2
Ptuj	17	5192	223,9	4,31	182,6	3,52	406,5
Dravograd	18	5136	206,8	4,03	184,6	3,59	391,4
Nova Gorica	138	5128	193,2	3,77	168,1	3,28	361,3
Cerknica	90	4801	184,2	3,84	159,5	3,32	343,7
Trbovlje	12	4632	182,3	3,94	156,0	3,37	338,3
Ilirska Bistrica	33	4577	184,7	4,04	153,3	3,35	338,0
Kočevje	13	3530	137,6	3,90	117,1	3,32	254,7

4.3.2 Prireja mleka krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

V poročilu poleg podatkov o mlečnosti za rodovniške krave lisaste pasme, posebej prikazujemo tudi podatke za krave križanke z lisasto pasmo in podatke za obe skupini skupaj. Križanke z lisasto pasmo so rezultat oplemenjevanja krav lisaste pasme s pasmama rdeči holštajn in/ali montbeliard. Delež pasme rdeči holštajn in/ali monbeliard pri teh živalih je lahko od 14 % do 86 %, vsota vseh treh pasem pa je večja kot 87 %. Danes predstavljajo križanke z lisasto pasmo 5.737 krav oziroma 7,3 % krav v kontroli prireje mleka.

Preglednica 55: Prireja mleka pri kravah lisaste pasme (LS + LSX) po letih
Table 55: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years

Leto / Year	Lisasta pasma / Simmental				LS rodovniškee krave / LS cows in herdbook				Slovenija / Slovenia			
	Št. laktacij / *No. of lactation*	Mleko / *Milk* kg	Maščobe / *Fat* kg	Beljakovine / *Protein* %	Št. laktacij / *No. of lactation*	Mleko / *Milk* kg	Maščobe / *Fat* kg	Beljakovine / *Protein* %	Št. laktacij / *No. of lactation*	Mleko / *Milk* kg	Maščobe / *Fat* kg	Beljakovine / *Protein* %
2020	28.168	6075	4,09	3,43	5712	7098	4,08	3,46	77.499	7160	4,01	3,37
2019	28.405	6015	4,08	3,38	–	–	–	–	77.397	7043	4	3,33
2018	29.048	6039	4,08	3,37	–	–	–	–	78.748	7052	4	3,32
2017	29.752	5873	4,07	3,36	–	–	–	–	79.888	6858	4,01	3,32
2016	30.355	5737	4,06	3,36	–	–	–	–	80.626	6690	4,01	3,52
2015	30.207	5537	4,05	3,36	–	–	–	–	79.656	6424	4,01	3,52
2014	29.739	5490	4,06	3,35	–	–	–	–	77.965	6328	4,02	3,31
2013	30.757	5481	4,05	3,36	–	–	–	–	79.763	6303	4,01	3,31
2012	32.304	5375	4,05	3,36	–	–	–	–	82.022	6224	4	3,32
2011	30.355	5288	4,04	3,36	–	–	–	–	81.734	6110	4	3,32
2010	32.840	5237	4,03	3,34	–	–	–	–	81.410	6062	3,97	3,3
2009	32.928	5156	4,07	3,35	–	–	–	–	81.117	6012	4	3,31
2008	34.907	5238	4,11	3,31	–	–	–	–	80.669	6043	4,05	3,26
2007	34.458	5213	4,13	3,28	–	–	–	–	79.682	6016	4,06	3,25
2006	34.698	5023	4,17	3,29	–	–	–	–	79.376	5803	4,09	3,26
2005	34.714	4898	4,2	3,33	–	–	–	–	79.431	5670	4,13	3,28
2003	27.130	4772	4,23	3,38	–	–	–	–	64.426	5601	4,15	3,33
2001	24.747	4588	4,22	3,39	–	–	–	–	57.589	5452	4,14	3,34
2000	24.327	4405	4,17	3,38	–	–	–	–	55.603	5241	4,13	3,34
1995	26.092	3837	3,94	3,24	–	–	–	–	55.450	4504	3,94	3,2
1990	23.674	3516	3,74	—	–	–	–	–	50.994	4092	3,74	—
1980	13.968	3667	3,81	—	–	–	–	–	32.418	3982	3,76	—
1970	3.857	3563	3,79	—	–	–	–	–	15.084	3564	3,87	—
1960	3.350	2806	3,84	—	–	–	–	–	10.678	2974	3,79	—
1955	3.958	2444	3,91	—	–	–	–	–	13.660	2407	3,79	—

Preglednica 56: Prireja mleka rodovniških krav lisaste pasme, Slovenija 2020
Table 56: Milk yield of Simmental herdbook cows, Slovenia 2020

Laktacija/*Parity*	Št. lakt./*No. of lactations*	Standardna laktacija / *(305 days)*					Št. lakt./*No. of lactations*	Št. molznih dni / Lact. length	Cela laktacila / Mil yield per cow				
		Mleko/ *Milk*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/*Protein*				Mleko/ *Milk*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/*Protein*	
		kg	kg	%	kg	%			kg	kg	%	kg	%
1	1.656	6858	280,4	4,09	236,1	3,44	1316	380	8160	340,3	4,17	287,9	3,53
2	1.415	7228	297,8	4,12	254,1	3,52	1161	358	8135	340	4,18	290,7	3,57
3	1.075	7288	296,6	4,07	251	3,44	908	360	8153	336,3	4,13	285,7	3,5
≥ 4	1.566	7106	286,2	4,03	243,7	3,43	1314	354	7845	319,1	4,07	272,9	3,48
Skupaj LS /Total/(Simmental)	5.712	7098	289,3	4,08	245,4	3,46	4699	364	8064	333,5	4,14	284	3,52

Preglednica 57: Mlečnost kontroliranih krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2020

Table 57: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds in 2020

Cela laktacija/*Full lactation*								Standardna laktacija/*Standard lactation*				
Pasma/*Breed*	Št. lakt./ *No. of lactations*	Starost (let)/*Age (year)*	Št. lakt. zaklj./ *No. of lactation*	Št. molznih dni/*Days of lactation*	Mleko/ *Milk* kg	Mašč./ *Fat* %	Beljak./ *Protein* %	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat*		Beljakovine/ *Protein*	
									kg	%	kg	%
ČB	33.949	4,00	27.682	379	9838	4,01	3,39	8403	331,0	3,94	278,4	3,31
RJ	7.772	5,00	6.332	382	7276	4,17	3,54	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
LS/Simmental 2019	21.608	4,44	18451	357	6635	4,13	3,45	5890	239,9	4,07	199,7	3,39
LS/Simmental 2020	21.960	4,05	18.491	357	6714	4,15	3,50	5964	243,9	4,09	204,8	3,43
LSX* 2019	6.797	4,81	5792	362	7265	4,16	3,43	6411	262,9	4,10	215,8	3,37
LSX* 2020	6.208	4,10	5288	361	7322	4,16	3,47	6468	265,3	4,10	220,4	3,41
LS + LSX* 2019	28.405	4,53	24243	358	6786	4,14	3,45	6015	245,4	4,08	203,5	3,38
LS + LSX* 2020	28.168	4,06	23779	358	6850	4,15	3,49	6075	248,6	4,09	208,2	3,43
CK	39	5,09	35	299	3355	3,73	3,30	3297	123,1	3,73	109,0	3,30
Druge/Others	7.571	4,06	6258	367	7707	4,07	3,43	6699	268,1	4,00	225,3	3,36
Slovenija 2020	**77.499**	**4,04**	**64,86**	**370**	**8264**	**4,07**	**3,44**	**7160**	**286,8**	**4,01**	**241,0**	**3,37**
Slovenija 2019	77.397	4,33	64317	371	8131	4,06	3,40	7043	281,6	4,00	234,6	3,33
Slovenija 2018	78.748	4,36	65659	368	8120	4,06	3,39	7052	282,0	4,00	233,8	3,32
Slovenija 2017	79.888	4,05	66635	366	7851	4,07	3,39	6858	275,2	4,01	227,5	3,32

* Križanke z *lisasto pasmo/Crosses with simmental breed*
***Rodovniške krave LS pasme/LScow in heredbook*

Preglednica 58: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020

Table 58: Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2020

Laktacija/*Parity*	Št. lakt./*No. of lactations*	Starost (leto mes)/*Age (yy.mm)*	Mleko/ *Milk*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/*Protein*	
			kg	kg	%	kg	%
1	6.748	2,05	5664	233,7	4,13	193,9	3,42
2	5.041	3,07	6105	252,8	4,14	213,5	3,50
3	3.760	4,08	6291	256,3	4,07	215,4	3,42
≥ 4	6.397	7,02	5977	240,3	4,02	203,4	3,40
Skupaj (LS)/Total/(Simmental)	21.942	4,05	5964	243,9	4,09	204,9	3,43

Preglednica 59: Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020

Table 59: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2020

Laktacija/*Parity*	Št. lakt./*No. of lactation*	Starost ob telitvi (let, mes)/*Age at calving (yy.mm)*	Mleko/*Milk*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/*Protein*	
			kg	kg	%	kg	%
1	1.492	2,05	5995	247,0	4,12	204,2	3,41
2	1.265	3,07	6531	269,6	4,13	226,4	3,47
3	1.089	4,08	6758	277,9	4,11	230,7	3,41
≥ 4	2.362	7,03	6599	268,7	4,07	222,6	3,37
Skupaj (LSX*)/Total	**6.208**	**4,10**	**6468**	**265,3**	**4,10**	**220,4**	**3,41**

4.3.2.1 Vrhunski dosežki krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

Preglednica 60: Najboljše krave lisaste pasme (LS) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020
Table 60: Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire*	Laktacija/ *Lact.*	Mleko/*Milk*	Maščobe/*Fat*	Beljakovine/ *Protein*	Ma+Be/ *F+P*	DMT (dni)/ *Calving interval (Days)*	Rejec/*Breeder*	Upravna enota/*Area*
		RŠ Ime/*Name*		kg	%	%	kg			
ID	Ime/*Name*									
SI 94745979	ELZA 23	721183 PANDORA	3	13808	4,71	3,54	1139,3	338	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
DE 0815493101	LENI 34	DE081392735 MAMSTRESS	5	13052	4,59	3,94	1114	428	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 94951040	REPA 7	721283 HUBRAUM	1	11177	6,08	3,76	1100,2	-	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 94830501	ŠENDORA 32	721183 PANDORA	2	11185	5,95	3,82	1092,6	348	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 74745957	TINČI 6	721151 EVEREST	2	12059	5,42	3,58	1085,1	326	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 54348954	RENA	721042 VANADIN	4	16292	3,38	3,26	1082,6	418	Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
SI 14545258	ALMA	721068 HUTERA	3	13800	3,98	3,78	1071,4	329	Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
AT 912339618	EMGE 46	720978 MG	6	12799	4,68	3,58	1058	364	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 44568751	VIOLA 40		3	13599	4,42	3,33	1054	356	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
AT 328118438	FALKE 34	AT900936922GS WOLFSBURG	2	12572	4,48	3,82	1043,3	393	Dominik LENART	Ptuj
SI 34192009	LENA	720924 BOREAS	5	12175	5,12	3,45	1042,8	448	Janez BANDUR	Maribor
AT 195721238	HELENA	721283 HUBRAUM	2	11786	4,66	3,95	1014,2	339	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
AT 459228328	LYDIA 21	DE0947470606 WEB	3	10980	5,39	3,82	1011,2	352	Primož PEVEC	Šentjur pri Celju
SI 94489181	MILA 51	721048 RUMGO	3	13745	3,66	3,61	999,8	321	Dominik LENART	Ptuj
AT 126178838	KLOCKE 88	721311 MINT	2	12881	4,09	3,65	996,9	326	Dominik LENART	Ptuj
SI 64702650		121766 MANTER	3	14144	3,44	3,53	985,7	321	Mateja CVEČEK	Slovenska Bistrica
SI 64313920	POLDA	121423 DIDI	4	12967	4,33	3,24	982,4	402	Tomaž BOHINC	Kranj
SI 64562911	LUTKA	721068 HUTERA	2	14012	3,47	3,53	980,4	564	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
AT 497274129	SIRENE 87	AT497348222 DACHSTEIN	2	12446	4,01	3,81	973,1	343	Dominik LENART	Ptuj
SI 84745963	ENIGMA 66	721183 PANDORA	2	11589	4,62	3,77	971,8	426	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
AT 755123529	LEJSI	721294 RALDI	2	12135	4,54	3,45	970,4	435	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona

Preglednica 61: Najboljše krave križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020
Table 61: Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2020

Krava/*Cow*			Oče/*Sire* RŠ Ime/*Name*	Lak-tacija/ *Lact.*	Mleko /*Milk* kg	Maš-čobe/ *Fat* %	Belja kovine/ *Protein* %	Ma+Be *F+P* kg	DMT (dni)/ *Calving interval (Days)*	Rejec/ *Breeder*	Upravna enota/ *Area*
ID	Ime/ *Name*	Odstotek krvi *Blood percentage %*									
SI 54568750		LS - 78 %, RH - 22 %		2	13428	5,06	3,62	1165,2	375	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 94287817	LINA 56	LS - 86 %, RH - 14 %	721150 WELTENBURG	4	12915	4,99	3,73	1125,9	454	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 94536135	65	LS - 70 %, MB – 28 %,RH - 2 %	121443 STRENG	2	15034	4,00	2,97	1047,0	503	Franc HRIBAR	Ljubljana
SI 74336535	LEPINJA	LS - 77 %, MB - 22 %, RH - 1 %	721020 WILLENBERG	3	13232	3,96	3,71	1015,4	488	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 84654263	PELKA	LS - 41 %, RH - 50 %, MB – 9 %	781182 FAGENO-RED	2	14337	3,67	3,30	998,8	597	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
AT 677489119	FERRERO	LS - 81 %, RH - 7 %, MB - 12 %	DE0946527092 HURRICAN	4	10851	5,50	3,68	996,0	452	Damjan KUZMA	Murska Sobota
SI 04033033	KEPRA	LS – 69 %, RH - 31 %	721020 WILLENBERG	4	14962	3,57	3,09	995,8	420	Štefan HRIBAR	Kamnik
SI 54141063	PINKI	LS - 48 %, RH - 52 %	131399 FALINDO-RED-ET	5	12848	4,21	3,43	981,1	566	Alojz PUČNIK	Slovenska Bistrica
SI 64527006	DANA 39	LS - 52 %, RH - 42 %, RW – 6 %	721048 RUMGO	3	12884	4,06	3,44	965,8	373	Leon ANTONIČ	Gornja Radgona
SI 24479880	CASANOVA 77	LS - 34 %, RH - 16 %, MB - 50 %	441135 CASIMIR	2	13887	3,49	3,46	965,5	466	Jože MULEJ	Radovljica
SI 24654269	HAVANA	LS - 37 %, RH - 63 %	781261 PAYBACK	2	13633	3,56	3,41	951,1	410	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
AT 342660828	LARA	LS - 48 %, RH - 2 %, MB – 48 %	FR3803078751 CRASAT	2	13659	3,38	3,55	947,1	362	Damjan KUZMA	Murska Sobota
SI 53744890	ŠIFRA	LS - 18 %, RH - 76 %, MB - 6 %	131398 KOMRO-RED	6	13752	3,55	3,25	936,0	500	Branko ŠTUHEC	Ljutomer
AT 120216222	SVALBE 53	LS - 49 %, RH - 51 %	781099 LARON-RED	5	12103	3,98	3,73	932,2	371	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
AT 694209728	NONNE 5	LS - 86 %, RH - 14 %	721048 RUMGO	3	10696	4,95	3,75	930,0	351	Primož PEVEC	Šentjur pri Celju
SI 34339965	PERLA	LS - 64 %, MB - 35 %, RH - 1 %	720815 RESOLUT	4	12976	3,58	3,51	920,5	413	Mitja ŠONAJA	Ljutomer
SI 04033026	RUŠKA	LS - 44 %, RH - 50 %, MB - 6 %	131398 KOMRO-RED	4	12930	3,75	3,35	917,7	405	Štefan HRIBAR	Kamnik
SI 93912334	LEPA	LS - 55 %, RH - 39 %, MB - 6 %	720778 WALBO	5	10988	4,78	3,55	915,6	1184	Franc ŠIFTAR	Ljutomer
SI 14320017		LS - 80 %, RH - 20 %	121644 IMKO	3	11724	4,05	3,69	907,7	746	Mateja CVEČEK	Slovenska Bistrica
SI 04711269	LENARDA	LS - 47 %, RH - 53 %	781182 FAGENO-RED	2	11403	4,33	3,62	907,0	674	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 44331454	BUŠA	LS - 65 %, RH - 35 %	721048 RUMGO	4	11399	4,39	3,50	900,1	359	Matija ZADRGAL	Kamnik

Preglednica 62: Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2020
Table 62: Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2020

Krava / *Cow*		**Oče/*Sire*** **RŠ Ime / *Name***	**Mleko /*Milk*** **kg**	**Maščobe / *Fat*** **%**	**Beljakovine / *Protein*** **%**	**Ma+Be *F+P*** **kg**	**Rejec / *Breeder***	**Upravna enota /*Area***
ID	**Ime/*Name***							
SI 44660729	LARA	721151 EVEREST	12763	3,50	3,54	898,6	MATEJ BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
SI 04660747	MULA	721310 ELVIS	12239	3,19	3,31	795,6	MATEJ BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
AT 657236538	LIZZI	721311 MINT	11828	4,35	3,81	965,9	DAMJAN BRAČKO	Gornja Radgona
SI 24602042	ELZA	121558 VANDAL	11477	3,96	3,67	874,7	JERNEJ HOHLER	Slovenska Bistrica
SI 15006608	NOVA 10	721357 ZEPTER	11268	3,15	3,08	702,7	JOŽE MULEJ	Radovljica
SI 94951040	REPA 7	721283 HUBRAUM	11177	6,08	3,76	1100,2	ALEŠ ŠMID	Slovenske Konjice
SI 84660914	PENI	721183 PANDORA	10940	3,80	3,43	791,3	MITJA ŠONAJA	Ljutomer
SI 64745202	NIZA 45		10832	4,01	3,19	779,9	JOŽE MULEJ, BLED	Radovljica
SI 24958996	LISTE	721301 VULKAN	10831	4,17	3,4	820,4	MIRAN LOVREC	Ptuj
SI 34982006	RENA	721292 OTHELLO	10815	3,85	3,22	764,7	MITJA ŠONAJA	Ljutomer
SI 44745211	NIPKA 34		10656	3,96	3,41	785,7	JOŽE MULEJ	Radovljica
SI 24660910	RAHELA	721154 WATT	10652	3,64	3,13	722,0	MITJA ŠONAJA	Ljutomer
AT 332293538	LINDSEY 8		10649	4,73	3,42	867,8	PRIMOŽ PEVEC	Šentjur pri Celju
SI 34994708	BORA	121705 ISERDENN	10643	3,51	3,81	778,5	MIRAN MAVRIČ	Ormož
SI 34512397	SANJA	121544 VAFEL	10624	3,88	3,90	827,0	STANKO SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 74660702	REKA	721247 HUMPERT	10598	3,03	3,32	673,0	MATEJ BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
AT 662554138	GUNDI 20	721732 HERZSCHLAG	10490	5,33	3,49	925,7	ALEŠ ŠMID	Slovenske Konjice
SI 64839510	ZETA	721303 EVERGREEN	10442	4,37	3,73	845,6	MILAN STRMŠEK	Ptuj
SI 14805868	SLAMA	721215 RALMES	10432	3,70	3,21	721,0	BRANKO PERNAT	Maribor
SI 14680249	HANA	121639 RAGS	10393	3,87	3,78	795,9	DAMJAN BRAČKO	Gornja Radgona
SI 64848831	ŠARA	121873 MALVI	10361	3,27	3,20	670,9	FRANC KAISER	Slovenska Bistrica

Preglednica 63: Najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2020
Table 63: Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2020

Krava/*Cow*			Oče/*Sire* RŠ Ime/*Name*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be/ *F+P* kg	Rejec/*Breeder*	Upravna enota/*Area*
ID	**Ime/*Name***	**Odstotek krvi *Blood percentage %***							
SI 74677430	LEPA	LS - 81 %, MB – 11 %, RH - 8 %	721048 RUMGO	12461	3,48	3,68	892,6	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 54686519	ZAJKA	LS - 75 %RH - 25 %	421269 VERMEER	11645	3,34	3,45	791,1	Boris PIVEC	Slovenske Konjice
SI 64939593	MUCA 15	LS - 80 %, RH - 15 %, ČB - 4 %, MB - 1%	421044 SILVERSTAR	10845	2,65	3,43	659,4	Marko OBRUL	Slovenske Konjice
SI 94982062	KEA 2	RH - 60 %, LS - 40 %	781036 TABLEAU-RED	10250	3,62	3,34	713,3	Franc JAGODIČ	Šentjur pri Celju
SI 44853215	PACKA 93	LS - 82 %, RH - 18 %	121882 HELBOJ	10226	4,58	3,19	794,8	Jože MULEJ	Radovljica
SI 54848832	VIOLETA	LS - 80 %, RH - 14 %, MB – 6%	121639 RAGS	10222	4,48	3,50	815,4	Franc KAISER	Slovenska Bistrica
SI 74809866	LUCANA 85	RH – 68 %, LS - 32 %	781205 NOVA PP-RED	10071	3,89	3,16	709,2	Andrej HAJŠEK	Slovenska Bistrica
AT 195734738	LAURA	LS - 64 %, RH - 36 %	721294 RALDI	9983	4,51	3,51	800,3	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 14680500	LUČKA	LS - 55 %, RH - 45 %	121862 VEST	9941	3,90	3,65	750,3	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 74865938	MUCA	LS - 63 %, RH - 37 %	121868 IN HONOREM	9769	4,35	3,37	754,2	Matija AČKO	Slovenska Bistrica
SI 64823742	ROŽA 72	LS - 86 %, RH - 8 %, MB - 6 %	121639 RAGS	9765	3,57	3,65	704,8	Janez PIRNAT	Domžale
SI 24868345	AJČA 37	LS - 81 %, RH - 19 %	721312 WINDOW	9728	3,53	3,56	690,3	Martin KONEČNIK	Slovenj Gradec
SI 14691232	LUBRA	LS - 68 %, RH - 26 %, MB - 6 %	721283 HUBRAUM	9651	3,54	3,17	647,6	Kristijan STAJNKO	Ljutomer
SI 54865033	GELI 52	LS - 84 %, RH - 16 %	721301 VULKAN	9650	5,13	3,60	843,0	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 14873096	RUKOLA	LS - 70 %, RH - 27 %, MB - 3 %	721311 MINT	9597	4,37	3,56	761,3	Matija ZADRGAL	Kamnik
SI 84690069	VREČKA	LS - 75 %, MB - 12 %, ČB – 9%, RH - 4 %	421322 ECHT (ni po RP)	9593	3,21	3,55	648,4	Branko ŠTUHEC	Ljutomer
SI 24840480	MELANIJA	LS - 85 %, RH – 9 %, ČB – 6 %	121882 HELBOJ	9545	4,06	3,29	701,7	Miran LOVREC	Ptuj
SI 64865032	ZEBRA 8	LS - 84 %, MB – 3 %, NZ – 13 %	721283 HUBRAUM	9532	4,76	3,47	784,6	Aleš ŠMID	Slovenske Konjice
SI 94679997	VATA	LS - 86 %, RH - 14 %	720977 WALDBRAND	9523	3,81	3,68	713,0	Andrej ŽNIDARIČ	Ljutomer
SI 24680365	REZA	LS - 74 %, MB - 25 %, RH - 1 %	121639 RAGS	9511	5,06	3,63	826,4	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 74677430	LEPA	LS - 81 %, MB - 11 %, RH - 8 %	721247 HUMPERT	9486	3,87	3,21	671,0	Klemen GAŠPERLIN	Kranj

Preglednica 64: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (LS), najmanj 5 laktacij, Slovenija 2020

Table 64: Top herds with Simmental breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2020

Rejec/*Breeder*	Upravna enota/*Area*	Delež LS krav/*% of Simmental cows*	Št. LS krav/ *Number of Simmental cows*	Št. vseh krav/*Cows (total)*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine / *Protein* %	Ma+Be/ *F+P* kg	DMT LS črede (dni)/*DMT LS herds (day)*
Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi	8,7	6	69	12617	3,41	3,42	862,0	455
Mitja ŠONAJA	Ljutomer	47,6	10	21	10972	3,66	3,49	784,6	425
Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona	60,9	14	23	10785	3,44	3,75	775,1	466
Robert ŠČAP	Lendava/Lendva	40,0	12	30	10366	3,79	3,49	754,7	432
Jernej HOHLER	Slovenska Bistrica	92,3	24	26	10015	3,71	3,53	725,0	444
Dominik LENART	Ptuj	21,5	20	93	9962	3,98	3,67	761,7	354
Aleš ŠMID	Slovenske Konjice	81,7	58	71	9674	4,88	3,68	828,8	388
Martin KONEČNIK	Slovenj Gradec	18,9	7	37	9571	3,86	3,66	719,2	473
Andrej PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice	85,2	23	27	9277	4,13	3,57	713,9	393
Gregor RUPNIK	Šmarje pri Jelšah	82,7	43	52	9262	4,09	3,54	706,4	424
Andrej ŽNIDARIČ	Ljutomer	53,8	7	13	9241	4,14	3,55	710,6	522
Franc KAISER	Slovenska Bistrica	46,7	14	30	9235	4,17	3,67	723,8	416
Matija ZADRGAL	Kamnik	71,0	49	69	9158	3,96	3,44	677,5	377
Alojz PUČNIK	Slovenska Bistrica	7,9	8	101	9105	3,97	3,62	691,1	365
Franc KOLER	Gornja Radgona	57,9	22	38	9105	4,27	3,67	722,	395
Davorin RANTAŠA	Gornja Radgona	90,5	38	42	9086	4,25	3,55	708,3	406
Damjan BRAČKO	Gornja Radgona	70,0	56	80	9047	4,26	3,64	714,0	424
Milan STRMŠEK	Ptuj	29,4	10	34	9042	4,04	3,65	695,2	377
Boštjan LUZNAR	Domžale	40,0	6	15	9031	3,63	3,28	624,1	424
Jožef HAJŠEK	Ptuj	11,3	6	53	9012	4,08	3,51	684,3	354
Stanko GREGOREC	Gornja Radgona	83,0	39	47	8987	3,89	3,41	655,7	385

Preglednica 65: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020

Table 65: Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2020

Rejec/*Breeder*	Upravna enota/ *Area*	Delež LSX krav/*% of Simmental cows*	Št. LSX krav/ *Number of Simmental cows*	Št. vseh krav/ *Cows (total)*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be *F+P* kg	DMT LSX črede (dni)/*DMT LSX herds (day)*
Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona	30,4	7	23	11187	3,55	3,72	813,3	415
Mitja ŠONAJA	Ljutomer	42,9	9	21	11131	3,93	3,50	826,6	409
Andrej HAJŠEK	Slovenska Bistrica	11,3	6	53	10801	3,76	3,30	762,0	398
Aleš ŠMID	Slovenske Konjice	15,5	11	71	10563	4,66	3,63	875,6	403
Martin KONEČNIK	Slovenj Gradec	24,3	9	37	10496	3,70	3,51	757,3	450
Alojz PUČNIK	Slovenska Bistrica	7,9	8	101	10478	3,95	3,62	793,4	456
Bojan FREŠER	Slovenska Bistrica	21,7	5	23	10277	4,03	3,50	773,8	498
Matjaž SOKLIČ	Radovljica	10,6	5	47	10260	3,94	3,37	750,2	419
Štefan HRIBAR	Kamnik	28,6	12	42	9915	4,04	3,40	737,9	389
Klemen GAŠPERLIN	Kranj	13,5	10	74	9892	3,78	3,34	703,8	392
Stanko GREGOREC	Gornja Radgona	17,0	8	47	9347	3,95	3,38	685,8	433
Franja PAČNIK	Slovenj Gradec	21,9	7	32	9307	3,66	3,42	659,5	387
Hilda PASKOLO	Pesnica	9,8	6	61	9284	3,95	3,49	690,2	421
Janez GALJOT	Kranj	6,1	6	98	9231	3,94	3,44	681,6	436
Franc JAGODIČ	Šentjur pri Celju	27,1	13	48	9191	3,77	3,39	658,7	375
Janez ZMRZLIKAR	Kranj	9,6	5	52	9074	4,32	3,46	706,5	430
Evgen ZEMLJIČ	Ormož	21,6	8	37	9064	4,08	3,58	694,6	483
Matija ZADRGAL	Kamnik	21,8	15	69	9039	4,17	3,45	688,7	384
Štefan TKALČIČ	Maribor	22,2	12	54	9025	3,76	3,65	668,2	401
Jožef SLAVIČ	Ljutomer	22,0	11	50	9007	4,76	3,37	732,4	417
Branko ŠTUHEC	Ljutomer	59,5	44	74	8992	3,81	3,53	660,0	421

4.3.2.2 Prireja mleka krav lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih

Preglednica 66: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2020
Table 66: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (let,m)/ *Age at calving (year, mm)***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	5.009	4,08	6156	249,3	4,05	211,3	3,43
KR	2.660	4,05	6421	257,7	4,01	215,8	3,36
LJ	4.811	4,08	5771	231,8	4,02	194,7	3,37
MS	5.319	4,04	6197	260,8	4,21	213,7	3,45
NG	402	5,02	4957	190,8	3,85	159,2	3,21
NM	769	4,08	5628	225,7	4,01	190,0	3,38
PT	9.198	4,06	6105	251,7	4,12	212,1	3,47
Slovenija/Slovenia	28.168	4,06	6075	248,6	4,09	208,2	3,43

Preglednica 67: Mlečnost lisastih krav (LS) po zavodih, Slovenija 2020
Table 67: Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (let,m)/ *Age at calving (year,mm)***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	3.768	4,7	6042	244,5	4,05	207,9	3,44
KR	1.801	4,04	6275	251,4	4,01	211,7	3,37
LJ	3.824	4,07	5684	227,2	4,00	191,9	3,38
MS	4.105	4,03	6087	256,2	4,21	210,1	3,45
NG	270	4,11	4722	180,5	3,82	151,6	3,21
NM	559	4,08	5457	218,0	3,99	184,2	3,38
PT	7.633	4,05	6006	247,6	4,12	208,7	3,48
Slovenija/Slovenia	21.960	4,05	5964	243,9	4,09	204,8	3,43

Preglednica 68: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 20
Table 68: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (leto)/ *Age at calving (year)***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	1.241	4,11	6502	263,8	4,06	221,7	3,41
KR	859	4,09	6726	270,9	4,03	224,2	3,33
LJ	987	4,11	6106	249,4	4,08	205,5	3,36
MS	1.214	4,10	6571	276,3	4,21	225,7	3,44
NG	132	5,06	5438	211,7	3,89	174,8	3,21
NM	210	4,08	6081	246,0	4,05	205,6	3,38
PT	1.565	4,11	6586	271,9	4,13	228,2	3,47
Slovenija/Slovenia	6.208	4,10	6468	265,3	4,10	220,4	3,41

Preglednica 69: Mlečnost lisastih (LS) krav po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020
Table 69: Milk yield of Simmental breed (LS) cows on family farms by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (let,m)/ *Age at calving (year,mm)***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	3.768	4,07	6042	244,5	4,05	207,9	3,44
KR	1.788	4,04	6279	251,7	4,01	211,9	3,37
LJ	3.824	4,07	5684	227,2	4,00	191,9	3,38
MS	4.105	4,03	6087	256,2	4,21	210,1	3,45
NG	265	5,00	4743	181,4	3,82	152,2	3,21
NM	559	4,08	5457	218,0	3,99	184,2	3,3,38
PT	7.633	4,05	6006	247,6	4,12	208,7	3,48
Slovenija/Slovenia	21.942	4,05	5964	243,9	4,09	204,9	3,43

Preglednica 70: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020
Table 70: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (leto)/ *Age at calving (year)***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	1.241	4,11	6502	263,8	4,06	221,7	3,41
KR	851	4,09	6730	271,2	4,03	224,4	3,33
LJ	987	4,11	6106	249,4	4,08	205,5	3,36
MS	1.214	4,10	6571	276,3	4,21	225,7	3,44
NG	131	5,06	5449	212,3	3,90	175,2	3,22
NM	210	4,08	6081	246,0	4,05	205,6	3,38
PT	1.565	4,11	6586	271,9	4,13	228,2	3,47
Slovenija/Slovenia	6.199	4,10	6468	265,3	4,10	220,4	3,41

Preglednica 71: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020
Table 71: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
CE	5.009	4,08	6156	249,3	4,05	211,3	3,43
KR	2.639	4,05	6424	258,0	4,02	215,9	3,36
LJ	4.811	4,08	5771	231,8	4,02	194,7	3,37
MS	5.319	4,04	6197	260,8	4,21	213,7	3,45
NG	396	5,02	4976	191,6	3,85	159,8	3,21
NM	769	4,08	5628	225,7	4,01	190,0	3,38
PT	9.198	4,06	6105	251,7	4,12	212,1	3,47
Slovenija/Slovenia	**28.141**	**4,06**	**6075**	**248,6**	**4,09**	**208,3**	**3,43**

Preglednica 72: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po upravih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 72: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
Radovljica	270	7066	281,7	3,99	234,4	3,32
Slovenske Konjice	1146	6905	284,2	4,12	241,5	3,50
Kamnik	534	6763	272,8	4,03	229,7	3,40
Kranj	937	6702	273,2	4,08	228,3	3,41
Jesenice	61	6678	267,3	4,00	222,9	3,34
Ljutomer	1287	6636	277,6	4,18	231,0	3,48
Gornja Radgona	1887	6521	275,2	4,22	225,7	3,46
Slovenska Bistrica	1639	6383	262,3	4,11	222,9	3,49
Žalec	383	6295	256,7	4,08	216,8	3,44
Ptuj	2012	6264	260,9	4,17	218,7	3,49
Šmarje pri Jelšah	1014	6249	249,3	3,99	216,3	3,46
Maribor	1174	6206	257,5	4,15	214,5	3,46
Slovenj Gradec	420	6201	244,8	3,95	212,4	3,43
Sevnica	87	6181	256,0	4,14	210,1	3,40
Škofja Loka	1388	6098	242,4	3,97	203,5	3,34
Domžale	732	6097	247,6	4,06	207,4	3,40
Pesnica	763	6091	245,2	4,03	208,1	3,42
Lendava/Lendva	153	6061	252,4	4,17	207,1	3,42
Radlje ob Dravi	759	6045	242,5	4,01	209,7	3,47
Novo mesto	210	6011	242,5	4,03	205,1	3,41
Krško	99	5990	237,2	3,96	203,5	3,40
Zagorje ob Savi	320	5984	236,1	3,94	201,0	3,36
Šentjur pri Celju	745	5972	246,4	4,13	204,2	3,42
Ribnica	95	5971	246,3	4,13	201,9	3,38
Velenje	167	5935	243,7	4,11	202,2	3,41
Postojna	29	5894	228,5	3,88	191,2	3,24
Metlika	13	5856	257,1	4,39	199,4	3,41
Lenart	1489	5828	240,4	4,12	201,1	3,45
Ormož	1143	5815	243,5	4,19	203,4	3,50
Celje	259	5734	232,9	4,06	193,7	3,38
Grosuplje	573	5664	228,5	4,03	192,9	3,41
Ljubljana	1618	5654	229,2	4,05	190,3	3,37
Murska Sobota	2000	5617	237,1	4,22	191,6	3,41
Ruše	205	5581	227,5	4,08	191,8	3,44
Trebnje	189	5537	221,8	4,01	186,1	3,36
Črnomelj	12	5490	198,3	3,61	176,8	3,22
Litija	369	5464	217,1	3,97	184,0	3,37
Laško	405	5436	217,6	4,00	180,6	3,32
Cerknica	76	5342	211,3	3,96	176,8	3,31
Mozirje	174	5314	211,3	3,98	175,1	3,29
Dravograd	187	5251	212,4	4,05	179,2	3,41
Ravne na Koroškem	118	5210	194,8	3,74	172,0	3,30
Idrija	207	5018	194,2	3,87	160,9	3,21
Vrhnika	221	4994	189,8	3,80	168,4	3,37
Tolmin	88	4900	186,6	3,81	157,6	3,22
Logatec	239	4825	185,0	3,83	155,3	3,22
Ilirska Bistrica	20	4734	174,8	3,69	156,3	3,30
Brežice	159	4693	183,7	3,92	155,7	3,32
Nova Gorica	16	4630	174,0	3,76	147,5	3,19
Ajdovščina	36	4476	176,4	3,94	141,3	3,16
Hrastnik	21	3611	139,2	3,86	111,7	3,09
Trbovlje	10	3231	119,3	3,69	101,4	3,14

Preglednica 73: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 73: Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/*Protein* kg**	**Beljakovine/*Protein* %**
Radovljica	167	7191	284,9	3,96	239,6	3,33
Slovenske Konjice	941	6786	280,6	4,14	238,3	3,51
Kamnik	418	6644	264,6	3,98	225,7	3,4
Jesenice	32	6559	265,4	4,05	221,6	3,38
Kranj	617	6476	263,9	4,07	221,8	3,43
Ljutomer	991	6452	270,5	4,19	224,9	3,49
Gornja Radgona	1462	6426	271,6	4,23	222,7	3,47
Postojna	14	6360	240,2	3,78	211,3	3,32
Šmarje pri Jelšah	860	6236	247,9	3,98	215,8	3,46
Ptuj	1652	6205	258,5	4,17	217,0	3,50
Slovenska Bistrica	1189	6151	252,6	4,11	215,4	3,50
Lendava/Lendva	101	6129	256,0	4,18	209,0	3,41
Maribor	917	6095	252,6	4,14	210,6	3,46
Radlje ob Dravi	655	6022	241,0	4,00	209,1	3,47
Domžale	566	6021	244,3	4,06	204,7	3,40
Žalec	260	6008	243,8	4,06	206,7	3,44
Pesnica	657	5998	240,7	4,01	204,9	3,42
Škofja Loka	982	5990	237,8	3,97	200,5	3,35
Novo mesto	152	5979	240,4	4,02	204,8	3,42
Zagorje ob Savi	268	5967	235,0	3,94	201,1	3,37
Sevnica	55	5910	242,1	4,10	200,9	3,40
Slovenj Gradec	246	5907	233,1	3,90	203,3	3,44
Krško	70	5898	233,4	3,96	200,9	3,41
Ribnica	81	5830	239,8	4,11	196,8	3,37
Lenart	1324	5805	239,7	4,13	200,2	3,45
Ormož	1046	5780	242,2	4,19	202,1	3,50
Šentjur pri Celju	553	5769	237,0	4,11	196,7	3,41
Velenje	94	5739	233,5	4,07	198,4	3,46
Metlika	10	5734	261,3	4,56	189,1	3,30
Grosuplje	483	5617	225,5	4,02	191,0	3,40
Celje	230	5615	226,7	4,04	189,4	3,37
Ljubljana	1276	5558	224,6	4,04	187,5	3,37
Murska Sobota	1559	5531	232,8	4,21	188,9	3,41
Ruše	175	5473	224,3	4,10	188,2	3,44
Litija	285	5391	213,0	3,95	181,4	3,37
Trebnje	124	5246	208,6	3,98	175,5	3,35
Laško	283	5226	208,9	4,00	173,5	3,32
Cerknica	53	5179	200,9	3,88	171,6	3,31
Dravograd	133	5114	205,0	4,01	174,7	3,42
Ravne na Koroškem	52	5091	184,6	3,63	168,0	3,30
Mozirje	129	5085	203,0	3,99	168,4	3,31
Vrhnika	167	4797	181,5	3,78	161,6	3,37
Idrija	128	4780	184,0	3,85	153,6	3,21
Logatec	198	4772	181,8	3,81	153,5	3,22
Brežice	143	4640	181,4	3,91	154,0	3,32
Tolmin	72	4632	174,7	3,77	147,1	3,18
Ilirska Bistrica	15	4386	159,9	3,65	145,0	3,31
Ajdovščina	24	4369	175,8	4,02	138,1	3,16
Nova Gorica	12	4317	163,0	3,78	137,1	3,18
Hrastnik	17	3663	140,5	3,83	115,2	3,15

Preglednica 74: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 74: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
Slovenske Konjice	205	7454	300,8	4,04	256,1	3,44
Ljutomer	296	7253	301,2	4,15	251,2	3,46
Kamnik	116	7194	302,3	4,20	244,2	3,39
Kranj	320	7138	291,3	4,08	240,7	3,37
Slovenska Bistrica	450	6997	288,0	4,12	242,8	3,47
Žalec	123	6900	284,0	4,12	238,2	3,45
Radovljica	103	6864	276,5	4,03	226,0	3,29
Gornja Radgona	425	6850	287,7	4,20	235,9	3,44
Jesenice	29	6809	269,4	3,96	224,5	3,3
Ribnica	14	6789	284,0	4,18	231,7	3,41
Celje	29	6679	281,9	4,22	227,8	3,41
Pesnica	106	6664	273,6	4,11	228,0	3,42
Sevnica	32	6646	279,9	4,21	226,1	3,40
Slovenj Gradec	174	6617	261,4	3,95	225,2	3,40
Maribor	257	6603	275,1	4,17	228,3	3,46
Šentjur pri Celju	192	6555	273,6	4,17	225,9	3,45
Ptuj	360	6533	272,0	4,16	226,6	3,47
Škofja Loka	406	6360	253,5	3,99	210,7	3,31
Domžale	166	6355	258,9	4,07	216,7	3,41
Šmarje pri Jelšah	154	6321	257,3	4,07	219,3	3,47
Krško	29	6214	246,2	3,96	209,6	3,37
Ruše	30	6207	246,1	3,97	212,8	3,43
Ormož	97	6197	257,5	4,16	217,9	3,52
Radlje ob Dravi	104	6189	252,0	4,07	213,8	3,45
Velenje	73	6189	257,0	4,15	207,1	3,35
Tolmin	16	6105	240,4	3,94	204,7	3,35
Novo mesto	58	6094	247,9	4,07	206,1	3,38
Trebnje	65	6092	246,9	4,05	206,3	3,39
Zagorje ob Savi	52	6071	241,7	3,98	200,2	3,30
Ljubljana	342	6015	246,3	4,09	200,7	3,34
Lenart	165	6014	246,1	4,09	208,4	3,47
Mozirje	45	5969	235,1	3,94	194,1	3,25
Lendava/Lendva	52	5928	245,5	4,14	203,3	3,43
Laško	122	5923	237,8	4,01	197,2	3,33
Murska Sobota	441	5922	252,3	4,26	201,5	3,40
Grosuplje	90	5913	244,5	4,13	203,0	3,43
Cerknica	23	5717	235,3	4,12	188,8	3,30
Litija	84	5710	231,1	4,05	192,9	3,38
Vrhnika	54	5605	215,6	3,85	189,2	3,38
Dravograd	54	5587	230,7	4,13	190,2	3,40
Postojna	15	5459	217,5	3,98	172,5	3,16
Idrija	79	5403	210,7	3,90	172,8	3,20
Ravne na Koroškem	66	5304	202,8	3,82	175,2	3,30
Brežice	16	5172	204,9	3,96	170,6	3,30
Logatec	41	5084	200,8	3,95	164,2	3,23
Ajdovščina	12	4689	177,6	3,79	147,8	3,15

Preglednica 75: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 75: Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	Št. laktacij/*No. of lactations*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/*Protein* kg	Beljakovine/*Protein* %
Slovenske Konjice	373	6689	280,1	4,19	233,6	3,49
Radovljica	85	6434	256,2	3,98	212,5	3,30
Ljutomer	444	6217	259,5	4,17	215,2	3,46
Gornja Radgona	584	6167	262,2	4,25	211,3	3,43
Kamnik	157	6158	250,8	4,07	209,8	3,41
Jesenice	20	6135	243,0	3,96	205,5	3,35
Kranj	301	6092	248,2	4,07	207,2	3,40
Slovenska Bistrica	492	6024	250,2	4,15	211,0	3,50
Lendava/Lendva	60	5992	247,1	4,12	201,4	3,36
Maribor	343	5935	249,4	4,20	203,4	3,43
Šmarje pri Jelšah	284	5870	234,8	4,00	203,6	3,47
Krško	31	5849	233,2	3,99	195,1	3,34
Pesnica	228	5826	236,5	4,06	197,6	3,39
Domžale	209	5810	238,4	4,10	198,9	3,42
Ptuj	625	5799	244,7	4,22	201,0	3,47
Žalec	126	5761	237,5	4,12	197,7	3,43
Sevnica	20	5738	241,3	4,20	195,7	3,41
Slovenj Gradec	107	5695	226,6	3,98	194,4	3,41
Škofja Loka	385	5642	223,6	3,96	187,1	3,32
Ribnica	25	5637	232,1	4,12	188,1	3,34
Lenart	417	5609	233,9	4,17	192,5	3,43
Novo mesto	59	5585	229,2	4,10	191,3	3,42
Šentjur pri Celju	225	5584	232,5	4,16	191,4	3,43
Velenje	45	5523	227,6	4,12	189,6	3,43
Radlje ob Dravi	214	5510	219,9	3,99	190,0	3,45
Zagorje ob Savi	71	5492	218,6	3,98	185,8	3,38
Cerknica	14	5484	215,7	3,93	179,5	3,27
Ormož	372	5436	228,8	4,21	189,5	3,49
Grosuplje	158	5359	218,4	4,07	182,1	3,40
Murska Sobota	538	5322	224,6	4,22	180,4	3,39
Celje	76	5295	219,1	4,14	180,5	3,41
Ljubljana	447	5254	215,8	4,11	177,4	3,38
Laško	108	5242	210,1	4,01	173,2	3,30
Trebnje	51	5148	205,6	3,99	175,6	3,41
Dravograd	57	5020	202,4	4,03	169,2	3,37
Litija	96	5017	199,0	3,97	167,0	3,33
Ruše	48	4911	205,9	4,19	164,5	3,35
Vrhnika	69	4670	180,3	3,86	159,4	3,41
Ravne na Koroškem	29	4659	180,0	3,86	154,1	3,31
Logatec	60	4580	177,8	3,88	148,6	3,24
Idrija	46	4553	176,3	3,87	144,0	3,16
Brežice	36	4539	172,4	3,80	147,4	3,25
Mozirje	44	4513	183,6	4,07	147,3	3,26
Tolmin	20	4338	162,4	3,74	137,5	3,17

Preglednica 76: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 76: Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	Št. laktacij/*No. of lactations*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/*Protein* kg	Beljakovine/*Protein* %
Radovljica	54	6716	268,5	4,00	223,7	3,33
Slovenske Konjice	315	6604	277,1	4,20	230,9	3,50
Jesenice	11	6165	247,4	4,01	209,7	3,40
Ljutomer	354	6131	257,5	4,20	212,0	3,46
Kamnik	132	6122	247,5	4,04	207,8	3,39
Lendava/Lendva	34	6115	253,4	4,14	205,2	3,36
Gornja Radgona	498	6089	258,5	4,25	208,6	3,43
Kranj	226	6021	245,0	4,07	204,8	3,40
Slovenska Bistrica	388	5927	246,8	4,16	208,0	3,51
Maribor	289	5892	246,0	4,18	201,5	3,42
Šmarje pri Jelšah	249	5846	234,3	4,01	203,3	3,48
Pesnica	211	5829	235,8	4,05	197,7	3,39
Domžale	174	5794	237,1	4,09	198,4	3,43
Krško	25	5782	229,0	3,96	193,3	3,34
Ptuj	524	5732	241,6	4,21	198,6	3,47
Novo mesto	46	5660	231,8	4,09	194,9	3,44
Lenart	373	5600	233,8	4,18	192,3	3,43
Škofja Loka	284	5569	220,1	3,95	185,7	3,33
Žalec	92	5567	229,5	4,12	190,5	3,42
Slovenj Gradec	69	5554	220,5	3,97	189,1	3,40
Ribnica	23	5527	229,7	4,16	185,2	3,35
Šentjur pri Celju	177	5508	229,5	4,17	188,5	3,42
Radlje ob Dravi	192	5471	218,0	3,98	188,9	3,45
Zagorje ob Savi	57	5464	219,9	4,02	187,0	3,42
Ormož	348	5382	226,9	4,22	187,3	3,48
Grosuplje	135	5364	218,3	4,07	181,9	3,39
Sevnica	14	5341	221,6	4,15	181,9	3,41
Velenje	23	5306	212,8	4,01	183,2	3,45
Murska Sobota	446	5279	222,5	4,21	179,0	3,39
Celje	67	5225	215,2	4,12	178,0	3,41
Ljubljana	360	5171	211,3	4,09	174,7	3,38
Laško	80	5113	204,8	4,01	167,9	3,28
Litija	80	4947	194,6	3,93	164,0	3,31
Dravograd	47	4932	197,8	4,01	166,6	3,38
Trebnje	38	4929	199,9	4,06	170,1	3,45
Ruše	47	4908	205,7	4,19	164,6	3,35
Ravne na Koroškem	13	4704	177,8	3,78	155,1	3,30
Logatec	47	4623	179,1	3,87	150,3	3,25
Brežice	35	4554	172,9	3,80	147,9	3,25
Mozirje	35	4498	185,5	4,12	146,5	3,26
Vrhnika	51	4344	167,4	3,85	147,8	3,40
Idrija	31	4269	169,5	3,97	135,3	3,17
Tolmin	18	4196	157,5	3,75	132,8	3,16

Preglednica 77: Mlečnost prvesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 77: Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/*Area*	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* Kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
Slovenske Konjice	58	7146	296,6	4,15	247,8	3,47
Gornja Radgona	86	6617	283,7	4,29	226,9	3,43
Ljutomer	90	6557	267,5	4,08	227,8	3,47
Slovenska Bistrica	104	6383	262,8	4,12	221,9	3,48
Kamnik	25	6350	268,6	4,23	220,3	3,47
Kranj	75	6305	257,6	4,09	214,2	3,40
Žalec	34	6285	259,2	4,12	217,3	3,46
Ormož	24	6228	256,2	4,11	221,3	3,55
Maribor	54	6164	267,3	4,34	213,7	3,47
Ptuj	101	6143	260,6	4,24	213,4	3,47
Šmarje pri Jelšah	35	6039	238,8	3,96	205,6	3,40
Slovenj Gradec	38	5950	237,8	4,00	204,1	3,43
Radovljica	31	5942	234,7	3,95	193,2	3,25
Domžale	35	5892	244,9	4,16	201,4	3,42
Šentjur pri Celju	48	5864	243,7	4,16	202,1	3,45
Radlje ob Dravi	22	5855	236,0	4,03	199,3	3,40
Škofja Loka	101	5850	233,4	3,99	191,1	3,27
Lendava/Lendva	26	5831	238,8	4,10	196,3	3,37
Pesnica	17	5793	245,3	4,23	195,9	3,38
Trebnje	13	5787	222,0	3,84	191,6	3,31
Velenje	22	5750	243,0	4,23	196,4	3,42
Lenart	44	5678	234,5	4,13	193,7	3,41
Laško	28	5610	225,2	4,01	188,6	3,36
Zagorje ob Savi	14	5607	213,5	3,81	180,8	3,22
Ljubljana	87	5595	234,2	4,19	188,9	3,38
Vrhnika	18	5593	216,8	3,88	192,3	3,44
Murska Sobota	92	5533	235,0	4,25	186,7	3,37
Dravograd	10	5431	223,8	4,12	181,4	3,34
Litija	16	5365	221,0	4,12	182,3	3,40
Grosuplje	23	5325	218,5	4,10	183,4	3,44
Novo mesto	13	5320	220,3	4,14	178,5	3,36
Idrija	15	5139	190,4	3,71	162,0	3,15
Ravne na Koroškem	16	4623	181,8	3,93	153,3	3,32
Logatec	13	4427	173,3	3,91	142,4	3,22

4.3.3 Prireja mleka krav črno-bele pasme

Preglednica 78: Prireja mleka krav črno-bele pasme po letih
Table 78: Milk yield of Holstein cows by years

Leto/ *Year*	Črno-bela/*Holstein*				Slovenija/*Slovenia*			
	Št. lakt. zaklj./*No. of lactations*	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe/ *Fat %*	Beljakovine/ Protein %	Št. lakt. zaklj./*No. of lactation*	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe/ *Fat %*	Beljakovine/ *Protein %*
2020	33.949	8403	3,94	3,31	77.499	7160	4,01	3,37
2019	33.503	8261	3,93	3,28	77.397	7043	4,00	3,33
2018	33.934	8256	3,93	3,27	78.748	7052	4,00	3,32
2017	33.956	8042	3,96	3,27	79.888	6858	4,01	3,32
2016	34.094	7839	3,97	3,28	80.626	6690	4,01	3,32
2015	33.249	7535	3,97	3,28	79.656	6424	4,01	3,32
2014	32.180	7414	3,98	3,26	77.965	6328	4,02	3,31
2013	32.294	7385	3,97	3,27	79.673	6304	4,01	3,32
2012	32.316	7345	3,95	3,27	82.022	6224	4,00	3,32
2011	31.529	7226	3,93	3,27	81.734	6110	3,99	3,32
2010	30.996	7191	3,91	3,25	81.410	6062	3,97	3,30
2009	30.575	7188	3,93	3,25	81.117	6012	4,00	3,31
2008	30.048	7247	3,98	3,21	80.669	6043	4,05	3,26
2007	29.439	7204	3,98	3,20	79.682	6016	4,06	3,25
2006	28.734	6978	4,02	3,20	79.376	5802	4,09	3,26
2005	28.183	6857	4,07	3,22	79.431	5670	4,13	3,28
2003	22.014	6858	4,09	3,26	64.426	5601	4,15	3,33
2001	18.484	6860	4,07	3,28	57.589	5452	4,14	3,34
2000	17.164	6633	4,05	3,28	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.358	5930	3,92	3,14	55.450	4504	3,94	3,20
1990	11.623	5489	3,65	—	50.994	4092	3,74	—
1980	7.560	4762	3,72	—	32.418	3982	3,76	—
1975	4.825	4359	3,69	—	18.350	3853	3,75	—
1970	3.017	4010	3,79	—	15.084	3564	3,87	—
1960	334	2697	3,68	—	10.678	2974	3,79	—

Preglednica 79: Mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme v letih 2020 in 2019 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2020
Table 79: Milk yields of Holstein breed in 2020 and 2019 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2020

Pasma/ *Breed*	Št. lakt./ *No. of lactation*	Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)*	Cela laktacija/*Full lactation*					Standardna laktacija/*Standard lactation*				
			Št. lakt./ *No. of lactation*	Št. molznih dni/*Days of lactations*	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe *Fat %*	Beljakovine/ *Protein %*	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe/*Fat*		Beljakovine/Protein	
									kg	%	kg	%
LS	21.960	4,05	18491	357	6714	4,15	3,50	5964	243,9	4,09	204,8	3,43
LSX	6.208	4,10	5288	361	7322	4,16	3,47	6468	265,3	4,10	220,4	3,41
LS + LSX	28.168	4,06	23.779	358	6850	4,15	3,49	6075	248,6	4,09	208,2	3,43
ČB/Holstein 2020	33-949	7,00	27.682	379	9838	394,9	4,01	8403	331,0	3,94	278,4	3,31
ČB/Holstein 2019	33.503	4,03	27.304	380	9707	4,00	3,36	8261	324,8	3,93	271,3	3,28
RJ	7.772	5,00	6332	382	7276	4,17	3,54	6130	251,4	4,10	212,3	3,46
CK	39	5,09	35	299	3355	3,73	3,31	3297	123,1	3,73	109,0	3,30
Druge/Others	7.571	4,03	6258	367	7707	4,07	3,43	6699	268,1	4,00	225,3	3,36
Slovenija 2020	77.499	4,04	64.086	370	8264	4,07	3,44	7160	286,8	4,01	241,0	3,37
Slovenija 2019	77.397	4,33	64.317	371	8131	4,06	3,40	7043	281,6	4,00	234,6	3,33
Slovenija 2018	78.748	4,36	65..659	368	8120	4,06	3,39	7052	282,0	4,00	233,8	3,32
Slovenija 2017	79.888	4,05	66.635	366	7851	4,07	3,39	6858	275,2	4,01	227,5	3,32
Slovenija 2016	80.626	4,05	67.430	369	7.680	4,08	3,40	6690	268,3	4,01	222,4	3,32

Preglednica 80: Mlečnost krav črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020
Table 80: Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2020

Laktacija/*Parity*	**Št. lakt/ *No. of lactatinns***	**Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)***	**Mleko/*Milk kg***	**Maščobe/*Fat kg***	**Maščobe/*Fat %***	**Beljakovine/ *Protein kg***	**Beljakovine/ *Protein %***
1	11634	2,04	7805	307,2	3,94	258,5	3,31
2	8881	3,06	8693	343,0	3,95	291,7	3,36
3	6191	4,08	8951	351,5	3,93	295,6	3,30
>=4	7243	6,09	8541	336,9	3,94	279,5	3,27
Skupaj (ČB)/ Total (Holstein)	33949	4,00	8403	331,0	3,94	278,4	3,31

4.3.3.1 Vrhunski dosežki krav črno-bele pasme

Preglednica 81: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 5 laktacij), Slovenija 2020
Table 81: Top herds with Holstein breed cows (min 5 lactations), Slovenia 2020

Rejec/*Breeder*	**Upravna enota/ *Area***	**Delež ČB laktac./ *% of Holstein lactac.***	**Št. ČB lakt./ *Number of Holstein lact.s***	**Št. vseh lakt./ *Nr.of Lact. (total)***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/ *Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* %**	**Ma+Be *F+P* kg**	**DMT črede (dni)/*DMT herds (Day)***
Matjaž ROZMAN	Kranj	100	40	40	13468	3,61	3,19	915,0	413
Gregor ROČNIK	Velenje	91,2	52	57	13118	3,75	3,23	915,7	383
Slavko STUDEN	Kranj	100	27	27	12889	3,89	3,20	914,8	467
Albert VORŠIČ	Ormož	100	74	74	12071	3,50	3,29	820,0	411
Franc KAISER	Slovenska Bistrica	33,3	10	30	12064	3,93	3,45	890,3	393
Miroslav PETROVIČ	Maribor	100	38	38	11862	3,47	3,29	801,9	426
Peter KASTELIC	Novo mesto	36,6	15	41	11845	4,12	3,35	884,9	473
Alojzij KUŽNIK	Trebnje	65,6	40	61	11622	3,81	3,30	826,1	430
Milan VALENTINČIČ	Grosuplje	98,8	79	80	11616	3,95	3,33	845,9	390
Nada JAMŠEK	Kamnik	100	50	50	11437	3,46	3,27	769,0	451
Matej PURGAR	Kranj	100	58	58	11353	3,45	3,19	754,1	402
Denis VASLE	Žalec	97,6	40	41	11323	4,01	3,34	832,3	383
Rok ŠKET	Šmarje pri Jelšah	96,3	77	80	11202	3,80	3,32	796,8	423
Sandi ERKER	Slovenska Bistrica	100	59	59	11168	3,48	3,48	777,1	483
Mirko RIMAHAZI	Radovljica	91,9	102	111	11135	3,66	3,33	779,4	384
Janez OMAN	Škofja Loka	91,9	57	62	11100	3,66	3,26	768,7	404
Martin ŠUTJA	Gornja Radgona	85,0	34	40	11047	3,86	3,41	803,3	397
Peter RAKUN	Žalec	59,4	41	69	11025	3,70	3,39	780,8	436
Martin KONEČNIK	Slovenj Gradec	54,0	20	37	10986	3,62	3,48	780,1	477
Boštjan JUHART	Slovenske Konjice	96,8	60	62	10981	3,77	3,29	776,0	489
Metod JEREB	Domžale	78,8	52	66	10927	3,68	3,34	767,1	404

Preglednica 82: Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2020
Table 82: Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire* RŠ Ime/*Name*	Mleko/ *Milk* kg	Maščo -obe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be *F+P* kg	Rejec/*Breeder*	Upravna enota/ *Area*
ID	Ime/ *Name*							
SI 04809210		781263 KAYNE-ET	15583	2,67	3,19	912,7	Jožef FRANGEŽ	Maribor
SI 44686929	SOČA 8	131580 JOST	15201	3,21	3,12	962,2	Peter KASTELIC	Novo mesto
SI 14952719	SILA	781363DONATELLO-ET	15022	3,42	3,27	1003,9	Albert VORŠIČ	Ormož
SI 64660758	VOLGA	781323 FEDEX-ET	14714	3,44	3,01	948,5	Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
SI 54653485	DORA 32	781230 FERGUS-ET	14238	3,18	3,34	928,5	Boštjan JUHART	Slovenske Konjice
SI 94691423	HANA	781116 SUPERSIRE-ET	13984	3,18	3,14	884,1	Matjaž ROZMAN	Kranj
SI 84932226	VENUS 2	781203 MODENA-ET	13908	4,06	3,32	1026,5	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 04932224	BUDI 28	781263 KAYNE-ET	13854	3,70	3,32	971,9	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 45037524	BONITA 21		13798	3,12	3,22	875,2	Peter RAKUN	Žalec
SI 64941013	SANDRA	131877 WIX	13793	3,40	3,29	923,1	Sandi ERKER	Slovenska Bistrica
SI 74676123	48	781246 BOSS-ET	13769	3,55	3,35	950,5	Harald KONEČNIK	Dravograd
SI 94691416	ZETA	781173 PRESIDENT-ET	13716	4,28	3,41	1055,2	Matjaž ROZMAN	Kranj
SI 45017382	HONDA 20	781258 SHIROCCO-ET	13656	3,13	2,97	833,1	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 34691429	KAMNA	131625 BUC	13640	3,44	3,09	890,3	Matjaž ROZMAN	Kranj
SI 64731948	1948	131842 SOLAR	13512	3,50	2,87	861,5	Tomaž ČERNIVEC	Domžale
SI 94652143	MEGI	781277 BAYONET-ET	13504	3,86	3,18	950,9	Matjaž ROZMAN	Kranj
SI 54772300	VALI 79	131550 GORNI	13421	3,50	3,01	874,5	Milan VALENTINČIČ	Grosuplje
SI 64686958	36	781239 EASYJET	13398	2,91	3,53	862,4	Zdenka PEVEC VOGA	Šentjur pri Celju
SI 04994309	JAMCA	131620 JERKO	13398	3,31	3,19	871,5	Alojz PUČNIK	Slovenska Bistrica
SI 64619817	BOA 87	781238 CINEMA-ET	13380	3,74	3,18	926,1	Mirko RIMAHAZI	Radovljica
SI 04562979	SRAKA	781064 MANUR-ET	13378	3,80	3,59	988,3	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona

Preglednica 83: Najboljše krave črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020
Table 83: Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire*	Lakt a-cija/ *Lact.*	Mleko/ *Milk* kg	Maš-čobe/ *Fat* %	Belja-kovine/ *Protein* %	Ma+ Be/ *F+P kg*	DMT (dni)/ DMT (Day)	Rejec/*Breeder*	Območje/ *Area*
ID	Ime/*Name*	ID								
SI 54351145	DAYANA 8	781070 DAY-ET	5	18824	3,99	2,98	1311,8	340	Gregor ROČNIK,	Velenje
SI 72694642	SLAPA 65	780904 SUPER-ET	6	17148	4,30	3,24	1293,5	380	Gregor ROČNIK,	Velenje
SI 04532257	RE-41	131761 MISLEC	3	15180	4,99	3,42	1275,9	534	France MEHLE	Grosuplje
DE 1403764270	RIKA 1		7	17914	3,83	3,12	1245,2	393	Boštjan JUHART	Slovenske Konjice
SI 14569126	PALMA	781202 FAMOUS-ET	2	17149	3,51	3,59	1217,5	353	Matej BREZOVNIK	Radlje ob Dravi
SI 94629057	MUCA 19	781255 OCTOBERFEST-ET	2	13358	5,29	3,82	1215,7	386	Bojan MIKLAVŽINA	Velenje
SI 04466804	VINDY 40	781014 BRISBANE-ET	4	16956	3,75	3,36	1206,1	495	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 74525508	CHERI 61	781106 GARRETT-ET	4	16902	3,88	3,09	1178,8	328	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 64408497	8497	781116 SUPERSIRE-ET	3	16170	4,07	3,18	1172,4	368	Metod JEREB	Domžale
SI 24525510	BUKI 15	781106 GARRETT-ET	3	17685	3,48	3,14	1171,2	404	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 04266477	KANA 46	781019 DOBERMAN-ET	4	14784	4,79	3,11	1167,7	609	Mateja OBLAK	Kranj
SI 54568750			2	13428	5,06	3,62	1165,2	375	Aleš ŠMID	SlovenskeKonjice
SI 04433048	CUNA 32	131548 CUNAMI	3	16764	3,59	3,35	1163	437	Martina LOBNIK	Maribor
SI 53823685	PUPA	131548 CUNAMI	6	16367	3,94	3,17	1162,9	473	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 54512735	TAJGA 37	781126 BUBE-ET	3	14688	4,47	3,44	1161,2	393	Martin ŠUTJA	Gornja Radgona
SI 54648364	PITA 16	781164 GUAN	3	14508	4,78	3,21	1159,3	463	Jože ŠPRINGER	Novo mesto
SI 84451613	98		3	15532	3,80	3,62	1153,6	520	Harald KONEČNIK	Dravograd
SI 24267081	JELKA	781029 MURAL	4	15581	4,32	3,07	1151,5	686	Matej PURGAR	Kranj
SI 34161283	RINKA	780879 MAN-O-MAN	6	15085	4,09	3,54	1151,4	383	Slavko STUDEN	Kranj
SI 44751412	BANKA 19	781060 PINOLO	2	14000	4,67	3,55	1151,4	594	Gregor ROČNIK	Velenje
SI 34532577	LUBA 37	781029 MURAL	2	14820	4,21	3,48	1139,7	560	Milan VALENTINČIČ	Grosuplje

4.3.3.2 Prireja mleka krav črno-bele pasme po območjih

Preglednica 84: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2020
Table 84: Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št.. laktacij/ *No. of lactations***	**Starost ob telitvi (leto)/ *Age at calving (year)***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/ *Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine / *Protein* %**
CE	5.485	4,01	8233	327,4	3,98	274,2	3,33
KR	7.777	3,11	8660	340,3	3,93	281,9	3,26
LJ	6.555	4,01	8363	325,8	3,90	275,6	3,29
MS	465	4,00	7781	311,7	4,01	255,7	3,29
NG	705	4,08	6300	239,3	3,80	198,6	3,15
NM	5.588	4,00	8415	334,3	3,97	281,5	3,35
PT	7. 374	3,11	8526	335,9	3,94	287,1	3,37
Slovenija/*Slovenia*	33.949	4,00	8403	331,0	3,94	278,4	3,31

Preglednica 85: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2020
Table 85: Milk yield of Holstein cows on family farms by regions, Slovenia 2020

Zavod/*Region*	**Št. laktacij/ *No. of lactations***	**Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)***	***Mleko/ Milk kg***	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine / *Protein* %**
CE	5.485	4,01	8233	327,4	3,98	274,2	3,33
KR	7.006	3,11	8670	340,2	3,92	281,9	3,25
LJ	5.166	4,00	8116	319,9	3,94	267,6	3,30
MS	465	4,00	7781	311,7	4,01	255,7	3,29
NG	642	4,08	6380	244,0	3,82	201,9	3,16
NM	5.546	3,11	8432	335,0	3,97	282,1	3,35
PT	7.148	3,11	8495	335,2	3,95	285,8	3,36
Slovenija/*Slovenia*	31.458	4,00	8361	330,2	3,95	277,1	3,31

Preglednica 86: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 86: Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/ ***Area***	**Št. laktacij/** ***No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/Fat kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/** ***Protein*** **%**	**Beljakovine/** ***Protein*** **%**
Ribnica	63	10111	385,3	3,81	337,6	3,34
Kočevje	822	10075	377,4	3,75	330,1	3,28
Radovljica	1038	9315	362,3	3,89	304,9	3,27
Ormož	196	9276	346,8	3,74	308,5	3,33
Črnomelj	182	9196	368,9	4,01	308,8	3,36
Slovenske Konjice	350	9064	358,9	3,96	301,3	3,32
Velenje	682	8855	357,2	4,03	294,7	3,33
Ajdovščina	39	8840	343,2	3,88	298,7	3,38
Maribor	1119	8820	344,2	3,90	297,6	3,37
Slovenska Bistrica	1806	8812	344,3	3,91	297,7	3,38
Šentjur pri Celju	369	8748	350,2	4,00	301,6	3,45
Brežice	288	8733	354,5	4,06	294,1	3,37
Kamnik	758	8588	336,2	3,92	282,3	3,29
Krško	402	8582	324,4	3,78	288,7	3,36
Kranj	5728	8566	336,3	3,93	278,4	3,25
Škofja Loka	696	8530	338,0	3,96	279,1	3,27
Tržič	122	8524	366,9	4,30	274,6	3,22
Šmarje pri Jelšah	447	8511	345,7	4,06	285,8	3,36
Jesenice	193	8461	332,5	3,93	275,9	3,26
Ptuj	2241	8444	338,7	4,01	285,0	3,38
Novo mesto	2106	8390	332,8	3,97	280,4	3,34
Žalec	1533	8389	333,0	3,97	280,1	3,34
Trebnje	2024	8370	335,6	4,01	279,9	3,34
Grosuplje	582	8364	337,5	4,04	277,2	3,31
Pesnica	734	8356	324,8	3,89	280,0	3,35
Sevnica	575	8217	324,4	3,95	273,9	3,33
Gornja Radgona	261	8196	331,6	4,05	272,5	3,33
Ljubljana	1610	8161	322,8	3,96	269,6	3,30
Lenart	373	8154	315,6	3,87	273,7	3,36
Dravograd	322	8149	299,8	3,68	266,0	3,26
Domžale	1381	8045	310,9	3,86	268,9	3,34
Slovenj Gradec	663	8001	324,3	4,05	267,4	3,34
Radlje ob Dravi	765	7975	316,6	3,97	267,1	3,35
Litija	1128	7859	306,7	3,90	254,8	3,24
Ljutomer	71	7826	318,8	4,07	256,4	3,28
Mozirje	497	7719	306,8	3,97	255,3	3,31
Celje	84	7690	307,5	4,00	249,4	3,24
Laško	153	7683	297,0	3,87	251,6	3,27
Ruše	140	7655	321,4	4,20	252,4	3,30
Vrhnika	48	7299	295,1	4,04	249,8	3,42
Murska Sobota	95	7028	270,9	3,85	225,8	3,21
Cerknica	45	6743	258,7	3,84	221,7	3,29
Lendava/Lendva	38	6727	264,2	3,93	214,1	3,18
Tolmin	186	6689	250,9	3,75	209,2	3,13
Idrija	132	6624	251,9	3,80	206,9	3,12
Logatec	68	6576	242,9	3,69	204,6	3,11
Zagorje ob Savi	31	6551	258,2	3,94	202,7	3,09
Ravne na Koroškem	385	6403	252,5	3,94	207,9	3,25
Hrastnik	11	5953	245,4	4,12	182,4	3,06
Ilirska Bistrica	13	5883	220,7	3,75	180,7	3,07
Postojna	321	5683	217,1	3,82	178,8	3,15
Metlika	11	4604	172,8	3,75	152,1	3,30

Preglednica 87: Mlečnost prvesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2020

Table 87: Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2020

Upravna enota/ ***Area***	**Št. laktacij/*No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
Ribnica	20	10138	383,3	3,78	343,9	3,39
Kočevje	271	9051	346,9	3,83	301,7	3,33
Ormož	74	9033	328,4	3,64	295,7	3,27
Slovenske Konjice	129	8721	344,8	3,95	289,5	3,32
Črnomelj	60	8630	341,5	3,96	285,3	3,31
Šentjur pri Celju	155	8506	338,0	3,97	293,6	3,45
Radovljica	323	8392	325,7	3,88	276,2	3,29
Velenje	236	8359	332,8	3,98	278,1	3,33
Slovenska Bistrica	631	8259	324,3	3,93	280,2	3,39
Maribor	421	8239	328,0	3,98	276,6	3,36
Ajdovščina	12	8197	322,4	3,93	270,3	3,30
Šmarje pri Jelšah	181	8133	332,3	4,09	272,5	3,35
Kamnik	274	8029	316,4	3,94	263,8	3,29
Celje	30	7993	307,2	3,84	263,7	3,30
Krško	134	7993	303,5	3,80	269,1	3,37
Škofja Loka	224	7893	311,1	3,94	258,6	3,28
Pesnica	242	7864	304,9	3,88	263,1	3,35
Jesenice	51	7858	305,0	3,88	258,6	3,29
Ptuj	800	7808	312,0	4,00	263,9	3,38
Novo mesto	728	7782	307,1	3,95	260,0	3,34
Grosuplje	212	7767	309,6	3,99	256,2	3,30
Trebnje	677	7747	309,4	3,99	258,9	3,34
Kranj	2020	7721	303,4	3,93	250,3	3,24
Lenart	126	7708	297,7	3,86	256,2	3,32
Gornja Radgona	90	7698	306,6	3,98	254,4	3,30
Domžale	471	7684	297,3	3,87	255,7	3,33
Brežice	91	7652	318,8	4,17	259,1	3,39
Radlje ob Dravi	269	7620	303,0	3,98	255,2	3,35
Slovenj Gradec	213	7614	307,9	4,04	253,3	3,33
Tržič	41	7570	316,4	4,18	240,1	3,17
Ljubljana	539	7558	299,3	3,96	249,7	3,30
Sevnica	175	7530	293,2	3,89	249,4	3,31
Ljutomer	22	7456	293,4	3,94	242,3	3,25
Dravograd	109	7425	279,0	3,76	246,3	3,32
Ruše	52	7218	303,2	4,20	236,6	3,28
Laško	48	7213	276,6	3,83	236,2	3,27
Mozirje	164	7211	284,9	3,95	238,8	3,31
Litija	370	7115	274,1	3,85	229,5	3,23
Vrhnika	15	6629	266,3	4,02	222,9	3,36
Tolmin	52	6355	232,2	3,65	197,8	3,11
Murska Sobota	32	6292	240,0	3,81	201,1	3,20
Logatec	21	6288	229,1	3,64	194,3	3,09
Cerknica	15	6232	246,2	3,95	207,1	3,32
Ravne na Koroškem	102	6042	233,6	3,87	195,8	3,24
Lendava/Lendva	11	6020	237,0	3,94	184,4	3,06
Idrija	42	5992	224,4	3,75	183,7	3,07
Postojna	103	5646	202,3	3,58	174,3	3,09

4.4 Prireja mleka v kmetijskih podjetjih

V preglednicah od 87 do 96 so zbrani podatki o mlečnosti vseh kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih za leto 2020. Pri pregledu lastnosti mlečnosti so podani tudi rezultati za krave črno-bele pasme, ki prevladujejo v kmetijskih podjetjih.

Preglednica 88: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po pasmah/križanjih, Slovenija 2020
Table 88: Milk yield on agricultural enterprises by breeds/crosses, Slovenia 2020

Pasma/*Breed*	Št. lakt./ *No. of lactations*	Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)*	Cela laktacija/*Full lactation*					Standardna laktacija/*Standard lactation*				
			Št. lakt. /*No. of lactation*	Št. molznih dni/*Days of lactation*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
RJ	56	4,01	49	373	5917	3,73	3,31	4970	183,2	3,69	161,4	3,25
ČB	2.491	4,03	2.170	353	9894	3,85	3,34	8932	341,2	3,82	294,8	3,30
LS	18	4,10	17	323	5423	3,70	3,28	5157	189,5	3,67	168,6	3,27
LSX	9	5,06	8	311	5859	203,517	3,20	6091	224,4	3,68	192,7	3,16
LS + LSX	27	5,01	25	319	5562	3,63	3,26	5469	201,1	3,68	176,6	3,23
Druge/Other	76	4,01	68	338	8668	4,07	3,35	8229	332,6	4,04	271,7	3,30
Slovenija 20	2.650	4,03	2.312	352	9727	3,86	3,34	8793	336,2	3,82	290,1	3,30
Slovenija 19	2.702	4,23	2.306	361	9856	3,87	3,32	8694	333,2	3,83	284,6	3,27
Slovenija 18	2.784	4,14	2.347	364	9728	3,87	3,33	8565	327,4	3,82	280,1	3,27

Preglednica 89: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po zavodih, Slovenija 2020
Table 89: Milk yield on agricultural enterprises by regions, Slovenia 2020

Pasma/*Breed*	Št. lakt./*No. of lactations*	Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)*	Cela laktacija/*Full lactation*					Standardna laktacija/*Standard lactation*				
			Št. lakt./ *No. of lactations*	Št. molznih dni/*Days of lactation*	Mleko/ *Milk* *kg*	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe /*Fat* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
KR	858	4,00	751	362	9230	4,02	3,33	8472	337,8	3,99	278,9	3,29
LJ	1.397	4,05	1212	357	10342	3,78	3,33	9282	347,7	3,75	305,3	3,29
NG	116	4,04	106	376	6145	3,60	3,16	5193	183,1	3,53	160,4	3,09
NM	53	4,03	44	366	6721	4,13	3,33	5876	240,3	4,09	192,6	3,28
PT	226	3,09	199	341	10427	3,82	3,49	9525	360,1	3,78	328,3	3,45
Slovenija 20	2650	4,03	2312	352	9727	3,86	3,34	8793	336,2	3,82	290,1	3,30
Slovenija 19	2.702	4,23	2306	361	9856	3,87	3,32	8694	333,2	3,83	284,6	3,27
Slovenija 18	2784	4,14	2347	364	9728	3,87	3,33	8565	327,4	3,82	280,1	3,27
Slovenija 17	2888	4,03	2409	349	9164	3,91	3,32	8141	314,7	3,87	266,1	3,27
Slovenija 16	2959	4,04	2574	352	8779	3,95	3,34	7925	310,3	3,92	260,6	3,29

Preglednica 90: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po letih
Table 90: Milk yield on agricultural enterprises by years

Leto/*Year*	Št. laktacij/ *No. of lactations*	Cela laktacija/*Full lactation*				Standardna laktacija/*Standard lactation*				
		Št. molznih dni/*Days of lactation*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Mleko/ *Milk kg*	Maščobe/ *Fat* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
2020	2650	352	9727	3,86	3,34	8793	336,2	3,30	290,1	3,30
2019	2702	361	9856	3,87	3,32	8694	333,2	3,83	284,6	3,27
2018	2784	364	9728	3,87	3,33	8565	327,4	3,82	280,1	3,27
2017	2.888	349	9164	3,91	3,32	8141	314,7	3,87	266,1	3,27
2016	2.959	352	8779	3,95	3,34	7925	310,3	3,92	260,6	3,29
2015	2.924	351	8332	3,89	3,32	7447	286,4	3,85	243,1	3,26
2014	3.053	353	8089	3,91	3,30	7240	280,4	3,87	235,1	3,25
2013	3.145	360	8216	3,90	3,30	7274	280,9	3,86	235,9	3,24
2012	3.238	362	8012	3,83	3,32	7164	271,2	3,79	233,7	3,26
2011	3.297	363	8060	3,82	3,31	7171	270,0	3,76	233,6	3,26
2010	3.243	361	8130	3,83	3,29	7221	273,1	3,78	233,7	3,24
2009	3.285	359	8059	3,86	3,30	7222	275,2	3,81	234,6	3,25
2008	3.306	358	8337	3,94	3,26	7512	292,1	3,89	240,8	3,21
2007	3.305	362	8280	3,92	3,23	7379	286,3	3,88	234,6	3,18
2006	3.264	357	7955	3,94	3,25	7149	278,2	3,89	228,8	3,20
2005	3.307	348	7835	3,97	3,24	7136	280,1	3,93	228,2	3,20
2004	3.637	346	8021	3,98	3,28	7337	289,5	3,95	237,7	3,24
2003	4.064	353	7759	3,96	3,28	7096	277,6	3,91	229,7	3,24
2002	4.284	338	7925	3,96	3,32	7292	286,5	3,93	239,6	3,29
2001	3.987	337	8043	3,91	3,33	7395	286,6	3,88	243,7	3,30
2000	4.025	339	7762	3,89	3,33	7093	272,8	3,85	233,9	3,30
1996	6.292	330	6802	3,94	3,19	6338	248,4	3,91	200,8	3,17
1995	6.402	334	6668	3,84	3,18	6177	235,2	3,81	194,3	3,15
1990	7.791	—	—	—	—	5759	207,0	3,59	183,0	3,18
1985	9.812	—	—	—	—	4702	170,0	3,62	—	—
1981	8.924	—	—	—	—	4820	180,3	3,74	—	—

Preglednica 91: Mlečnost krav v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po latacijah, Slovenija 2020
Table 91: Milk yield on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2020

Laktacija/ *Lactation*	Št. živali/*No. of cows*	Starost ob telitvi (let, mes)/ *Age at calving (yyr, mm)*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Proteinm* %
1	825	2,05	7955	304,6	3,83	264,6	3,33
2	678	3,07	9096	350,0	3,85	302,2	3,32
3	498	4,08	9384	356,3	3,80	308,8	3,29
>=4	649	6,10	9087	346,5	3,81	295,6	3,25
Slovenija 2020	2650	4,03	8793	336,2	3,82	290,1	3,27

Preglednica 92: Kmetijska podjetja glede na mlečnost po podjetjih, Slovenija 2020
Table 92: The best agricultural enterprises, Slovenia 2020

Kmetijsko podjetje/*Agricultural enterprise*	DMT črede (dni)/ DMT herds (day)	Št. laktacij/ *No. of lactation*	Cela laktacija/*Full lactation*					Standardna laktacija/*Standard lactation*				
			Št. laktacij/ *No. of lactations*	Št. molznih dni/*Days of lactation*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* kg	Maščobe/ *Fat* %	Belja kovine/ *Protein* kg	Belja kovine/ *Protein* %
GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	395	343	304	326	11441	3,76	3,31	10680	399,9	3,74	351,6	3,29
GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	395	181	164	332	11212	3,78	3,26	10341	389,6	3,77	338,4	3,27
GO-KO D.O.O., posestvo Čvišlerji	405	236	196	336	11018	3,77	3,30	10110	378,5	3,74	330,5	3,27
PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	408	226	199	341	10427	3,82	3,49	9525	360,1	3,78	328,3	3,45
KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	427	424	352	352	9956	4,11	3,27	9049	367,3	4,06	293,0	3,24
KŽK D.O.O., posestvo Hrastje	454	70	57	353	10225	4,06	3,4	8935	360,1	4,03	297,4	3,33
KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	401	222	196	349	9247	3,85	3,24	8471	321,7	3,80	270,4	3,19
KIS, posestvo Jable	436	63	57	373	9727	4,02	3,43	8438	334,3	3,96	284,4	3,37
KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	413	181	166	326	8583	3,88	3,41	8151	313,1	3,84	274,7	3,37
KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	435	212	189	343	8440	4,03	3,41	7738	310,8	4,02	260,9	3,37
AE, D.O.O., DOMŽALE, posestvo Pšata	475	352	295	419	9122	3,72	3,44	7482	273,4	3,65	252,2	3,37
BC NAKLO, posestvo Strahinj	378	32	29	323	6378	3,55	3,14	5961	210,7	3,53	185,9	3,12
GRM NOVO MESTO, posestvo Grm	427	53	44	366	6721	4,13	3,33	5876	240,3	4,09	192,6	3,28
MLEKARNA PLANIKA D.O.O. KOBARID, posestvo Kobarid	461	103	94	374	6288	3,59	3,16	5320	187,1	3,52	164,4	3,09

Preglednica 93: Mlečnost krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2020
Table 93: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2019

Laktacija/*Parity*	Št. zivali/ *No. of cows*	Starost ob telitvi (leto)/*Age at calving (year)*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/*Protein* kg	Beljakovine/*Protein* %
1	780	2,05	8084	309,5	3,83	269,1	3,33
2	624	3,07	9314	358,2	3,85	309,6	3,32
3	472	4,08	9487	359,3	3,79	299,1	3,25
>=4	615	6,10	9195	350,3	3,81	299,1	3,25
Skupaj/Total	2491	4,03	8932	341,2	3,82	394,8	3,30

Preglednica 94: Najboljše krave ČB pasme v kmetijskih podjetjih glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2020
Table 94: Top Holstein cows by fat and protein production on agricultural enterprises, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire* RŠ Ime/*Name*	Laktacija/ *Parity*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be/ *F+P* g	Kmetijsko podjetje/ *Agricultural enterprise*	Upravna enota/*Area*	DMT (dni)/ *DMT (day)*
ID	Ime/*Name*									
SI 14329229	9229	131398 KOMRO-RED	4	15211	4,02	3,27	1109,8	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	381
SI 74221369		131530 MARCI	3	14920	4,10	3,06	1067,2	KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Polje	Radovljica	690
SI 14473108	3108	131433 WINBOY	3	14248	4,06	3,33	1052,7	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	397
SI 74473298	3298	833334 CET	3	14180	4,06	3,36	1051,8	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	483
SI 54473300	3300	131548 CUNAMI	3	13893	4,19	3,17	1022,3	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	372
SI 24473035	3035	131381 NASER	4	13512	4,20	3,31	1015,4	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	400
SI 44471873	1873	833824 GRINGO	2	12855	4,28	3,57	1008,6	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje	419
SI 44473387	3387	833333 MAKO	3	12639	4,34	3,62	1006,9	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	484
SI 04471554	1554	131381 NASER	3	14385	3,64	3,30	997,9	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	392
SI 63830941	941	131489 TATU-ET	6	18170	2,82	2,62	988,7	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	380
SI 44490942	ZOJA	131398 KOMRO-RED	3	12899	4,35	3,23	977,9	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	398
SI 04567091	NATIŠA	781106 GARRETT-ET	2	12825	3,95	3,63	972,5	KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	Kranj	446
SI 64535539	5539	131793 EMO	2	15138	3,46	2,96	972,2	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	470
SI 24535502	5502	833333 MAKO	3	14124	3,47	3,41	971,3	GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlarji	Kočevje	407
SI 44473208	3208	131381 NASER	3	14613	3,22	3,42	969,2	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	388
SI 04535621	5621	131812 LIKO	2	14401	3,57	3,13	964,8	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	381
SI 44224970	4970	131392 BESTSELLER-ET	4	15620	3,19	2,98	963,5	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	341
SI 84312099	LEČA	131548 CUNAMI	3	12532	4,27	3,41	962,3	KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	Kranj	421
SI 44567011	JEPA	781203 MODENA-ET	3	13481	3,80	3,33	962,1	KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	Kranj	390
SI 84026620	6620	131398 KOMRO-RED	5	13568	3,88	3,18	958,5	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	355

Preglednica 95: Najboljše prvesnice črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020
Table 95: Top first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2020

Krava/*Cow*		Oče/*Sire* RŠ Ime/*Name*	Mleko/ *Milk* kg	Maščobe/ *Fat* %	Beljakovine/ *Protein* %	Ma+Be *F+P* g	Kmetijsko podjetje/ *Agricultural enterprise*	Upravna enota/ *Area*
ID	Ime/*Name*							
SI 24857211	7211	834051 IZTOK	12612	3,92	3,33	913,8	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 74822142	2142	834051 IZTOK	12283	3,64	3,22	842,3	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje
SI 84838672	LENA	131671 JEZ	12247	3,17	2,94	749,0	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 74535796	5796	131861 MURI	12182	3,43	3,10	795,3	GO-KO D.O.O, posestvo Cišlerji	Kočevje
SI 74857151	7151	131869 MASCAL	12107	4,29	3,52	946,2	GO-KO D.O.O, posestvo Koblarji	Kočevje
SI 54857081	7081	834052 JETTA	12044	3,19	3,08	755,4	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 84857112	7112	781120 JETT AIR-ET	12022	3,67	2,98	799,8	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje
SI 84857301	7301	131625 BUC	11868	3,59	3,26	813,3	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 94535897	5897	781279 MILLINGTON-ET	11792	3,80	3,18	822,2	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 04857206	7206	131623 GAD	11769	3,35	3,14	763,4	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 74535909	5909	131689 ONTARI	11605	3,74	3,23	808,6	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 34857344	7344	781364 BREWMASTER-ET	11563	3,39	3,23	765,0	GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	Kočevje
SI 74822159	2159	131877 WIX	11542	3,34	3,01	732,6	GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	Kočevje
SI 34822225	2225	131620 JERKO	11403	3,57	3,13	765,0	GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	Kočevje
SI 84822189	2189	834051 IZTOK	11399	3,43	3,53	792,7	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 84535922	5922	131869 MASCAL	11302	3,25	3,00	706,5	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 04838670	NEJA	131861 MURI	11267	3,24	3,41	749,9	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 74857034	7034	131620 JERKO	11259	3,67	3,46	802,1	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 94622201	LUNCA	131759 OSATT	11246	3,05	3,32	716,7	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 74857120	7120	131671 JEZ	11233	3,64	3,40	791,2	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 74822104	2104	834051 IZTOK	11224	3,75	3,36	798,6	GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	Kočevje

Preglednica 96: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020
Table 96: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises, Slovenia 2020

Kmetijsko podjetje/ ***Agricultural enterprise***	**Št. laktacij/** ***No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/*Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	343	10680	399,9	3,74	351,6	3,29
GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	181	10341	389,6	3,77	338,4	3,27
GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	236	10110	378,5	3,74	330,5	3,27
PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	226	9525	360,1	3,78	328,3	3,45
KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	424	9049	367,3	4,06	293,0	3,24
KŽK D.O.O., posestvo Hrastje	70	8935	360,1	4,03	297,4	3,33
KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	222	8471	321,7	3,8	270,4	3,19
KIS, posestvo Jable	63	8438	334,3	3,96	284,4	3,37
KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	181	8151	313,1	3,84	274,7	3,37
KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	212	7738	310,8	4,02	260,9	3,37
AE, D.O.O., DOMŽALE, posestvo Pšata	352	7482	273,4	3,65	252,2	3,37
BC NAKLO, posestvo Strahinj	32	5961	210,7	3,53	185,9	3,12
GRM NOVO MESTO, posestvo Grm	53	5876	240,3	4,09	192,6	3,28
MLEKARNA PLANIKA KOBARID, posestvo Kobarid	103	5320	187,1	3,52	164,4	3,09

Preglednica 97: Mlečnost prvesnic črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2020
Table 97: Milk yield of first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2020

Kmetijsko podjetje/ ***Agricultural enterprise***	**Št. laktacij / *No. of lactations***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/ *Fat* kg**	**Maščobe/ *Fat* %**	**Beljakovine/*Protein* kg**	**Beljakovine/*Protein* %**
GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	55	9684	373,2	3,85	322	3,33
GO-KO D.O.O, posestvo Mlaka	112	9442	363,4	3,85	317,8	3,37
GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	80	9231	352,6	3,82	305,9	3,31
PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	78	8805	336	3,82	305,1	3,46
KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	113	8167	325,8	3,99	264,2	3,23
KŽK D.O.O., posestvo Hrastje	13	8025	322	4,01	267,9	3,34
KIS, posestvo Jable	22	7807	312,5	4	259,2	3,32
AE, D.O.O., DOMŽALE, posestvo Pšata	96	7605	273,4	3,59	255,8	3,36
KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	71	7259	271,7	3,74	233	3,21
KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	78	7033	272,3	3,87	239,3	3,4
KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	64	6226	246,3	3,96	209	3,36
BC NAKLO, posestvo Strahinj	6	5203	192,6	3,7	157,2	3,02
MLEKARNA PLANIKA KOBARID, posestvo Kobarid	38	4996	176,8	3,54	154	3,08
GRM NOVO MESTO, posestvo Grm	19	4996	210,6	4,22	163,8	3,28

5 LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH

Pri pregledu lastnosti mlečnosti bikovskih mater po pasmah podajamo podatke za odbrane bikovske matere s statusom v letu 2020, in sicer povprečja za lastnosti mlečnosti vseh zaključenih standardnih laktacij ter povprečja za lastnosti mlečnosti prvih standardnih laktacij.

5.1 Rjava pasma

Preglednica 98: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020
Table 98: Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2020

Zavod/ ***Region***	**Število bikovskih mater/*No. of bull dams***	**Mleko/*Milk*** **kg**	**Maščobe/ *Fat*** **kg**	**Maščobe/ *Fat*** **%**	**Beljakovine/ *Protein*** **kg**	**Beljakovine/ *Protein*** **%**
CE	91	8815±1110	378,8±53,4	4,31±0,39	322,1±39,7	3,66±0,21
LJ	31	8952±1282	376,4±58,7	4,21±0,30	323,4±49,7	3,61±0,17
NG	27	6923±635	279,4±26,4	4,04±0,29	245,2±20,8	3,55±0,14
NM	33	8648±1363	360,1±51,5	4,19±0,44	314,8±44,6	3,65±0,17
Skupaj	182	8527±1315	360,2±61,2	4,23±0,38	309,6±48,4	3,63±0,19

Preglednica 99: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020
Table 99: Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020

Zavod/ ***Region***	**Število bikovskih mater/*No. of bull dams***	**Mleko/*Milk*** **kg**	**Maščobe/ *Fat*** **kg**	**Maščobe/ *Fat*** **%**	**Beljakovine/ *Protein*** **kg**	**Beljakovine/ *Protein*** **%**
CE	91	8101±1158	344,2±53,1	4,26±0,39	294,0±44,6	3,63±0,23
LJ	31	8637±1367	360,4±58,9	4,18±0,29	311,2±55,1	3,59±0,19
NG	27	6539±642	261,6±30,6	4,00±0,30	230,9±22,5	3,53±0,15
NM	33	7777±1281	320,8±53,5	4,14±0,43	281,5±38,8	3,64±0,21
Skupaj	182	7902±1311	330,5±59,9	4,19±0,38	285,3±49,3	3,61±0,21

5.2 Lisasta pasma

Za lisasto pasmo najprej prikazujemo podatke za bikovske matere, ki imajo vsaj 87 % lisaste pasme (LS), nato za bikovske matere z manj kot 87 % lisaste pasme (LSX) in na koncu še za vse skupaj, za vse bikovske matere odbrane za lisasto pasmo (LS + LSX).

Preglednica 100: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 100: Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020

Usmeritev/ *Purpose*	**Zavod/ *Region***	**Število bikovskih mater/*No, of bull dams***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/ *Fat* kg**	**Maščobe/ *Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
ME	MS	11	7927±1057	342,2±63,6	4,29±0,39	274,7±33,3	3,43±0,19
ME	PT	27	7560±1149	302,2±43,3	4,03±0,43	264,6±38,6	3,54±0,19
ME	CE	7	7903±1279	341,7±76,4	4,31±0,60	288,6±47,0	3,66±0,29
ME	KR	19	7448±850	303,5±31,1	4,09±0,36	254,9±31,4	3,41±0,08
ME	LJ	9	6712±1067	276,6±50,3	4,11±0,30	232,4±29,2	3,40±0,31
ME	Skupaj	73	7514±1095	309,2±51,7	4,12±0,41	261,9±37,9	**3,48±0,20**
ML	MS	85	9194±1662	379,0±73,5	4,14±0,47	322,3±58,8	3,49±0,16
ML	PT	87	8724±1303	345,7±47,9	3,99±0,41	305,5±46,5	3,47±0,19
ML	CE	27	9000±1149	394,2±64,2	4,39±0,51	323,4±42,8	3,55±0,16
ML	KR	38	8051±1109	315,4±47,5	3,92±0,30	273,6±42,3	3,39±0,16
ML	LJ	43	8488±934	342,1±42,4	4,04±0,33	295,2±30,1	3,45±0,20
ML	Skupaj	280	8766±1384	355,8±62,3	4,07±0,43	306,4±50,2	**3,47±0,18**
Skupaj		353	8507±1422	346,2±63,1	4,08±0,43	297,2±51,2	3,50±0,19

Preglednica 101: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 101: Milk yield of bull-dams of Crosses with Simmental (LSX) by purposes and regions, Slovenia 2020

Zavod/ *Region*	**Število bikovskih mater/*No, of bull dams***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
MS	4	8628±242	377,0±64,1	4,36±0,66	310,8±18,6	3,60±0,19
CE	3	9329±678	386,3±52,7	4,13±0,25	327,7±33,0	3,50±0,12
KR	1	7331±0	268,0±0,0	3,65±0,00	239,0±0,0	3,27±0,00
Skupaj	8	8729±772	366,9±64,6	4,19±0,51	308,1±36,2	3,52±0,18
MS	4	8628±242	377,0±64,1	4,36±0,66	310,8±18,6	3,60±0,19

Preglednica 102: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS+LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 102: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2020

Usmeritev/ *Purpose*	**Zavod/ *Region***	**Število bikovskih mater/*No, of bull dams***	**Mleko/ *Milk* kg**	**Maščobe/ *Fat* kg**	**Maščobe/ *Fat* %**	**Beljakovine/ *Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
ME	MS	11	7927±1057	342,2±63,6	4,29±0,39	274,7±33,3	3,47±0,17
ME	PT	27	7560±1149	302,2±43,3	4,03±0,43	264,6±38,6	3,51±0,21
ME	CE	7	7903±1279	341,7±76,4	4,31±0,60	288,6±47,0	3,66±0,25
ME	KR	19	7448±850	303,5±31,1	4,09±0,36	254,9±31,4	3,42±0,13
ME	LJ	9	6712±1067	276,6±50,3	4,11±0,30	232,4±29,2	3,48±0,21
ME	Skupaj	73	7514±1095	309,2±51,7	4,12±0,41	261,9±37,9	3,49±0,19
ML	MS	89	9168±1629	378,9±72,8	4,15±0,48	321,8±57,6	3,52±0,19
ML	PT	87	8724±1303	345,7±47,9	3,99±0,41	305,5±46,5	3,51±0,21
ML	CE	30	9033±1107	393,4±62,4	4,36±0,49	323,9±41,4	3,58±0,17
ML	KR	39	8033±1101	314,2±47,5	3,91±0,30	272,7±42,1	3,39±0,14
ML	LJ	43	8488±934	342,1±42,4	4,04±0,33	295,2±30,1	3,49±0,19
ML	Skupaj	288	8765±1370	356,1±62,2	4,07±0,43	306,5±49,8	3,50±0,19
Skupaj		361	8512±1410	346,6±63,1	4,08±0,43	297,5±50,9	3,50±0,19

Preglednica 103: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi standardni laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 103: Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2020

Usmeritev/ Purpose	**Zavod/ *Region***	**Število bikovskih mater/ *No, of bull dams***	**Mleko/*Milk* kg**	**Maščobe/*Fat* kg**	**Maščobe/*Fat* %**	**Beljakovine/*Protein* kg**	**Beljakovine/ *Protein* %**
ME	MS	11	7373±972	322,5±59,0	4,36±0,49	251,6±33,2	3,42±0,19
ME	PT	27	7040±1251	283,4±42,5	4,08±0,49	244,6±41,7	3,49±0,23
ME	CE	7	7532±1341	328,7±77,7	4,35±0,58	273,0±49,5	3,63±0,30
ME	KR	19	6649±1109	265,6±35,7	4,03±0,37	226,3±39,0	3,40±0,15
ME	LJ	9	6408±821	267,8±35,3	4,19±0,38	219,9±23,5	3,45±0,26
ME	Skupaj	73	6958±1163	287,1±51,3	4,15±0,46	240,6±40,7	3,46±0,22
ML	MS	83	8703±1703	357,3±78,0	4,12±0,46	301,8±59,6	3,48±0,22
ML	PT	87	8138±1293	321,2±48,8	3,97±0,43	281,0±46,8	3,46±0,21
ML	CE	26	8415±1199	361,4±66,9	4,29±0,45	301,5±43,3	3,59±0,17
ML	KR	37	7436±1112	292,0±49,1	3,92±0,30	250,0±41,8	3,36±0,17
ML	LJ	43	7999±930	322,4±41,2	4,04±0,35	275,3±33,4	3,45±0,21
ML	Skupaj	276	8218±1407	332,1±63,9	4,05±0,42	284,2±51,1	3,46±0,21
Skupaj		349	7955±1452	322,7±64,1	4,07±0,43	275,0±52,2	3,46±0,21

Preglednica 104: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 104: Milk yield of Simmental breed (LSX) bull-dams in the first lactation with less than 87 % by purposes and regions, Slovenia 2020

Zavod/ *Region*	Število bikovskih mater/ *No. of bull dams*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/ *Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
MS	4	8437±432	379,0±61,8	4,49±0,60	298,0±17,5	3,53±0,13
CE	3	8026±1046	327,0±58,7	4,06±0,20	271,7±48,0	3,37±0,19
KR	1	7331±0	268,0±0,0	3,66±0,00	239,0±0,0	3,26±0,00
Skupaj	8	8145±736	345,6±65,3	4,22±,51	280,8±35,3	3,44±0,17
MS	4	8437±432	379,0±61,8	4,49±0,60	298,0±17,5	3,53±0,13

Preglednica 105: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS + LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2020

Table 105: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) bull-dams in the first lactation (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2020

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ *Region*	Število bikovskih mater/ *No, of bull dams*	Mleko/*Milk* kg	Maščobe/*Fat* kg	Maščobe/*Fat* %	Beljakovine/*Protein* kg	Beljakovine/ *Protein* %
ME	MS	11	7373±972	322,5±59,0	4,36±0,49	251,6±33,2	3,42±0,19
ME	PT	27	7040±1251	283,4±42,5	4,08±0,49	244,6±41,7	3,49±0,23
ME	CE	7	7532±1341	328,7±77,7	4,35±0,58	273,0±49,5	3,63±0,30
ME	KR	19	6649±1109	265,6±35,7	4,03±0,37	226,3±39,0	3,40±0,15
ME	LJ	9	6408±821	267,8±35,3	4,19±0,38	219,9±23,5	3,45±0,26
ME	Skupaj	73	6958±1163	287,1±51,3	4,15±0,46	240,6±40,7	3,46±0,22
ML	MS	87	8691±1666	358,3±77,2	4,14±0,47	301,6±58,3	3,48±0,22
ML	PT	87	8138±1293	321,2±48,8	3,97±0,43	281,0±46,8	3,46±0,21
ML	CE	29	8375±1173	357,8±66,0	4,27±0,43	298,4±43,9	3,56±0,18
ML	KR	38	7433±1097	291,4±48,6	3,92±0,30	249,7±41,3	3,35±0,16
ML	LJ	43	7999±930	322,4±41,2	4,04±0,35	275,3±33,4	3,45±0,21
ML	Skupaj	284	8216±1392	332,5±63,8	4,06±0,43	284,1±50,7	3,46±0,21
Skupaj		357	7959±1439	323,2±64,1	4,07±0,44	275,2±51,8	3,46±0,21

5.3 Črno-bela pasma

Preglednica 106: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2020
Table 106: Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2020

Zavod/ ***Region***	**Število bikovskih mater/*No, of bull dams***	**Mleko/*Milk*** **kg**	**Maščobe/*Fat*** **kg**	**Maščobe/*Fat*** **%**	**Beljakovine/** ***Protein*** **kg**	**Beljakovine/** ***Protein*** **%**
PT	18	11392±1505	436,8±42,8	3,88±0,50	386,6±46,6	3,41±,025
CE	13	11246±1344	467,4±41,2	4,19±0,45	378,5±35,9	3,38±0,24
KR	59	11334±1545	432,1±66,1	3,81±0,32	370,0±45,9	3,27±0,16
LJ	43	10951±1038	419,8±41,4	3,84±0,30	362,4±33,2	3,31±0,14
NM	13	10883±1087	427,0±43,3	3,95±0,47	358,7±28,7	3,30±0,17
Skupaj	146	11180±1349	431,7±54,0	3,88±0,38	369,6±40,7	3,31±0,18

Preglednica 107: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2020
Table 107: Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2020

Zavod/ ***Region***	**Število bikovskih mater/*No, of bull dams***	**Mleko/*Milk*** **kg**	**Maščobe/*Fat*** **kg**	**Maščobe/*Fat*** **%**	**Beljakovine/** ***Protein*** **kg**	**Beljakovine/** ***Protein*** **%**
PT	18	10212±1237	397,0±46,7	3,92±0,50	347,9±35,1	3,42±0,24
CE	13	9390±990	376,1±59,3	4,02±0,56	318,3±42,8	3,39±0,23
KR	59	10430±1514	395,6±63,7	3,80±0,35	338,5±46,1	3,25±0,16
LJ	43	10306±1276	397,5±53,1	3,86±0,33	339,4±42,8	3,30±0,17
NM	13	9355±1070	360,7±44,1	3,88±0,52	306,7±38,4	3,28±0,20
Skupaj	146	10178±1375	391,5±57,2	3,86±0,40	335,3±43,9	3,30±0,19

6 INTENZIVNOST IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV PRI PRIREJI MLEKA

Metan (CH_4) in didušikov oksid (N_2O) nastajata v bioloških procesih v prebavilih prežvekovalcev ter med skladiščenjem živinskih gnojil. CH_4 in N_2O imata po izpustu v atmosfero sposobnost zadrževanja dolgovalovnega sevanja, kar vodi v dvig temperature ozračja. Dvig temperature ozračja s sinonimom imenujemo »učinek tople grede«, pline, ki učinek tople grede povzročajo, pa po izrazu »toplogredni plini« (TGP).

Toplogredni učinek CH_4 in N_2O pri prireji mleka smo ocenili po metodiki IPCC (2006) in s pristopom »GWP_{100}«, kjer predpostavljamo, da ima CH_4 v obdobju stotih let po izpustu v atmosfero 25-krat večji toplogredni učinek kot ogljikov dioksid (CO_2) ter N_2O 298-krat večji toplogredni učinek kot CO_2. Z uporabo omenjenih faktorjev (25 in 298) preračunamo izpuste v ekvivalente ogljikovega dioksida (ekv CO_2), ki omogočajo primerljivost izpustov toplogrednih plinov ne glede na razlike v njihovem toplogrednem učinku. Izpuste CH_4 in N_2O pri prireji mleka lahko prikazujemo s parametrom »intenzivnost izpustov«. Z intenzivnostjo izpustov ocenimo toplogredni učinek določene dejavnosti na kg proizvoda, pri reji krav molznic na kg prirejenega mleka. Intenzivnost izpustov pri prireji mleka torej izrazimo v kg CO_2 ekv/kg mleka.

V oceni intenzivnosti izpustov CH_4 in N_2O smo upoštevali potrebe živali po neto energiji za vzdrževanje, aktivnost, brejost in prirejo mleka. Izločanje dušika smo ocenili na podlagi mlečnosti in vsebnosti sečnine v mleku. Predpostavili smo, da so molznice polovico leta na paši. Upoštevali smo, da se izločki zbirajo v gnojevki. V oceni intenzivnosti izpusta N_2O smo zajeli izpust N_2O iz gnojišč in posredne izpuste zaradi izpustov amonijaka (NH_3) iz hlevov ter gnojišč in dušikovega oksida (NO_x) iz gnojišč. Podatke, ki smo uporabili za izračun intenzivnosti CH_4 in N_2O, smo pridobili iz CPZ GOVEDO, zajeli smo obdobje med letoma 2014 in 2020. ,

Preglednica 108: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka
Table 108: Greenhouse gas emission intensity in milk production

Leto *Year*	**Intenzivnost izpusta metana (CO_2 ekv/kg mleka)** *Methane emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)*	**Intenzivnost izpusta didušikovega oksida (CO_2 ekv/kg mleka)** *Nitrous oxide emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)*	**Intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida (CO_2 ekv/kg mleka)** *Methane and nitrous oxide emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)*
2014	0,759	0,046	0,805
2015	0,744	0,046	0,79
2016	0,715	0,045	0,76
2017	0,703	0,044	0,747
2018	0,682	0,044	0,726
2019	0,677	0,044	0,721
2020	0,669	0,045	0,713

Povprečno intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida smo ocenili za molznice v kontroli prireje mleka med letoma 2014 in 2020 (preglednica 108). Intenzivnost izpustov obeh TGP se je med letoma 2014 in 2020 zmanjševala. Intenzivnost izpusta metana se je zmanjšala za 11,86 %, intenzivnost izpusta didušikovega oksida za 2,17 %, intenzivnost obeh plinov skupaj pa za 11,43 %. Povprečno intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida za molznice v kontroli prireje mleka smo ocenili tudi ločeno za rjavo, lisasto ter črno-belo pasmo (preglednica 108).

Preglednica 109: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po pasmah
Table 109: Greenhouse gas emission intensity in milk production by breed

	Intenzivnost izpusta metana (CO_2 ekv/kg mleka) ***Methane emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)***			**Intenzivnost izpusta didušikovega oksida (CO_2 ekv/kg mleka)** ***Nitrous oxide emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)***			**Intenzivnost izpusta metana in didušikovega oksida (CO_2 ekv/kg mleka)** ***Methane and nitrous oxide emission intensity (kg CO_2 eq/kg milk)***		
Leto	**RJ**	**LS**	**ČB**	**RJ**	**LS**	**ČB**	**RJ**	**LS**	**ČB**
2014	0,812	0,908	0,636	0,050	0,050	0,042	0,862	0,958	0,678
2015	0,795	0,901	0,628	0,050	0,050	0,042	0,845	0,951	0,669
2016	0,766	0,868	0,609	0,048	0,049	0,041	0,814	0,917	0,650
2017	0,758	0,855	0,603	0,048	0,049	0,040	0,805	0,904	0,644
2018	0,742	0,833	0,589	0,048	0,049	0,041	0,789	0,882	0,630
2019	0,741	0,834	0,589	0,048	0,048	0,041	0,789	0,881	0,630
2020	0,730	0,829	0,586	0,048	0,049	0,041	0,779	0,878	0,628

Intenzivnost izpustov metana se zmanjšuje pri vseh treh pasmah (preglednica 109). Med letoma 2014 in 2020 se je povprečna intenzivnost metana zmanjšala za 9,86 % pri rjavem govedu, za 8,29 % pri lisastem govedu in za 7,91 % pri črno-belem govedu. Med letoma 2014 in 2020 se je povprečna intenzivnost N_2O zmanjšala za 3,26 % pri rjavem govedu, za 2,28 % pri lisastem govedu in za 2,09 % pri črno-belem govedu. Povprečna intenzivnost izpustov TGP je bila najmanjša pri črno-beli pasmi, kar pripisujemo veliki mlečnosti. S povečevanjem mlečnosti se namreč izpusti, ki so posledica zaužitja krme, ki jo žival potrebuje za vzdrževanje osnovnih telesnih funkcij, porazdelijo na večjo količino mleka, zaradi česar se intenzivnost izpustov zmanjša. Povprečna intenzivnost izpustov toplogrednih plinov se pri vseh treh pasmah zmanjšuje, ker se prireja mleka na krmni dan povečuje.

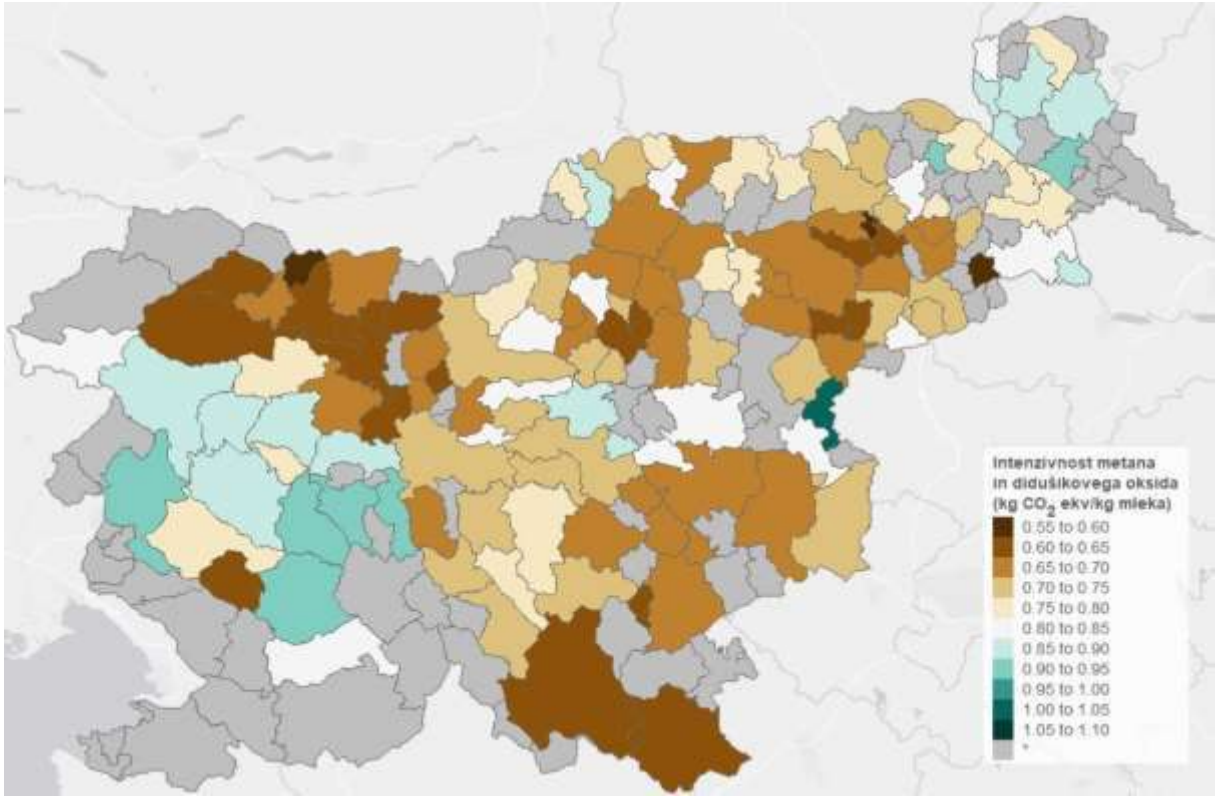

*Območja, za katera je premalo podatkov za oceno izpustov toplogrednih plinov / *Areas for which there are insufficient data to estimate greenhouse gas emissions*

Slika 10: Intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po občinah (najmanj 100 laktacij), Slovenija 2020

Figure 10: Greenhouse gas emission intensity from dairy production by manucipality (min 100 lactations), Slovenia 2020

Na sliki 10 prikazujemo povprečno intenzivnost izpustov toplogrednih plinov pri prireji mleka po slovenskih občinah za leto 2020. Upoštevali smo vse molznice v kontroli prireje mleka. Intenzivnosti izpustov nismo ocenili za občine, v katerih ni krav v kontroli prireje mleka ali kjer nismo imeli vseh potrebnih podatkov za oceno intenzivnosti izpustov, pa tudi če je bilo število laktacijskih zaključkov manj kot 100.

Najmanjša povprečna intenzivnost izpustov toplogrednih plinov v letu 2020 je bila v občini Gorišnica, kjer je znašala 0,578 CO_2 ekv/kg mleka. V občini Žirovnica je znašala 0,593 CO_2 ekv/kg mleka, v občini Miklavž na Dravskem polju je znašala 0,596 CO_2 ekv/kg mleka, v občini Naklo 0,604 CO_2 ekv/kg mleka in v občinah Preddvor ter Bohinj 0,610 CO_2 ekv/kg mleka. Največja povprečna intenzivnost izpustov v letu 2020 je bila v občini Podčetrtek, kjer je znašala 1,029 CO_2 ekv/kg mleka. Velika intenzivnost CH_4 in N_2O je bila tudi v občinah Beltinci ter Vrhnika, kjer je znašala 0,947 CO_2 ekv/kg mleka oziroma 0,933 CO_2 ekv/kg mleka. Ob tem izpostavljamo, da veljajo rezultati le za molznice v kontroli prireje mleka.

VIR: Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), 2006: 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, Japan: IGES

7 KONTROLA PRIREJE MESA

V letu 2020 je bilo opravljenih 1.506 tehtanj (skupno 1.758 meritev) ob 57 tehtalnih dneh v 33 rejah v kontroli mesa. Skupaj je bilo kontroliranih 930 živali, od tega 775 telet. Nerazporejene živali (ostalo) so pasemske živali, ki nimajo urejenega porekla in so vodene pod neznano pasmo, ter križanke.

Preglednica 110: Število živali z meritvi v kontroli prireje mesa, Slovenija 2020
Table 110: Animals in beef recording, Slovenia 2020

Kategorija *Classes*	Pasma/Breed					
	CHA	LIM	LS	AAG	Druge/*Other*	*Skupaj Total*
Teleta/*Calves*	287	330	11	41	106	775
Krave/*Cows*	4	8	5	0	20	37
Telice/*Heifers*	9	18	1	6	16	50
Biki (> 365 dni) /*Buls(>365 days))*	2	23	2	8	33	68
Skupaj/T*otal*	302	379	19	55	175	930

Preglednica 111: Pregled rojstnih tež in prirastov telet (g/dan), Slovenija 2020
Table 111: Birth weight and daily gains of calves (g/day,) Slovenia 2020

	Pasma/*Breed*					
	CHA	LIM	LS	AAG	Druge / Other	Skupaj / Total
	Rojstna teža, kg/*Birth weight, kg*					
Rojstna teža/*Birth weight*	43,6	41,6	47,5	36,4	41,6	42,4
Bikci/*Bulls*	45,8	42,8	51,5	37,3	43,1	43,9
Teličke/*Heifers*	41,6	40,5	45,3	35,3	39,9	40,9
	Prirasti/*Daily gain*					
Masa 90.dan/*Weight 90.day* (kg)	149,0	155,4		139,4*	161,7	153,9
Prirast 0-90 dni/Daily gain 0 – 90 days (g)	1164	1.259		1127*	1352	1240
Masa 210.dan/*Weight 210.day* (kg)	293,5	269,4	208,2*	270,2	285,6	280,6
Prirast 0-210 dni/*Daily gain 0 – 210 days* (g)	1185	1082	768*	1117	1162	1133
Prirast 90-210 dni/*Daily gain 90 – 210 days* (g)	1091	1173		997*	1285	1161

*manj kot štiri meritve/*Less than four measurements*

Preglednica 112: Prirasti žive mase telet v kontroli prireje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003−2020

Table 112: Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003−2020

Leto/*Year*	Pasma/*Breed* CHA	LIM	LS	RJ	AAG	Druge *Other*	*Skupaj Total*
Prirast 0 – 90 dni/*Gain 0 – 90 days*							
2003	1040	932	1068	1166	–	930	987
2005	1079	1077	1116	1041	581	1016	1035
2006	1079	1123	948	964	834*	966	1033
2007	1159	1134	1089	915	834	1107	1107
2008	1104	1079	980	–	407	1150	1088
2009	1167	1150	1104	949	843	1125	1113
2010	1026	976	1247	831	1244	1350	1131
2011	1076	1011	1119	991*	783	1223	1097
2012	1093	1165	1049	1521*	–	1281	1165
2013	968	964	1151	–	–	1101	986
2014	1094	1086	1237	1052*	790*	1133	1100
2015	1135	1052	1089	–	–	943	1064
2016	1017	1206	1048	–	–	1030	1143
2017	1162	1175	1178	−	−	1119	1163
2018	1177	1166	1386	−	1030	1165	1173
2019	1193	1194	−	−	822	1323	1197
2020	1164	1259	−	−	1127*	1352	1240
Prirast 0 – 210 dni/*Gain 0 – 210 days*							
2003	1.069	949	1.048	997	–	889	984
2005	1.035	1.030	996	976	555	964	990
2006	1.103	1.081	1.092	1.111	536*	992	1.044
2007	1.121	1.053	1.034	855	749	998	1.035
2008	1.067	980	999	1.052	629*	953	990
2009	1.147	976	1031	–	616	951	993
2010	1.009	981	1.098	–	1265*	975	1.002
2011	1.045	938	1.017	–	747*	978	984
2012	1.061	1.014	1.020	–	935*	1.055	1.036
2013	805	959	1.035	–	–	1.023	937
2014	1.035	957	1.119	–	–	931	993
2015	1.090	1.021	1.108	1.099*	–	1.066	1.057
2016	1.082	1.058	1.319*	–	849	1.072	1.065
2017	1.197	1.052	−	−	906	1.153	1.112
2018	1.140	1.008	963	−	794	1.00	1.037
2019	1.163	1.012	1.433*	−	1.076	1.058	1.096
2020	1185	1082	768*	−	1117	1162	1133
Prirast 90 – 210 dni/*Gain 90 – 210 days*							
2003	1.027	943	1.037	942	–	881	962
2005	1.076	986	991	936	–	959	1.006
2006	1.071	1.178	932	1.148	–	1.097	1.115
2007	1.265	992	1.057	720*	553*	1.011	1.067
2008	1.099	958	–	–	–	910	993
2009	1.155	850	983	–	549	830	914
2010	1.091	1.008	1.094	609*	1.005	849	985
2011	1.106	909	1.086	–	439*	809	957
2012	1.049	875	1.030	–	–	975	935
2013	735	994	980	–	–	953	917
2014	1.073	958	–	–	–	665	993
2015	1.065	1.095	1.108	1.117*	1.125	–	1.091
2016	1.202	983	–	–	–	1.137	1.042
2017	1.195	1.012	−	−	−	1.124	1.081
2018	1.207	871	1.006*	−	−	1.103	993
2019	1.089	788	−	−	−	1.234	1.049
2020	1091	1173	−	−	997*	1285	1161

*manj kot štiri meritve/*less than 4 measurements*;